

Katolički list

Zvonik

GOD: XVI BR.6 (176) Subotica, lipanj (Juni) 2009. 130,00 din

"Griješ je jedino zlo, a ispovijed lijek.
Sigurno je da Bogu ugađam
ako se grijeha i nemira čuvam."

Rođen je u Šibeniku, 24. rujna 1939. godine. Uvijek je bio ljubitelj i poštovatelj...
Kao mladić nastavlja hodočariti...
1960. godine započinje pastoralni rad...
1965. godine nastavlja pastoralni rad...
1970. godine nastavlja pastoralni rad...
1975. godine nastavlja pastoralni rad...
1980. godine nastavlja pastoralni rad...
1985. godine nastavlja pastoralni rad...
1990. godine nastavlja pastoralni rad...
1995. godine nastavlja pastoralni rad...
2000. godine nastavlja pastoralni rad...
2005. godine nastavlja pastoralni rad...
2008. godine nastavlja pastoralni rad...
2009. godine nastavlja pastoralni rad...

Tema broja: Poziv i zvanje
Intervju: vlč. Franjo Lulić
Reportaža: Župa Uznesenja BDM u Titelu

Srebrna misa vlč. Franje Lulića

Proštenje u župi Marija Majka Crkve

"Kerske kraljice"

Tijelovo u katedrali

Vrtić Marija Petković u Blatu

Proslava jubileja bračnih parova

Antunovo kod franjevaca

Subotičani u Zemunu

Pozovi me da postanem čovjek

Zanimljivo je kako se nitko od nas ljudi ne sjeća jednog iznimno važnog događaja na početku vlastitog života. Kad smo ugledali svjetlost dana. Bio je to trenutak kada se naš pogled po prvi puta susreo s pogledom nekoga tko nas voli – obično je to mama – s druge strane se pojavio osmijeh. Istina da se tada dijete još nije sposobno svjesno smijati, no taj osmijeh koji nam je bio upućen na izvjestan način probudio nas je za drugoga. Vremenom smo naučili prepoznavati tolike pozive; prvo su to bile geste, pa riječi a onda i vrlo konkretno artikulirane poruke. Ustvari, svime ovim želim reći kako nam je tijekom života potrebno prepoznavati razne vrste poziva kako bismo stasali i sazrijevali kao osobe, kako bismo svoje živote usmjeravali ka spoznatim ciljevima. Bez tog prvog osmijeha, kojim započinje naša komunikacija s drugima, bez i jednog poziva teško da bi se u nama uopće probudila svijest o onome što jesmo, tj. što možemo biti. Usušujem se ustvrditi da je svatko od nas to što jest upravo zahvaljujući tolikim pozivima koje je primio i koji su mu ukazali na put prema spoznatom cilju.

Ovaj broj našeg *Zvonika* velikim dijelom posvetili smo temi poziva i to onog životnog. Kraj je školske godine, a to je vrijeme kad se bilo osmaši, bilo maturanti, odlučuju za važne korake u svojim životima. Odabir škole odnosno fakulteta nije istovjetan odabiru životnog poziva, no ipak se ne može tek tako odvojiti od njega. Pitanje o tome što su upisali mnoge mlade već iritira, jer im se baš i ne da stalno odgovarati na ista pitanja. Osobito ako netko nije uspio upisati ono što je želio, tada je takvo pitanje stvarno promašena tema. Međutim, iako je tako, vjerujem da se vrijedi zapitati zašto o tako važnim životnim kora-

cima mnogi mladi nerado govore? Ne možemo tek tako reći da je to problem današnjega vremena, da su mladi krivi, da su roditelji krivi jer ih nisu dobro odgojili... Ovo sigurno nisu ispravni odgovori na jedno od najvažnijih životnih pitanja. Iskustvo životne raskrsnice uvijek sa sobom donosi izvjesnu dozu tjeskobe, straha od promašaja. Čega se zapravo bojim? Što ćemo promašiti? Zar ne biramo sami što hoćemo? Zar nismo sami gospodari svojih života? Otkuda onda ta nelagoda i strah baš u trenucima kada u punom zamahu trebamo živjeti svoju slobodu?

Nije lako odgovoriti na sva ova pitanja u par redaka. No, neka bude dovoljno samo jedno: čovjek je po svojoj naravi pozvano biće. Tjeskoba koja se rađa na raskrižjima životnoga puta proizlazi upravo iz straha da možda prećujemo poziv i uputimo se drugim putem. Svakako da se za takve životne korake treba odgajati, treba učiti. No, ima ipak nešto što se ne može naučiti, a to je jedinstvenost i neponovljivost svakog ljudskog života. Možda je upravo to ono na što trebamo upućivati one koji su na raskrižjima svojih životnih putova. Imitiranje modela u tome teško donosi ono pravo, ispunjenost i radost. Potrebno je nastupiti u odgovornoj slobodi i to tako da odgovorimo na svoj životni poziv. Taj poziv svakome od nas upućuje sam Stvoritelj, jer on nas je stvorio da budemo sretni. Kako bismo to zbilja i postigli, potrebno je bolje oslušnuti i oslušivati na što nas to on zove, jer jedino kad spoznamo da smo pozvani – bez obzira na koji životni stalež – imat ćemo snage pobijediti tjeskobu raskrižja i učiniti korak u dobrom pravcu. To od srca želim svima vama koji se trenutno nalazite na raskrižjima svojih života.

Vaš urednik

Iz sadržaja

Tema broja:

Poziv i zvanje5

Prva pričest u

našoj biskupiji.....8

Zlatna harfa 2009.9

Zahvalnica za kraj

školske godine10

Susret mladih

Sijemske biskupije17

Bl. Margareta Ebner.....20

Reportaža:

Župa Uznesenja BDM
u Titelu.....23

Intervju:

Vlč. Franjo Lulić26

Kutak za katehete:

S. M. Jasna Crnković31

Vjeronauk za mlade

u Novom Sadu40

Darovi Duha Svetoga

i osobna izgradnja42

Priča:

Odlazak djeda43

Prisilno na vjeronauk?47

Klanjam ti se smjerno tajni Bože naš

što pod prilikama tim se sakrivaš.

Srce ti se moje cijelo predaje

jer dok promatra te, svijest mu prestaje.

Gledam te, Isuse. Preda mnoj si u bijeloj Hostiji. Bijeloj, čistoj, bez sjene. Tvoja bjelina opija. Privlači! Ne da skrenuti pogled. Ona obasjava, prodire u srce, daje svjetlo onima koji ne vide. Uzvišena čistoća! Nedodirljiva! I tako pristupačna!

Bože, koliko sam ja daleko od te bjeline! Ti se izlažeš u svoj svojoj čistoći i ne zadržavaš je za sebe, nego se daješ takav kakav jesi. Ne djelić, ne mrvu sebe nego čitav, sav, cijeli za nas, mene, svoja stvorenja. A kako se ja tebi dajem? Moja duša je čađava, udimljena, tamna, izrađena, okrnjena... I čistim je, ali nikada nije poput tvoje.

Pripremam svoju dušu za tvoj dolazak u nju. Izbjeljujem mrlje, liječim rane, čistim zakutke. Da bi ti došao. Da bih bila tebe dostojna. I ne uspijevam dostići tvoju bjelinu. Kako li se osjećaš u toj jednoj odaji moje duše? Jesam li te mogla ugostiti onako kako bih znala, trebala najomiljenijeg gosta? Stidim se svoje bijede!

A ti ipak dolaziš. U tu i takvu kuću. U kuću u kojoj ponekad i nisi srdačno dočekan. U kuću u kojoj ne možeš naći čistoću koju želiš. K domaćinu koji će se skrivati od tebe... Ne odustaješ kod prvih zatvorenih vrata.

Uporan si. Čekaš. I kucaš...

Zadivljuješ me, Bože. Ti se ne stidiš moje duše. Ti žudiš ući baš u takvu dušu. Jer (gle ironije!) zašto bi ulazio u dušu koja je čista kad tamo već jesi! Tamo jest tvoj stan!

Zadivljuješ me što ne biraš gdje ćeš sjesti, je li savršeno čisto ili nije. Prljavština ne može zaprljati tvoju bjelinu. Naprotiv, tvoja bjelina

čisti svu prljavštinu! Za tebe zakoni fizike ne važe. Ti ih obrćeš, jer ti si jedini Zakon.

Bože, hvala ti na tome! Hvala ti što ispunjaš i moju prazninu. Hvala ti što obasjavaš moju nutrinu. Po tebi i ja postajem čista, bijela, sjajna. Jer to više nisam ja, nego Ti. Bože, želim biti Ti. Želim da drugi u meni vide Tebe, a ne mene. I da se dive Tebi, a ne meni. Bože, ako i ti to želiš!

Koji put odabrati?

Piše: Andrija Anišić

Vrijeme izbora životnoga zvanja i zanimanja

Činio sam to i ranije u raznim predavanjima mladima, a otkad sam župnik, dakle, već petnaest godina, na trodnevnicima krizmanicima obvezno govorim i o važnosti njihova izbora životnoga zvanja i zanimanja. Mislim da je to jako važna tema o kojoj s krizmanicima trebaju razgovarati i roditelji i nastavnici, ali i vjeroučitelji.

Za taj razgovor izvrsno im može poslužiti odlomak iz Matejeva evanđelja koji govori o talentima. U toj Isusovoj priči gospodar povjerava slugama talente – "svakomu po njegovoj sposobnosti". Učinio je to sa željom da oni te talente pametno upotrijebe i s njima "zarade" nove talente, odnosno da pomoću njih donesu određene plodove (usp. Mt 25,14-21). Nakon određenoga vremena gospodar je tražio da ga svaki sluga izvjesti što je učinio s povjerenim mu talentima. I kao što znamo, onaj što je dobio pet talenata stekao je još pet, onaj što je dobio dva zaradio je još dva, a onaj s jednim talentom nije zaradio ništa i zbog toga je bio oštro ukoren i kažnjen.

Poruka te Isusove priče je vrlo jasna. Svaki čovjek je stvoren na Božju sliku i priliku i samim stvaranjem primio je od Boga potrebne sposobnosti, talente uz pomoć kojih treba sebi osigurati život i dati svoj doprinos za dobrobit naroda kojemu pripada, društva u kojem živi kao i dati svoj dio u izgradnji boljega i ljepšega svijeta. Po krštenju i drugim sakramentima čovjek vjernik prima od Boga nove, duhovne talente te je s tim njegova odgovornost u svijetu još veća.

Čovjek je, naime, Božji suradnik u djelu stvaranja i u djelu spasenja. Stoga svaki čovjek mora svjesno i odgovorno izvršiti svoju zadaću "stjecanja" novih talenata kako na svjetovnom tako i na duhovnom području. Svatko će na koncu svog života pred Božjim licem morati položiti račun o svom životu i radu (usp. Rim 14,12). I samo ako s puno plodova svoga života dođemo pred Boga, položiti ćemo najvažniji ispit pred Bogom od kojega će ovisiti i naša vječna sudbina. Svaki vjernik zna da mora donositi mnogo roda, jer je Isus svima objavio: *Ne izabraste vi mene, nego ja izabrah vas i postavih vas da idete i rod donosite...; Ovim se proslavlja Otac moj: da donosite mnogo roda...* (usp. Iv 15,16.8).

Krizmanici pred izborom

Završetak osnovne škole je izvrsna prigoda da se svi mladi nakon "male mature" na trenutak zaustave te u molitvi i tišini postave sebi nekoliko životnih pitanja. Najprije moraju otkriti kojim ih je sposobnostima, talentima Bog obdario jer upravo im ta spoznaja može pomoći da se odluče za onu školu i ono zanimanje koje će najlakše ostvariti i pomoću kojega će moći donijeti najviše plodova. Isto tako svaki mladi kršćanin koji se nalazi na raskrižju različitih putova treba bez straha i s puno pouzdanja postaviti pitanje Isusu: "Što želiš od mene? Za koje zvanje si me predodredio?" Odnosno treba postaviti otvoreno pitanje Isusu: "Želiš li možda da budem svećenik, redovnik ili redovnica?" I u tišini i molitvi, otvorenim srcem, treba saslušati Isusov odgovor i onda bez straha odgovoriti pozitivno na Isusov poziv.

U izboru zanimanja treba, dakle, analizirati sposobnosti i talente, a u izboru životnog zvanja koje može biti samo dvo-

struko – duhovno ili bračno odnosno obiteljsko, treba oslušivati Božji glas i otkriti što je volja Božja. Dobro je i jedno i drugo, jedino je bitno prepoznati, shvatiti što je Božja volja i onda je prihvatiti i ostvariti u svom životu.

Čovjek može ostvariti istinsku sreću na zemlji samo ako u svemu prihvati i vrši Božju volju. I dok u izboru zanimanja mogu utjecati i mnogi vanjski faktori kao što su recimo uvjeti, pa čak i novac i "veze", dotle je u izboru životnog zvanja odgovoran isključivo svaki pojedinac. U tom izboru mogu puno pomoći roditelji i svećenici, redovnici i redovnice kroz duhovne vježbe i duhovne razgovore.

Prva prava prigoda za krizmanike da upotrijebe darove Duha Svetoga koje su primili po sakramentu krizme jest upravo odabir zvanja i zanimanja. Kroz molitvu, surađujući s darovima Duha Svetoga svatko može donijeti prave odluke.

Svjedočanstvo redovnice, bogoslova i laikinje

U emisiji za mlade koja se redovito emitira nedjeljom na Radio Mariji, 3. svibnja emitirana je emisija koja je bila posvećena odabiru životnoga poziva i zvanja, odnosno službi za Krista i službi za ljude u okviru Crkve. Gosti voditeljice emisije **Nevene Mlinko** bili su bogoslov Subotičke biskupije

Vinko Cvijin, s. M. Jasna Crnković iz Družbe sestara Kćeri Milosrđa u Subotici te apsolvantica teologije u Đakovu Anita Pelhe. Tumačeći razliku između poziva i zvanja, **s. M. Jasna Crnković** je istaknula kako je poziv ili zvanje ustvari dar od Boga, jer on nas zove, kao što u Bibliji čitamo da Bog zove Abrahama, Samuela,

Tema

sv. Pavla, Blaženu Djevicu Mariju, pa sve do današnjih poziva kada nam Bog ne govori samo kroz čudesne događaje nego kroz ljude. Poziv je, dakle, dar kojega Bog daje samo nama, koji će samo nama odgovarati i usrećiti nas, jer svakoga od nas "Bog zna po imenu". On nam zato najbolje može preporučiti i dati i ono što je nas može usrećiti i što je najbolje za naš život. Zanimanje je pak u službi zvanja. To možemo prikazati na primjeru budući da **zvanja** možemo podijeliti na dva osnovna: **za majčinstvo i očinstvo, te duhovno zvanje**. Zanimanja su pak ona koja ispunjavaju ta zvanja. Upitana je li najprije važnije razmišljati o tomu što je naše životno zvanje ili pak zanimanje, s. Jasna odgovara kako većina nas razmišlja o tomu što bi moglo biti naše zanimanje. *No, kad se nađemo na prekretnici i prijelomnim trenucima, kao što je na primjer upis u srednju ili pak završetak srednje škole, počinjemo se pitati što je cilj našega života i što je ono čemu želim posvetiti svoj život – a to je zvanje*, kaže s. Jasna. Dotaknuvši pitanje karijere u smislu njenoga današnjega poimanja, bogoslov

Vinko Cvijin ističe kako svećeniku nikako ne bi trebalo biti važno razmišljati o karijeri, tj. hoće li on biti više ili manje poznat u društvu, hoće li biti na boljoj i lošijoj župi. *Mislim da karijera pripada čovjeku koji se bavi nekim drugim stvarima, jer ako sam pozvan od Boga, dužan sam slušati njegovu volju i činiti i ono što on od mene traži, a što*

ovisi o službi koja mi je povjerena: bilo župnika, profesora ili djelatnika u župnom uredu. Zato na karijeru osobno gledam kao na napredovanje radi osobnoga dobra, što je po meni kao čovjeka koji se predaje Bogu, pomalo besmisleno, kaže Vinko.

Anita Pelhe koja kao laikinja završava studij teologije u Đakovu, ističe pak kako sebe nikako ne može zamisliti kako s poslovnom torbom žuri na posao i kako želi biti na što većem položaju, jer za nju je to svojevrstni "sukob interesa". *Ja jesam laikinja, ali pozvana sam pomagati ljudima, izgrađivati svoju i njihovu duhovnost. Ima ljudi kojima je jedini cilj izgraditi svoj svijet*

u kojemu će oni biti glavni, bez da su ostvarili niti jedno od dva osnovna zvanja. Jasno da imam svoj cilj u životu kao što je završiti fakultet ili zaposliti se, ali bez duhovne dimenzije moje zanimanje i karijera bi za cilj imali samo zaradu materijalnih dobara, svjedoči Anita. Na njene riječi nadovezuje se Vinko koji ističe da možemo gledati i pozitivni vid karijere. *Ukoliko čovjek svoj posao radi savjesno i ne samo za svoje dobro nego i za dobro drugih, karijera je ona koja ga na tom putu mora pratiti. Karijera sama po sebi ne bi trebala biti na prvom mjestu, nego ono dobro iz kojega proizlazi karijera*, smatra Vinko. Na kraju razgovora Vinko je zaključio kako je Crkva zajednica vjernika, bilo laika bilo klerika, ili redovnika i redovnica. *Crkva je Kristovo Tijelo, te se svi trebamo osjećati pozvanima u njoj sudjelovati na više načina jer je ona naša i od Krista dana. U tom smislu je djelovanje laika itekako važno u Crkvi. Ukoliko mi, kojima je ona povjerena, ne vodimo o njoj*

računa i gledamo samo na ljude i na njihove slabosti, uvijek ćemo nailaziti na probleme. Bit Crkve je zajedništvo u Euharistiji, zaključuje Vinko.

Molitva za sretan izbor zvanja

**Duše Sveti,
Duše mudrosti i savjeta,
pomozi mi pri izboru životnog zvanja,
tom tako važnom i odlučnom koraku za cijeli život.
Prosvjetli me da spoznam pri tome tvoju svetu volju.
Rasvijetli također i moje roditelje i savjetnike
da me pravo savjetuju.
Pokaži mi što je najbolje za moju vremenitu
i vječnu sreću.
Udijeli mi snage da svladam sve poteškoće
koje mi ometaju dobar izbor zvanja.
Pomozi mi da se osposobim za dužnosti
što će ih moje buduće zvanje od mene tražiti.
Vodi me kroz burno mladenačko previranje
sretno do cilja.
Moja nebeska Majko Marijo,
budi mi Majkom dobrog savjeta i moli za mene!
Sveti Anđele, moj čuvaru, budi mi savjetnik
i moli za mene!
Isuse, pruži mi ruku i vodi me stazom kojom Ti želiš.
Amen.**

Načelo MEP-a kao poticaj mladima

Mladež Euharistijskog Pokreta (MEP) je suvremena katolička organizacija koja okuplja djecu i mladež sve do odrasle dobi. Središnja stvarnost pokreta jest Euharistija koja je za mladog čovjeka središte njegova kršćanskog života. Pomaže mu da se najprije osobno izgradi u zrelog kršćanina, kako bi sudjelovao u apostolskom poslanju i postao ono što Euharistija znači: razlomljeni kruh za druge, za novi Božji svijet. Smisao MEP-a je među ostalim sadržan u dvanaest načela, a deseto načelo kaže: *Savjesno vršim svoje dužnosti – učenje, studij, pomoć u obitelji – pripremajući se ozbiljno za svoje životno zvanje te živim po pravilima i duhovnosti MEP-a*. Ovdje mi se zato učinilo zgodnim prenijeti vam u cijelosti sadržaj desetoga načela, koje na jednostavan način opisuje stvarnost životnoga poziva odnosno zanimanja, te u tom smislu može poslužiti svim mladima koji se nalaze pred tom velikom životnom odlukom.

Čovjek – Božji suradnik u stvaranju svijeta

Kad promatramo naš život, otkrivamo da čovjek nije samo bačen na ovu zemlju da na njoj životari, ili da se samo bori za preživljavanje, a još manje da pokušava stvarati materijalni raj na zemlji. Bog je stvorio čovjeka iz ljubavi, pozvao ga je u postojanje da s Bogom surađuje u njegovom stvarateljskom djelu. Svijet nije dovršen, svijet je u razvoju u nastajanju. Bog traži čovjekovu suradnju i to ne samo u preobrazbi ovoga vidljivog svijeta nego još više u izgradnji onoga nevidljivoga svijeta, Božjega Kraljevstva što je posljednji cilj našeg postojanja.

Stvarajući čovjeka, Bog želi biti njegov partner, suradnik. Svakom čovjeku samim činom stvaranja dan je poziv, zvanje i to je zvanje na ostvarenje ljubavi. Stvoreni smo iz Božje

ljubavi kroz ljubav naših roditelja i pozvani smo da i mi surađujemo u ljubavi s Bogom ostvarujući naš život, naše životno zvanje i poziv. Ovo životno zvanje na ljubav ostvaruje se tijekom života na mnogo raznih načina.

Razlikovati dvije stvarnosti: životno zvanje ili poziv od profesije ili zanimanja

Treba najprije razlikovati dvije stvari i dva pojma: jedno je životno zvanje ili poziv, a drugo je zanimanje ili profesija.

Životno zvanje ili poziv je jedinstveno za sve ljude: svi smo pozvani na zvanje ljubavi, da u svojoj okolini budemo ostvaritelji i širitelji ljubavi. To životno zvanje traje cijeli život, do groba. Ostvaruje se na dva načina: većina ljudi pozvana je da to životno zvanje ili poziv ostvari kroz obitelj, osnivajući obitelj i sudjelujući s Bogom u dovođenju novih ljudskih bića na svijet. Jedan manji broj pozvan je od Boga da taj poziv na ljubav ostvaruje na drugi način, tj. odričući se zemaljske obitelji i posvećujući svoju ljubav široj ljudskoj obitelji; to su svećenici, časne sestre, redovnici. Oni se odriču vlastitih obitelji da bi se svi posvetili velikoj Božjoj obitelji, da bi nju okupljali, njoj služili, doveli ih do Boga, do Isusa Krista.

To životno zvanje na ljubav ostvaruje se kroz razne profesije ili zanimanja a za što se spremamo tijekom školovanja i čime ćemo si zasluživati svoj svagdanji kruh. Zanimanje ili profesija jest u službi životnog zvanja ili poziva na ljubav i njemu je podređena. Najdulje traje do mirovine. Ali često se u životu mijenja. Poznata je stvar da prosječni Amerikanci (ali ne samo oni, i kod nas to već postaje praksa) nekoliko puta u životu promijene svoju profesiju. Tu promjenu redovito diktiraju ekonomski razlozi. I kod nas sve češće susrećemo ljude koji moraju promijeniti svoje zanimanje i ne rade ono što su studirali ili za što su se u mladosti pripremali.

Životno zvanje, tj. poziv na ljubav, i profesija, tj. zanimanje kojim si zaslužujem svakidašnji kruh, u uzajamnoj su međuovisnosti. Što čovjek ima bolju profesiju to će moći sigurno i lakše ostvarivati svoje životno zvanje ili poziv.

Zablude o "životnom uspjehu"

Stoga je za vrijeme mladosti veoma važno da se čovjek ozbiljno priprema za svoje i životno zvanje kao i za profesiju. Neposredna priprema za životno zvanje na ljubav jest upravo priprema za zanimanje. Drugim riječima, treba ozbiljno shvatiti svoje svakodnevne dužnosti učenja, škole što je ujedno i neposredni izraz Božje volje u životu mladog čovjeka. Vršeci sada savjesno svoje dužnosti kao učenik, student ili mladi radnik, lakše ću moći vršiti kasnije dužnosti u svojoj obitelji, na svome poslu, u društvenom životu.

"Čovjek u životu ništa ne postiže bez truda" kaže jedna izreka izvedena iz jedne latinske izreke napisane na vratima dvorca Ferde Livadića u Samoboru a glasi: Nihil sine labore vita dedit hominibus (Život čovjeku ništa ne pruža bez truda).

Obmana mnogih mladih današnjice sastoji se u tome da na lagan i jeftin način, bez truda, kroz razne mučke i "snalaze-nja" pokušavaju doći do "uspjeha, do velike love" i slično. Sve su to međutim obmane i iluzije. Tko želi uspjeti u životu, treba se ipak dobro ornožiti, potruditi. Svi oni koji su to pokušavali drukčije, znamo kako su završili. Nedavni primjeri iz prošlosti: marksizam, socijalizam, komunizam propali su ne samo u svojim namjerama nego i kao sistemi i otišli su u rotarnicu povijesti. I još se jednom na njima ostvarila velika istina da svaki onaj pojedinac ili skupina ili sistem koji pokušava graditi svijet bez Boga, gradi ga, ustvari, protiv čovjeka.

Obavljanje vlastitih dužnosti kod kuće – priprema za život

U pripremi za život važno je da mladi shvate kolika je vrijednost kad roditelji od njih traže da pomažu u obavljanju kućnih poslova. Ima roditelja koji nažalost nisu svjesni koliko škode svojoj djeci kad ih "štede" od kućnog posla, kad im sve daju na tanjuru. Takvi mladi redovito su razmaženi, bez radnih navika, teško se kasnije snalaze u životu a i u braku; a "razmaženost" i "poštediti", koje završavaju u egoizmu, i te kako im se osvećuju u životu i kasnije u vlastitoj obitelji kad i ako je osnuju.

Ozbiljno shvatiti pripremu za životno zvanje i zanimanje

Član MEP-a zna da se za život treba pripremati ozbiljno, da je život dar Božji koji nam je Bog darovao u ruke. I taj život nije samo dar nego i talent koji nam Bog stavlja u ruke kako bismo s njime surađivali, a ne zakapali ga, tj. prepuštali se uživalačkom shvaćanju i načinu života koji gleda samo vlastiti interes. Kad se budemo pojavili pred Bogom, pitat će nas kako smo surađivali s njegovim talentima, koliko smo drugih talenata stekli. Blago nama ako budemo čuli

Isusove riječi: *Uđi slugo dobri i vjerni u radost Gospodara svoga!*

Molitva za duhovna zvanja

Žarko te molimo, Gospodine, udijeli "pastirima duša", redovnicima i redovnicama, misionarima i drugim posvećenim osobama dar nade, savjeta i razboritosti u pozivanju drugih na potpuno služenje Bogu i Crkvi. Daj također sve većem broju mladih velikodušnost i hrabrost da ponude svoj život i da budu ustrajni u svom odvažnom "DA".

/Ivan Pavao II./

Dvostruko slavlje Prve pričesti u Bajmoku

U župi Sv. Petra i Pavla u Bajmoku, 10. i 17. svibnja proslavljena su slavlja najmlađih članova bajmočke župne zajednice – prvopričesnika. Svete mise na mađarskom i hrvatskom jeziku predvodio je župnik vlč. Zsolt Bende.

Proslava je započela već u župnom domu gdje su se prvopričesnici okupili skupa sa svojim najbližima, odakle su u svečanoj procesiji krenuli u crkvu. Na početku svete mise djevojčice su svojim recitalima izrekle koliko su čeznule za ovim svečanim danom. Ova sveta misa za njih je doista bila posebna, kako je župnik istaknuo u propovijedi, jer su prvi puta mogli aktivno sudjelovati u svetoj misi, ne samo u službi riječi, nego i u službi žrtve. U bijelim haljinama, i sa svijećama u ruci, obnovili su obećanja koja su umjesto njih na krštenju dali njihovi roditelji i kumovi. Molitvu vjernika također su čitali prvopričesnici i roditelji. Posebnost ovoga slavlja bila je i prikazna procesija u kojoj su dječaci prinijeli darove na oltar. Tada je došao trenutak za koji su se dugo pripremili, trenutak njihove Prve pričesti. Osmijeh na njihovim licima i licima njihovih roditelja, braće i sestara, i sve rodbine na kraju svete mise sam je rekao sve. Nadamo se i molimo da slavlje pristupanja stolu Gospodnjem nije trajalo samo sedam dana, već da će potrajati cijeli njihov život! Preporučamo ih i u vaše molitve! /Mirela Varga/

Prva pričest u Plavni

U župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni, 24. svibnja Prvu pričest primili su: Vedran Đanić, Luka Šarvari i Marko Vinković. Svečano misno slavlje i podjelu Prve sv. pričesti predvodio je vlč. Josip Štefković, župnik iz Bača i naš župnik, koji skrbi i o vjernicima u Tovariševu, Deronjama i Bačkom Novom Selu.

Djeca i prvopričesnici su lijepo pripremili čitanja, recitacije i molitvu vjernika, a crkva je bila puna vjernika. I pored izvjesne mjere sjete zbog malog broja prvopričesnika, euharistijsko slavlje Sv. pričesti u lijepo uređenoj i ukrašenoj crkvi, bio je doista radosni događaj. U svojoj propovijedi, vlč. Josip naglasio je da je *Sv. pričest hrana za vječnost*, a prvopričesnicima je poželio da ne napuštaju crkvu ni sada ni poslije krizme, a ni poslije vjenčanja, koja doista nedostaju na ovim prostorima.

U svemu ovomu ne smijemo zaboraviti niti ulogu i značaj roditelja, koji moraju predstaviti svome djetetu svetost euharistije. Koliko su oni ušli u tajnu nebeskoga kruha, toliko će njihovo dijete tu tajnu doživjeti. Moglo bi se reći da je Euharistija sakrament obitelji. Slavlje je upričeno na spomendan Marije Pomoćnice. Marija nas sve ljubi i spremna je svima rado pomoći u svim potrebama. Posebice se brine za svoju djecu koja su u nevolji, kušnji, bolesti, žalosti. Ona je svim kršćanima uvijek spremna pomoćnica i sigurno spasenje, a to će biti i našim prvopričesnicima.

Misno slavlje pjevanjem je uzveličao Ženski zbor HKUPD-a "Matoš". /Zvonimir Pelajić/

Prva pričest u subotičkoj župi Sv. Roka

Radosni prvopričesnici, njih 30, okupili su se 17. svibnja u crkvi Sv. Roka kako bi prvi put primili u svoje srce Isusa i tako potpunije sudjelovali u životu župne zajednice.

Za svakog od njih je to bio poseban doživljaj. Ni roditelji nisu ostali pošteđeni uzbuđenja: njihovo se dijete tješnje povezalo sa živim Isusom. Zato je i simbol ovog prvopričesničkog slavlja bila košnica s pčelicama. Pčelice su sami prvopričesnici koji se okupljaju u Crkvu kao košnicu čija je pčela matica – glava "obitelji" – sam Isus Krist. Kao vrijedne pčelice i prvopričesnici će se truditi svojim dobrim djelima i životom u prijateljstvu s Isusom "stvarati med" koji će razveseljavati njihove roditelje, prijatelje i sve bližnje. Da se to i ostvaruje, vodit će brigu njihovi roditelji, kako su i obećali, sami prvopričesnici, ali i župna zajednica koja ih je primila. Svi smo dužni pomagati jedni druge u vjeri./s. M. J. C./

Župni dječji zborovi psalmima slavili Boga

Ovogodišnja "Zlatna harfa" – susret dječjih župnih zborova, okupila je u subotu, 23. svibnja u katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske oko 400 djece iz 11 župa Subotičke biskupije. Zborovi su ove godine pjevali na temu psalama u liturgiji sv. Pavla, kojemu je posvećena ova godina.

Ovoj, 23. po redu "Zlatnoj harfi", prethodila je radosna sveta misa koju je predvodio katedralni župnik **Stjepan Beretić**. A dugo očekivana Harfa pomalo se razlikovala po programu koji su izveli zborovi, tako što je svaki zbor otpjevao dvije pjesme: po jedan psalam koji je izvučen iz liturgijske pjesmarice *Pjevajte Gospodu pjesmu novu*, te jednu pjesmu po svojem izboru. Dakle, djeca su naučila više psalama kako bi znali otpjevati ono što izvuku na nastupu. Kako je svake godine druga tema, u Godini sv. Pavla glavna nit vodilja bio je citat iz Pavlove poslanice Korinćanima: *Psalmima, hvalospjevima, pjesmama duhovnim od srca pjevajte hvalu Bogu* (Kol 3,16).

Glavni organizator ovogodišnje Harfe, **Miroslav Stantić**, podsjeća da se ovdje ne stavlja naglasak na visoku glazbenu razinu, već na njegovanje liturgijskog pjevanja u župama u kojem i djeca sudjeluju. Važno je također da djeca znaju za svoj godišnji nastup i da se s radošću za njega pripremaju gdje će čuti jedni druge i radosno slaviti Boga pjesmom.

Ove godine na "Zlatnoj harfi" nastupili su zborovi iz župe Marija Majka Crkve – Subotica, Sonte, Žednika, župe Sv. Jurja – Subotica, Male Bosne, Svetozara Miletića, Đurđina, subotičke katedrale, Tavankuta, Bačkog Monoštora i iz župe Sv. Roka – Subotica.

Nakon nastupa svih zborova, katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** uručio je svim zborovima diplomu za uspomenu na nastup. /Zv/

Isprika Uredništva

Blagoslovljen križ u dvorištu obitelji Vukov

U prošlom broju *Zvonika* zabunom je napisano da je križ podignut u dvorištu obitelji pokojnog svećenika Marka Vukova. Ispričavamo se obitelji svećenika Marka Vukova i obitelji Marka Vukova iz Starog Žednika za ovu netočnu informaciju.

U dvorištu Marka Vukova iz Starog Žednika, na blagdan sv. Marka, 25. travnja, blagoslovljen je križ koji je na inicijativu Mjesnog odbora Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini podigla podružnica DSHV-a u Subotici. Križ je zahvala Bogu za 18 godina rada ove stranke u Starom Žedniku i njegova prvog predsjednika Marka Vukova, koji je ovu dužnost obnašao punih trinaest godina. Predsjednik Vukov i stranka dali su svoj veliki doprinos očuvanju hrvatskog nacionalnog i vjerskog identiteta u mjestu. /Zv/

Zahvalnica za završetak školske i vjeronaučne godine

U subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske, 11. lipnja svečanom svetom misom zahvalnicom obilježen je završetak ovogodišnje školske i vjeronaučne godine. U slavlju je sudjelovalo oko sedam stotina djece iz Subotice i okolnih naselja. Bili su to osnovci i srednjoškolci koji pohađaju katolički vjeronauk i nastavu na hrvatskom jeziku. Svetu misu je predslavio mons. Stjepan Beretić, katedralni župnik i biskupski vikar za pastoral u zajedništvu s desetak svećenika među kojima je bio i mr. Ivan Skenderović, svećenik rodom s Hrvatskog Majura koji je na službi u Americi.

Djeca su čitala Božju riječ i predmolila molitve vjernika. U prigodnoj propovijedi mons. Beretić je među ostalim rekao: *Djeco, mladi, učitelji, župnici! Dobro je svetom misom zahvaliti Bogu što nam je pomogao da budemo marljivi i dobri. Vrijedi moliti za uspjeh u školi. Treba zahvaliti Bogu kad se završi školska i vjeronaučna godina. Dragi moji osmaci! Kako da danas ne zapjevate Tebe Boga hvalimo?! A zamisli naše maturantice, maturante. Oni pjevaju Tebe Boga hvalimo za 12 ili 11 godina školovanja! Pjevat ćemo od srca taj himan zahvale. Toliko sam lijepih dana doživio ove školske godine. Tu radost mi je Bog darovao. Zahvalimo pjesmom! Zahvalimo Bogu i tako što ćemo se pričestiti! I za vrijeme školskih ferija dolazite svake nedjelje na svetu misu. I kad budete studirali, svake nedjelje na svetu misu! Bog je najbolji pomoćnik*, rekao je mons. Beretić, potaknuvši na kraju djecu koja su završila osmi raz-

red da se upišu na vjeronauk u srednjoj školi kao i djecu koja su završila četvrti razred Osnovne škole da se i za period od petog do osmog razreda također ponovno upišu na katolički vjeronauk. *Ostanite Isusovi prijatelji. Nitko kao on ne pomaže. Dajte nam kruh da budemo jaki i ustrajni kao Ilija. Dolazite na svetu Pričest. To je kruh života. To je kruh za život svijeta. Po tom kruhu dobivamo i vječni život*, zaključio je propovjednik.

Na kraju mise ministranti su svima podijelili sličice s likom Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, koji je jedini kandidat za oltar iz Subotičke biskupije. Potaknuo je djecu i mlade kao i odrasle da se mole za njegovo proglašenje blaženim i svetim ali i da mole njegov zagovor u svojim potrebama, jer *on je miljenik Božji, koji najbolje poznaje naše potrebe, jer je jedan od nas, te nas može Bogu i najbolje preporučiti*.

Djeca su na slavlje došla sa svojim župnicima, nastavnicima i vjeronaučiteljima a došlo je i nekoliko ravnatelja škola. Misi su nazočili i **Pere Horvacki**, dogradonačelnik Subotice sa supru-

gom, **Branko Horvat**, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća te **Vesna Njikoš Pečkaj**, konzulica savjetnica u ime Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici. Pjevanje na misi predvodili su članovi VIS-a "Proroci" uz pratnju Subotičkog tamburaškog orkestra pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**, umjetničkog rukovoditelja toga orkestra.

Andrija Anišić

Sončani hodočastili u Doroslovo

Sončanski vjernici hodočastili su u ponedjeljak 1. lipnja zajedno sa svojim župnikom vlč. Dominikom Ralbovskim u Doroslovo. Riječ je o starom običaju da Sončani na Duhovski ponedjeljak ili blagdan Marije Majke Crkve, hodočaste u Doroslovo.

Nekada su ljudi putovali pješice ili zaprežnim kolima, traktorima ili biciklima, a ove godine smo hodočastili autobusom zbog vremenskih uvjeta. U Svetištu nas je dočekaio domaćin vlč. **Árpád**, izrazivši radost što nas vidi u tako velikom broju i poželjevši nam da se u Svetištu osjećamo kao kod svoje kuće, što ono svakako i jest. Uslijedila je potom sv. misa na hrvatskom jeziku koju je predvodio naš vlč. Dominik. Nakon svete mise smo se u svečanoj procesiji uputili ka Gospinom kipu. Ove godine je sve bilo još svečanije budući da su vjernici koji su nosili križ i barjake bili odjeveni u šokačku narodnu nošnju. Kada smo stigli do Go-

spina kipa, izmolili smo Litanije Blažene Djevice Marije, koje je predvodio naš župnik, a potom smo još kratko u šutnji ostali kod Gospina lika. Uzevši malo vode s Gospina izvora, pjesmom "Zbogom ostaj Marijo" oprostili smo se od Gospe sa željom da što prije ponovno dođemo iskazati štovanje Majci Božjoj Doroslovačkoj. /**Miloš Vodeničar**/

Proslavljen blagdan Marije Majke Crkve

Subotička župa "Marija Majka Crkve" svečano je 1. lipnja proslavila svoje proštenje. Euharistijsko slavlje je predvodio skopski biskup mons. Kiro Stojanov u zajedništvu s domaćim župnikom mons. dr. Andrijom Kopilovićem i još dvadesetak svećenika i dva đakona.

U pozdravnoj riječi župnik Kopilović je izrazio veliku radost što je predvoditelj slavlja biskup Kiro, koji je bio njegov đak u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji "Paulinum" u Subotici, u kojoj je maturirao 1979. godine. Zbog toga su na misu bili pozvani i sadašnji sjemeništarci i poglavari sjemeništa "Paulinum" kao i neki od svećenika koji su biskupu Kiri bili kolege u sjemeništu. U prigodnoj propovijedi biskup Stojanov je zahvalio na pozivu svom bivšem profesoru i izrazio radost što smije biti gost u gradu u kojem je proveo četiri lijepe godine svoje mladosti. Govoreći o Mariji kao Majci Crkve istaknuo je: *Bog voli surađivati s čovjekom. On nije stvorio neki dovršeni svijet. Stvorio ga je takvim da se može usavršavati. Zato čovjek mora neprestano raditi, treba postati gospodar čitave prirode i stvorenoga svijeta, umjesto uništavati ga, gaziti ga i trovati. Čovjek svojim radom nastavlja Božje stvarateljsko djelo ali mora biti i svjestan da on nije stvaratelj nego sustvaratelj i zato se ne smije neodgovorno ponašati u prirodi i u svijetu*, kazao je biskup. Zatim je dodao: *No, Bog ne samo da djelo stvaranja ostvaruje u suradnji s čovjekom, nego to čini i u djelu spasenja. Kad je odlučio poslati svoga sina na zemlju da on spasi svijet i otkupi čovjeka, učinio je to snagom Duha Svetoga u plodnoj suradnji s Blaženom Djevicom Marijom*, istaknuo je propovjednik i nastavio: *Sv. Pavao kaže da je Crkva Tijelo Kristovo a da je sam Krist glava toga tijela. Marija je, dakle, ro-*

dila glavu Crkve. Na taj način ona je milosno rodila i čitavo tijelo a to znači i čitavu Crkvu. Zato Drugi vatikanski sabor naglašava da je ona Majka Crkve a time i posrednica milosti, te zagovornica, učenica Isusova, Majka i uzor svih vjernika. Katolička Crkva štuje Mariju kao majku, zagovornicu i uzor kršćanskog života. Tako se pred oči vjernika stavlja sigurnost da smo i mi veliki u očima Božjim i da je Bog stavio pred nas neizrecivo velike životne perspektive i sigurnu nadu spasenja, naglasio je biskup Kiro. Na kraju propovijedi zaključio je kako je na svakomu od nas da prihvatimo najprije Crkvu kao svoju dobru Majku u kojoj smo rođeni po krštenju a onda i Mariju kao Majku Crkve. Na taj način ćemo postati primjer bezbrojnim našim suvremenicima koji vape za Isusom Kristom. Marija kao dobra Majka želi nas na putu života voditi dobrome Ocu. *Već dvadeset stoljeća Crkva svjedoči da se nije prevarila u štovanju Djevice Marije. Zato s ljubavlju i s velikim povjerenjem možemo prihvatiti Mariju kao zaštitnicu i Majku svoga života. Povjerenje u nju jest dar koji smo naslijedili od svojih časnih i vjernih pradjedova. Nastojmo taj dar ot-*

kriti, upoznati, prihvatiti i prenijeti drugima.

Na slavlju se usprkos kiši, okupio lijepi broj vjernika a pjevali su združeni zborovi župe Marije Majke Crkve i Collegium musicum catholicum pod ravnanjem **Miroslava Stanića** a za orguljama je bio **Kornelije Vizin**.

Za svoje proštenje župljani te župe pripremili su se devetnicom. Svaku večer u 17 sati bila je služba riječi i propovijed na mađarskom jeziku a u 18,30 sati sv. misa i propovijed na hrvatskom jeziku. Propovjednici su ove godine u svojim propovijedima govorili o liku i službi sv. apostola Pavla a okvirna tema propovijedi bila je "Marija – kraljica apostola". Svaku večer je propovijed imao jedan od svećenika Subotičke biskupije. /A. A./

Svetkovina Duhova u Plavni

Na blagdan Duhova, 31. svibnja, svečano misno slavlje u župnoj crkvi Sv. Jakova u Plavni, predvodio je domaći župnik vlč. Josip Štefković, istaknuvši da bez Duha Svetoga nema Crkve i da u našem svagdanjem životu ne bismo ništa uspjeli bez njegove pomoći.

Samo onaj koji s Bogom gradi, može uspjeti. Mi kao vjernici priznajemo da nismo savršeni i osjećamo potrebu da nas netko treba voditi – a to je, ustvari, Duh Sveti. Iskoristimo darove Duha Svetoga za opće dobro naše zajednice i molimo ga da nas ispuni, rekao je župnik u propovijedi.

Sutradan, u ponedjeljak 1. lipnja, nazočili smo sv. misi u kojoj smo proslavili spomendan Marije Majke Crkve. Svetkovinom Duhova već je predstavljeno Presveto Trojstvo u cijelosti, tako da ovaj mjesec obiluje duhovnim događanjima. Vjerujemo da će ovo vrijeme, uz pomoć Duha Svetoga i Majke Marije, privući i one kršćane koji su postali ravnodušni ili su krenuli krivim putem.

Dodajmo kako su tijekom ovih blagdana svi oni koji često upiru pogled prema crkvi – bili iznenađeni. Na njoj su postavljene skele i započeli su vanjski radovi na gornjem dijelu crkve. Tako je bilo i u isto vrijeme prošle godine, jer župnik i njegovi vjernici polako pripremaju i obnavljaju župnu crkvu za dvjestotu obljetnicu. /Zvonimir Pelajić/

Krizmanje u katedrali

Na svetkovinu Duhova u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske pečatom dara Duha Svetoga subotički biskup mons. Ivan Pénczes obilježio je dvjesto pedeset i dvoje krizmanika, što je za trideset troje više nego prošle godine.

Svečana misa s krizmanjem na hrvatskom slavljena je u 10,30 sati, dok je u 8,30 sati bila misa s krizmanjem na mađarskom jeziku. Na misama su sudjelovali župnici više gradskih župa, koji su s katehisticama doveli svoje krizmanike. Na obje mise biskup je u svojoj propovijedi krizmanicima progovorio o značenju i djelovanju sakramenta kojemu pristupaju. On je u svom obraćanju krizmanicima istaknuo kako ozbiljno trebaju pristupiti odabiru životnog poziva, za koji im je itekako potrebno svjetlo Duha Svetoga. Na

kraju mise biskup je zahvalio svima koji su pridonijeli ljepoti slavlja, kao i roditeljima i kumovima na suradnji oko pripreme krizmanika, pozvavši ih pri tome da ih odgovorno prate svojim molitvama i primjerom. /Zv/

Krizmanje u Plavni

U nedjelju 14. lipnja, subotički biskup mons. dr. Ivan Pénczes tijekom svete mise podijelio je sakrament Svete potvrde Damjanu Ašpergeru, Ani Mariji Bartulov, Mihajlu Helmlingeru, Stipanu Klinovskom, Luki

Šarvari i Toniju Zovaku. Za ovaj događaj mlade je pripremao župnik Josip Štefković. Svetu misu je predvodio biskup Ivan u zajedništvu s mr. Mirkom Štefkovićem i domaćim župnikom Josipom.

Ovo je bio sedmi biskupov posjet našem mjestu i crkvi, što je on i naglasio u svom obraćanju nazočnima i u svojoj propovijedi. Biskup nam je posvijestio istinu da smo već na krštenju primili Duha Svetoga. *Pečat dara Duha Svetoga mora ostati neizbrisiv u našim dušama i mora se njegovati snagom naše vjere. Danas se po Duhu Svetom ljubav Božja razlijeva u našim srcima, te se zbog nje radujemo u jedinstvu vjere i Crkve. Duh Sveti nevidljivo osvjetljuje jedinstvo Crkve, donosi nam duhovni mir. Nastojte djelovanjem Duha Svetoga svima služiti poput Krista*, rekao je među ostalim biskup Pénczes.

Pjevački zbor HKUPD-a "Matoš", kome su se pridružili i drugi vjernici, uljepšao je misno slavlje pjevanjem. Postavljene skele i radovi na crkvi svjedoče da se župnik Josip i njegovi župljani u Plavni brinu za svoju crkvu i štiju i veličaju svoga Boga. Ipak, duhovna recesija je snažna na ovim prostorima pa se darovi i plodovi Duha Svetoga moraju svakodnevno njegovati i obnavljati. Treba svjedočiti primjerom i zadaća je naših krizmanika i njihovih roditelja da i dalje nastave ići redovito u crkvu i primjenjivati svoju vjeru u svagdašnjem životu. /Zvonimir Pelajić/

Ekumenizam u školi

Kao vjeroučiteljica u osnovnoj školi, po Nastavnom planu i programu imam ekumensku temu. Razmišljajući je li temu bolje obraditi u učionici ili u konkretnoj zajednici, odlučila sam se pozvati odgovorne u Židovskoj općini i zamoliti ih da nas upoznaju sa svojom vjerom. Ugovorili smo susret vjeronaučnih grupa sa židovskom zajednicom.

Dan susreta smo željno čekali. Vjeroučenici su htjeli upoznati vjeru svoga Gospodina Isusa, ne krijući svoju zainteresiranost. U ime židovske zajednice pozdravio nas je profesor **Robert Kovač**, predvoditelj molitve na službama. U predvorju Općine smo bili upoznati s općom poviješću židovskog naroda, a u maloj sinagogi (domu molitve) smo saznali nešto više i o judaizmu – židovskoj religiji. Iskusni profesor

uspio je održati pozornost vjeroučenika, iako su bili različite dobi (V., VI. i VIII. razred). Saznali smo zašto Židovi nose kape (kepele ili kipe) i zašto Židovke pokrivaju glavu za vrijeme molitve. Upoznali smo se s Torom – nismo ju dotaknuli, ali je ona "dotakla" nas – jer su svi prisutni izjavili da ih je ona najviše oduševila. Bili smo svjedoci kako divno zvuči molitva na hebrejskom, jeziku našeg Gospodina Isusa, i to kroz pjesmu.

Na kraju susreta, prisutni učenici iz tri osnovne škole (OŠ "J. J. Zmaj", OŠ "Kizur Išvan" i OŠ "Miloš Crnjanski") su se zahvalili profesor Kovaču, koji nas je ugostio u ime židovske zajednice.

Ekumenizam ne mora biti težak, ako nam je srce čisto i spremno na dijalog i suradnju. U težnji za jedinstvom, neka naš Gospodin i brat Isus bude s nama i neka se nad svima ispuni molitva: "... da svi budu jedno kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi..." (Iv 17,21a)

Zorica Svirčev, vjeroučiteljica

Susret ministranata Subotičke biskupije

U Tavankutu je u subotu 30. svibnja u organizaciji svećenika Subotičke biskupije održan Susret ministranata. Ove godine okupilo se blizu 150 ministranata iz gotovo svih subotičkih župa ali i iz mnogih krajeva naše biskupije.

Svoje predstavnike iz Subotice imala je župa Marije Majke Crkve, Sv. Jurja, Sv. Roka, Sv. Terezije i Isusova Uskrsnuća. Bili su tu i ministranti iz Starog Žednika, Đurđina, Tavankuta, M. Bosne, Sonte, B. Monoštora i iz Sombora iz župe Presvetoga Trojstva.

Susret je započeo svečanom svetom misom koju je predvodio **preč. Željko Šipek**. U svojoj propovijedi on je istaknuo važnost ministrantske službe jer je ministrant prvi suradnik svećenika, ujedno naglasivši ministrantima kako je veliki broj svećenika upravo i bio u ministrantskim krugovima i da Bog sigurno računa i na nekoga od njih.

Nakon svete mise uslijedio je kviz. Pitanja za kviz bila su o svetom Pavlu. Voditelj kviza bio je preč. Šipek, a oštro oko žirija činili su vlč. **Goran Vilov** i vlč. **Dominik Ralbovsky**. Prvo mjesto osvojio je **Luka Ivanković** iz župe MMC, drugo mjesto osvojio je **Ivan Čavrgov** iz župe Svete Terezije a treće **Patricija Merковиć** iz Male Bosne, svi su osvojili besplatno putovanje u Mariju Bisticu.

Nakon kviza uslijedio je sportski dio. Nogomet se i ovaj put pokazao kao najvažnija sporedna stvar. Natjecateljski duh dao je svoga gušta u svim utakmicama ali kao što to obično

biva, samo jedan može biti prvi. U starijoj kategoriji pobjedu je odnijela đurđinska župa, a u mlađoj župa domaćina (Tavankučani).

U ime svih svećenika i ministranata zahvaljujem tavan-kutskom župniku **preč. Franji Ivankoviću** kao i svim njegovim vjernicima na gostoprimstvu. Uvjeren sam da ovi susreti puno pridonose napretku i boljitku naših ministrantskih zajednica. Ujedno vjerujem da je nekoga od njih Bog već izabrao za sebe. /**Željko Šipek**/

Tijelovo u katedrali

Subotički biskup dr. Ivan Pénczes predslavio je na blagdan Tijelova 12. lipnja svetu misu u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije Avilske, zajedno sa svećenicima grada i okolice.

Obraćajući se nazočnima, biskup Pénczes u propovijedi se osvrnuo na značenje Euharistije u svakidašnjem životu vjernika. Ustvari, Euharistija je jamac i tvorac zajedništva u Crkvi – istaknuo je biskup, te ustvrdio: *Crkva je po Euharistiji nešto više nego obično religiozno "društvo", koje sluša Božju riječ i obdržava Božji zakon: ona postaje i jest "tijelo" Sina Božjega, a s time i Njegovo konkretno i vidljivo očitovanje u povijesti.* Po Kristovu utjelovljenju Bog je došao među nas, a po sakramentu euharistije to utjelovljenje se posadašnjuje i u našim danima, za svakog pričesnika ponaosob. Blagdan Tijelova je prigoda za javno štovanje sakramenta euharistije i zahvaljivanje na tom daru. *U Tijelovskoj procesiji izričemo na poseban način svoju vjeru, ali i živu želju za stvarnošću koja se zove prisutnost Kristova tijela među nama. To je otajstvena prisutnost, ali još više prisutnost u osobnom odnosu prema svakomu tko s dubokom vjerom prilazi i sudjeluje u sv. misi i primanju kruha života,* zaključio je biskup.

Nakon svete mise je uslijedila svečana tijelovska procesija oko katedrale u kojoj su sudjelovala djeca, prvopričesnici, mladi odjeveni u narodne nošnje predvođeni ovogodišnjom bandašicom **Marijanom Kujundžić** i bandašem **Nebojšom Stipićem** (na fotografiji), predstavnici brojnih udruga te veliki broj vjernika. Procesija je završena svečanim blagoslovom s Presvetim. /**Zv.**/

Štovanje sv. Urbana na Paliću

U crkvi Sv. Urbana na Paliću na proštenje, na blagdan sv. Urbana 25. svibnja, blagoslovljen je grb Palića. Isti dan proglašen je Danom Mjesne zajednice Palić.

Svečano proglašenje grba Palića bilo je u dvorani "Eko centra". U ekumenskom duhu, vodstvo Mjesne zajednice je pozvalo da grb blagoslovi mjesni župnik **preč. Jozef Leist** i paroh paličke pravoslavne parohije **Dušan Đukić**. Na misi proštenja župnik Leist je blagoslovio grb, a otac Dušan je nazočio svečanom proglašenju, pozdravio skup, čestitao i zaželio sve najbolje za ovo naselje i stanovnike.

Ideje, da dan Palića bude blagdan sv. Urbana i da se napravi grb mjesta, stvarane su više od godinu dana. Literatura o sv. Urbanu I. papi (222.–230.) prikupljena je iz više izvora, a najviše iz rimskih enciklopedija i arhiva, te naših knjiga i arhiva. Iz Rima nam je stigla velika pomoć od vlč. **Ivice Ivankovića-Radaka**, tamošnjeg postdiplomca. On je našao podatke, fotografirao i prevodio. Ovim putem mu iskreno zahvaljujemo.

Kult štovanja sv. Urbana kao zaštitnika vinograda potječe iz Francuske, te preko Njemačke i današnje Češke dolazi u Panonska vinorodna područja. Palićani već stoljeće i pol časte sv. Urbana, podigli su mu križ, a pola stoljeća imaju i crkvu Sv. Urbana i danas glavnu crkvu za liturgiju ove župe.

Na grbu povezani srebrni i zlatni ključ predstavljaju papinstvo, pape zaštitnika vinograda, a to je baš sv. Urban. Grožđe je plavo zbog autohtonosti sorte "kadarke", koja je baš odavde.

Na plavom nebu je srebrnom (bijelom) crtom označeno obzorje jezera i na tom nezaobilazni, poznati vodotoranj. Labud na srebrnom (bijelom) valu predstavlja vjekovno čistu

vodu, gdje su putnici i vojskovođe utraživali žed i uzimali za lihe vode. Voda je zdrava gdje je labud, a ima ih i tu. Donja lenta s tekstom Paly 1462., označava prvi pisani spomen Palića. Tada je kralj Matija Korvin u pisanom arhiviranom dokumentu 1462. godine darovao svojoj majci Eržebeht Silađi "pustare" Bajmok, Đurđin, Žednik, Čantavir, Palić (Paly)... Svaki element grba ima svoje argumentirano i heraldičkim pravilima opravdano obrazloženje.

Grb je izradio poznati dizajner i heraldičar, sada Palićanin **Mirko Stojnić**, poliglot, član londonskog kluba heraldičara itd., dakle čovjek od autoriteta i struke.

Istraživač i organizator pripreme i izrade grba i ustanovljenja Dana Mjesne zajednice Palić, blagdana sv. Urbana, bio je **Grgo Kujundžić**. Kao predsjednik Vijeća i član Skupštine MZ Palić pridonio je ovoj realizaciji, a kao aktivni djelatnik župe sa župnikom, suradnicima u župi i Mjesnoj zajednici organizirao je svečanost.

Ove tzv. Urbanove dane na Paliću proslavljaju vinogardari kao turističku atrakciju, pa je glavni povod za ustanovljavanje dana i grba bio taj, tj. da se već uvriježeni stari običaji, a i sada noviji turistički, približe i uokvire u kršćanstvu. Sv. Urban je ustanovio i naredio još u trećem stoljeću, da se misno vino pretvoreno u Krv Isusovu časti, među ostalim i tako što se drži u zlatnim posudama, kaležima. Nada je velika, da će se ubuduće na Paliću proslava Dana sv. Urbana više slaviti na sv. misi proštenja te moliti za zaštitu i dobar urod vinograda. /G.K./

Godina svetog Pavla – hodočašće Subotičana u Bač

Sveti je Pavao, zaštitnik nekadašnje Bačke, a sada Subotičke biskupije, tri puta bio u ovim krajevima naviještati evanđelje. Tijekom Godine svetog Pavla apostola, mnogi vjernici hodočaste u drevni Bač, nekadašnje sjedište stare Bačke nadbiskupije koja se nalazi pod zaštitom ovoga sveca. Današnje sjedište te nadbiskupije nalazi se u Subotici i ona sada nosi naziv Subotička biskupija. U Baču se nalazi crkva posvećena svetom Pavlu.

Ovo je Godina svetog Pavla i zato želimo početi u našu konkatedralu i tražiti zagovor svetog Pavla za našeg biskupa Ivana, za naše svećenike, redovnike, redovnice, sjemeništare i bogoslove, za buduće bogoslove, za naše obitelji, za naše mlade i djecu, za stare i bolesne! U ovoj Pavlovoj godini hodočastimo u Bač kako bismo bolje upoznali svetog Pavla i vidjeli kako nas Bač povezuje s početkom kršćanstva kojemu je sveti Pavao bio najveći

apostol, rekao je župnik i voditelj hodočašća **mons. Bela Stantić**, koji je govorio i o povijesnom dijelu ovoga grada. Hodočasnici subotičke župe Isusova Uskrsnuća su 9. svibnja, prije odlaska u Bač, posjetili oce karmelićane u Somboru gdje su imali pokorničko slavlje – svetu ispovijed, kronicu te je svima podijeljen i škapular (medaljice) Gospe Karmelske. U samom Baču posjetili su franjevačku crkvu, koja je posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije, gdje su imali svibanjsku pobožnost i tumačenje povijesti Bača. Obišli su i ostatke čuvene tvrđave u Baču, te je u poslijepodnevnom satima služena sveta misa u župnoj crkvi koja je posvećena svetom Pavlu. /Ž. V./

Franjevačka crkva i sv. Antun okupili mnoštvo vjernika

Omiljena u narodu subotička franjevačka crkva bila je ispunjena vjernicima 13. lipnja kada je proslavljen blagdan sv. Antuna Padovanskog.

Po tradiciji, brojni štovatelji sv. Antuna pa i cijele obitelji odlaze 13. lipnja, na Antunovo, na svetu misu upravo u franjevačku crkvu gdje se lik ovoga sveca posebno štuje tijekom godine. Jutarnju svetu misu u 8,30 predvodio je subotički biskup **mons. dr. Ivan Pénzes** i u propovijedi podsjetio brojne vjernike na čuda kojima je bio obdaren sveti Antun.

Sv. misu u 18 sati predvodio je gvardijan subotičkog samostana **fra Ivan Bošnjak** i iskoristio prigodu da ovoga sveca na poseban način približi djeci, kojih je doista bilo puno u crkvi s roditeljima. On im je pokazao sliku sv. Antuna i objasnio simbole koji ga krase, napose cvijet ljiljana. Upravo su cvijeće i djeca glavni simboli toga dana, što je bilo vidljivo i na ovoj svetoj misi. Na kraju mise bio je blagoslov djece i cvijeća a vjernici su po stručak blagoslovljenog cvijeća ponijeli kućama. /K. Č./

Proslava sv. Antuna u Baču

U subotu 13. lipnja, u bačkoj franjevačkoj crkvi svečanim sv. misama na slovačkom, mađarskom i hrvatskom jeziku proslavljen je blagdan sv. Antuna Padovanskog. Svetu misu na hrvatskom jeziku predslavio je generalni vikar Subotičke biskupije **mons. Slavko Večerin**, a s njim su suslavili bački dekan vlč. **Marijan Dej**, bivši bački župnik vlč. **Miroslav Orčić**, župnik iz Sonte vlč. **Dominik Ralbovsky** te domaći župnik vlč. **Josip Štefković**.

Na završetku sv. mise predstojnik bačkog samostana p. **Josip Špehar** OFM zahvalio je svim vjernicima i svećenicima što su uzveličali ovu svetkovinu, a posebice je pozdravio skupinu hodočasnika iz Sonte. Proštenje u ovom samostanu slavi se na blagdan Uznesenja BDM, a spomendan sv. Antuna zapravo je priprava za ovaj veliki događaj, jer sv. Antun je poslije Marije vjerojatno najveći svetac, rekao je na početku svoje propovijedi **mons. Slavko Večerin**. Sv. Antun zasigurno pomaže svakom kome je potrebno, ali sve to, ustvari čini Bog, preko ovog sveca do kraja ispunjenog Kristom. Prava pobožnost sv. Antunu dovodi nas zasigurno do Isusa. Ne treba zaboraviti njegovu misao da se Evanđelje ne dokazuje riječima nego djelom i načinom života. Pri tome treba znati da nije dostatno samo intelektualno doživjeti Krista, nego to treba ostvarivati suživotom s Kristom i ljudima.

Sv. misa je završila procesijom oko crkve i blagoslovom ljljana i djece. Pjevanje na misnom slavlju i tijekom procesije predvodio je župni zbor i hodočasnici iz Sonte s katehisticom **Kristinom**. /Zvonimir Pelajić/

Bračni parovi zahvalili Bogu za ljubav i vjernost

Pod geslom "Prava ljubav nikad ne prestaje! Obitelj – za budućnost Crkve i naroda", u nedjelju, 24. svibnja u subotičkoj crkvi Sv. Roka održan je tradicionalni susret bračnih parova jubilaraca i onih koji slave tzv. okrugle obljetnice braka, tj. 5, 10, 15... Bračni parovi koji su već proslavili 50. obljetnicu braka, mogu na slavlje dolaziti svake godine. Euharistijsko slavlje predvodio je župnik **Andrija Anišić**.

Na susretu su se okupila trideset dva bračna para. Najbrojniji su bili oni s pet godina braka, ali bila su i četiri para koji su slavili zlatni jubilej svoje ljubavi i vjernosti. U slavlju su sudjelovali i **Stipan** i **Ruža Sudarević**, koji su punih 68 godina u braku (na fotografiji) te **Stipan** i **Kata Skenderović** koji su u bračnom zajedništvu već 58 godina.

U misnom slavlju sami slavljenici su čitali Božju riječ, predmolili molitve vjernika u čemu su im se pridružila i neka od njihove djece i unučadi, a prinijeli su i prigodne simbolične darove kao i darove za euharistijsko slavlje. U prigodnoj propovijedi župnik je zahvalio svim slavljenicima a napose jubilarcima što su sa svojim obiteljima došli zahvaliti Bogu za svoju ljubav i vjernost, a osobito što su na taj način dali i divno svjedočanstvo o ljepoti bračne ljubavi, koja je danas u krizi.

Na kraju propovijedi župnik je pozvao slavljenike da se uhvate za ruke i pogledaju jedno drugom u lice, koje je nekad bilo izvor i prvi znak simpatije i njihova zbližavanja. Svi bračni drugovi su, gledajući se u lice, zahvalili za svoju bračnu ljubav i vjernost. Bio je to dirljiv trenutak koji je mnogima izmamio suze uspomena i ljubavi.

Poslije pričesti slavljenici **Mirjana** i **Marinko Nimčević** predmolili su molitvu zahvale i prošnje muža i žene. Na kraju mise svim slavljenicima čestitao je župnik **Anišić**, darujući im svoju knjigu pod naslovom "Moliti i ljubiti". Na misi je pjevao **VIS "Proroci"**.

Slavlje je nastavljeno u župnom dvorištu. Ovakav vid okupljanja bračnih parova i obitelji je lijep i plodnosan pokušaj da se na pozitivni način odupre rastućoj krizi te najstarije i najvažnije institucije kao i svemu onomu što se o braku i obitelji negativno govori. /Zv/

Vijesti iz Iriga

Trodnevnicom, s euharistijskim klanjanjem, klanjanjem križu i molitvom krunice, pripremili smo se za nedjelju Dobroga Pastira. Srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović**, 4. svibnja upriličio je zajednički izlet sa svećenicima Srijema u Stari Slankamen u povodu svoga imendana, ponovnog uspostavljanja drevne Srijemske biskupije i podjele biskupijskih pastoralnih služba. Uz dodjelu mnogih priznanja, 7. svibnja u hotelu "Termal", župnik je ponovno proglašen najatraktivnijim navijačem u općini Irig za godinu 2008. Bio je i donator sportskih događanja i ove proslave. Župnik je 9. svibnja nazočio prigodnom koncertu u povodu 106. obljetnice HPD "Matija Gubec". U svibnju smo također redovito molili krunicu, a služena je i sveta misa za pok. obitelji **Varga** i **Mihajlik** uz poruku: *Krist je jedini koji može darovati život u punini.*

U Vrdniku je 10. svibnja služena sveta misa na tri nakane: za obitelji **Dujmić**, **Gubaš** i **Danila Strehaljuka** u Vrdniku. Gošća na svetom misi bila je konzulica gerant RH u Subotici, **Ljerka Alajbeg** sa svojom sestrom iz Splita. Župnik je u svibnju zajedno s domaćim župnikom sudjelovao na posveti obnovljene kapelice mira u Sr. Karlovcima.

Na novosadskom gradskom groblju 18. svibnja oprostili smo se uz veliki broj prijatelja, djece i supruge od Vrdničanina, **Ivana Jana** (68). Sutradan je u Irigu pokopana **Marija Bartek** (66). Obitelj **Patrik** krstila je 23. svibnja svojih četvero djece: **Mariju**, **Katarinu**, **Terezu** i **Suzanu**. U nedjelju 24. svibnja, u Irigu je slavljena Prva sveta pričest, a primili su je: **Tijana**, **Aleksandra**, **Gabriela**, **Tereza** i **Suzana** (sestre) i **Ivan**. Svečanosti je nazočila učiteljica **Zora Ćirić**. U utorak 26. svibnja susreli su se naši dragi Vrdničani iz Švicarske, o godišnjici svoje smrti majke **Koviljke** kojoj smo pridružili oca **Petra**. U Vrdniku smo se 29. svibnja rastali od **Tereze Brahtl** (70), dobre vjernice, kućanice ali i patnice.

Uoči Duhova župnik je sudjelovao na krštenju svog prijatelja **Milana Ivanića** i njegove unuke **Dunje** u Starom Hopovu, oboje pravosl. vjere.

Nedjeljom Duhova završili smo uskršno vrijeme, a na taj dan u prepunoj crkvi filijale Dobrodol, Prvu svetu pričest primili su **Mihajlo** i **Klara**. U Vrdniku je pak pokopana **Mara Zadro** (78).

f. f.

Susret mladih Srijemske biskupije

U župi Sv. Ane u Maradiku, održan je u subotu 6. lipnja treći po redu Susret mladih Srijemske biskupije pod geslom "Pođi za mnom!" (Iv.1,43). Osim 250 mladih iz srijemskih župa, susretu su nazočile skupine mladih iz Beogradske nadbiskupije, Subotičke i Zrenjaninske biskupije, mladi Grkokatoličkog egzarhata i prvi puta u Srijemu, predstavnici Slovenske biskupske konferencije i Ureda za mlade iz Ljubljane.

Susret je među ostalim bio obilježen sportskim aktivnostima u kojima nije bilo pobjednika jer su toga dana svi pobijedili. Poslije glazbenog performansa Everything kojega su izveli mladi iz Subotice, predavanje je imao **fra Ivica Jagodić**, župnik župe Sv. Filipa i Jakova iz Vukovara. Fra Ivica Jagodić održao je predavanje na temu gesla susreta *Pođi za mnom!*, gdje Isus poziva u primjerima sv. Petra i sv. Franje, te da su i svi nazočni na susretu pozvani krenuti putem vjere, jer život bez vjere je život formalnosti i bez pravog smisla ispunjenosti života.

Vrhunac susreta svakako je bila sveta misa u župnom dvorištu crkve Sv. Ane u Maradiku. Misu je predslavio srijemski biskup **mons. Đuro Gašparović** uz koncelebraciju srijemskih svećenika koji su došli s mladima iz svojih župa.

U svojoj propovijedi biskup se osvrnuo na temu gesla i istaknuo da iz godine u godinu ima sve više mladih na susretima ponovno uspostavljene Srijemske biskupije i da je to dokaz vjere i budućnosti Srijemske biskupije. Biskup je zahvalio svima koji su doprinijeli da se ovako dobro organizira susret a osobito Uredu za mlade Srijemske biskupije, i predstojniku ureda **vlač. Ivici Damjanoviću**, zajedno s Povjerenstvom za mlade Srijemske biskupije i domaćinima, te župniku **vlač. Božidaru Lusavecu** koji su uložili mnogo truda i rada da ovaj susret bude tako dobro organiziran. Na misi je pjevao VIS Proroci iz Subotice koji je poslije mise održao kratki koncert. Nakon svete mise, mlade je na prigodnom domjenku zabavljao tamburaški orkestar iz Rume. Većina mladih nakon susreta istaknula je kako da im je na svakom susretu lijepo u susretima s prijateljima i upoznavanju novih, a duhovno obnovljeni vedrije gledaju na život, kao i da je ovo dosad najbolje organiziran susret mladih Srijemske biskupije. Sljedeći susret održat će se u lipnju 2010. god., a domaćin će biti župa Sv. Mihaela arkandela u Novom Slankamenu.

Ivan Radoš

In memoriam

Ludvik Pucelj
(10. 02. 1941. - 29. 04. 2009.)

Ludvik Pucelj rođen je 10. veljače 1941. godine u Beogradu, kao četvrto dijete svojih roditelja. Apsolvirao je Šumarski fakultet u Beogradu, smjer Zaštita zemljišta od bujica i erozija. Ujedno se posvetio aktivnijem sudjelovanju u životu svoje župe. U 23. godini počeo je rukom prepisivati starije crkvene pjesme i note, dok se nije pojavilo fotokopiranje.

Više latinskih misa i pjesama je uskladio s notama na narodnom jeziku. Svetu misu je zavolio već kao dječak, te je od polaska u školu išao na vjeronauk i ministrirao. U mlađim godinama sudjelovao je kao glumac u priredbama u školi i u župi BDM na Neimaru. Redovito je odlazio nedjeljom i blagdanima na svetu misu, a puno puta i preko tjedna. Od početka Muškog ekumenskog zbora (EMZ) postao je redoviti član, vrlo odan, i tu je žrtvovao puno vremena te je postao tajnik zbora i dobitnik jedne nagrade. Na dan Preobraženja, 6. kolovoza 2008., bio je u crkvi na svetoj misi iako je imao ozbiljne znake slabosti srca. U bolnici je nakon toga morao ostati dva mjeseca zbog oštećenih i začepljenih krvnih žila. Međutim, niti bolest ga nije omela u radu. Bio je također član Društva Slovenaca "Sava" u Beogradu od osnutka. Cijeloga života vjerovao je i živio po vjerskim istinama. Dosta je vremena posvetio posjećivanju bolesnika, makar je i sam bio teški srčani bolesnik. U Beogradu je bio poznat u svih šest katoličkih crkava, u dvjema zemunskim a također i u Borči, koja pripada Zrenjaninskoj biskupiji.

Ludvik Pucelj preminuo je 29. travnja ove godine, a nazočnost osam svećenika na sprovodu, veliki broj časnih sestara različitih redova te veliko mnoštvo puka, pokazali su koliko je bio cijenjen za života, kada su se za njega molili i pjevali njemu tako dragu pjesmu "V nebesih sem doma" (U nebu sam doma).

Janez Jelen

Dan bolesnika u Mužji

Bolesni i stari okupili su se u župnoj crkvi Imena Marijina u Mužji. Ondje je bila prilika za svetu ispovijed i svetu misu, za vrijeme koje je onima koji su to željeli, podijeljeno bolesničko pomazanje. Svetu misu je predslavio salezijanac Janez Jelen.

U prigodnoj propovijedi don Janez je kazao nekoliko poticajnih riječi nazočnima, koji prolaze kroz mnoge kušnje te istaknuo kako mi kršćani na problem bolesti trebamo gledati drukčije, kao što su gledali apostoli ispunjeni Duhom Svetim. Oni su bili puni oduševljenja nad Isusovim spasiteljskim projektom, te su se u njega tijelom i dušom uključili i radosno primili svakojake kušnje, pa čak i mučeničku smrt. *Bolesnik neka, dakle, ne sažalijeva samoga sebe. Neka svoje trpljenje ujedini s Isusovim spasonosnim križem i misli na spas bližnjega. Neka ne sažalijeva samoga sebe i očekuje da njega tješe, nego neka se strpi te u moći Duha Svetoga pomogne drugima te ih tješi. Kad naime tješiš druge, i tebe samoga će Sveti Duh utješiti*, rekao je propovjednik, nadodavši da ukoliko je bolesnik ili stariji čovjek pokretan, to iskoristi za apostolat i neka misli ne samo na spasenje svoje duše, da prima redovno ili barem godišnje svete sakramente, nego neka na to potiče i svoje bližnje ili o teškim bolesnicima obavijesti svećenika.

Poslije svete mise je bilo druženje u prostorijama blagovaonice salezijanskog internata Emaus u Mužji. Časćenje i prigodni program priredila je skupina koja se okuplja u Kući majke Margite svake srijede. Goste je najprije pozdravila voditeljica **Aranka Sarnyai**, a zatim su pjesme recitirale **Rozália Duga** te **Erzsébet Sötét**, koje su također skupa s **Annom Restás** i ostalima zapjevale nekoliko crkvenih i narodnih pjesama. Inače, nekolicinu starih i bolesnih autom je na susret dovezao požrtvovni vjernik **János Gabona**. Zahvalni smo dragom Bogu i organizatorima za takav susret, koji će nas krijepiti u danima kušnja i poticati nas na ljubav prema bližnjemu. /Janez Jelen /

"Crkvene popijevke" predstavljene u Zemunu

U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemunu predstavljena je 6. lipnja knjiga "Crkvene popijevke (Ilija Okrugić Srijemac)" u izdanju Zajednice Hrvata Zemuna – knjižnice i čitaonice "Ilija Okrugić Srijemac": Knjigu je priredio **prof. Đuro Rajković**, veliki entuzijast u zapisivanju i prikupljanju glazbene baštine. On je nakon svog izlaganja otpjevao i pratio na orguljama nekoliko popijevki iz zbirke. /Zv/

Papa u Svetoj zemlji kao hodočasnik mira

Papa Benedikt XVI. bio je od 8. do 15. svibnja u službenom posjetu Svetoj zemlji, a to je putovanje bilo njegovo dvanaesto po redu izvan Italije i nosilo je službeni naziv "Hodočašće Njegove Svetosti Benedikta XVI. u Svetu Zemlju".

Hodočašće je započelo pohodom Jordanu (8. do 11. svibnja), dok je u drugome njegovu dijelu Papa pohodio sveta mjesta – ne samo kršćanska – u Izraelu, uključujući i Zapadnu obalu koja je pod Palestinskom samoupravom. Ne treba zaboraviti ni tri susreta s vjernicima u Izraelu. Prvu je misu predvodio u Jozafatovoj dolini u Jeruzalemu u utorak 12. svibnja, drugu dan nakon toga na Trgu jasala u Betlehemu, a treću i s obzirom na broj vjernika najveću, na Brdu strmoglavljenja u Nazaretu u Galileji. Tek što je završilo XII. apostolsko putovanje Benedikta XVI. u Svetu zemlju, mnogi su se pitali koji će prizor s toga putovanja najviše odoljeti zubu vremena. Molitva za mir u Nazaretu s vjerskim vođama koji se drže za ruke pjevajući "salam shalom", ili uzbuđenje pape Benedikta XVI. u memorijalnome centru Yad Vashem? Molitva kraj Zida plača ili posjet palestinskim izbjeglicama koji žive uz granični zid podignut od Izraelaca? Prizor Pape na svetoj Grobu i Golgoti ili njegov zagrljaj preuranjeno rođenom djetetu u Betlehemu? Ti će prizori, kad s vremenom izbljede, ustupiti mjesto proročkim riječima Pape, koji nije ustuknuo pred opasnostima manipuliranja, u Svetoj zemlji rastrganoj mržnjom i gnjevom između Izraelaca i Palestinaca. Njima je Sveti Otac ponovno ustvrdio da mogu postojati i živjeti u miru

i sigurnosti dvije države. Zid koji je Izrael podigao da se zaštiti od terorizma, znak je zidova podignutih u dubini ljudskih srca. Papa je ustvrdio da je najteže ukloniti te prepreke. Izraelsko javno mnijenje tjeskobno je očekivalo Papin posjet memorijalnome centru Yad Vashem u Jeruzalemu, da se pokloni uspomeni šest milijuna okrutno ubijenih Židova tijekom II. svjetskoga rata. Papa se zadržao u pobožnoj tišini: tišina poradi spomena – rekao je – tišina za nadu. Nije govorio kao Papa Nijemac – kako su ga nazvale ekstremne izraelske skupine – nego kao Pastir opće Crkve koji poziva na budnost da se "iskorijeni iz ljudskoga srca sve ono što je kadro dovesti do tragedija sličnih holokaustu". U toj zemlji koju "Bog izabra za domovinu" pozvao je Židove, kršćane i muslimane da shvate, crpeći iz bogatstva svojih tradicija, kako se problemi Svete zemlje ne mogu riješiti bez poznavanja i uzajamnoga poštivanja. A ako žele živjeti u miru, kršćani su također pozvani nadvladati podjele i razlike, ne napuštati Svetu zemlju – neprestano im je ponavljao – da su malo stado koje uprisutnjuje živo Kristovo tijelo. S ovog tek završenoga hodočašća ostaje uporan krik Pape koji je na svakom mjestu i u svakoj okolnosti zazivao mir kao dar Božji za sve ljude u zemlji koja zadivljuje i ražalošćuje, a koju Bog blagoslivlja i ljubi.

U tijeku leta na povratku s apostolskoga pohoda Svetoj zemlji 15. svibnja papa Benedikt XVI. susreo se s novinarima da bi im zahvalio na obavljenome poslu te je pritom izrazio svoje dojmove s putovanja. Sveti Otac posebice je istaknuo, kako prenosi Hrvatski program Radio Vatikana, da je potrebno više govoriti o zajedničkoj želji za mirom koja postoji u toj zemlji. *Ne trebamo skrivati teškoće*, rekao je, *ali trebamo više ohrabrivati na pomirenje*. Papa je novinare podsjetio na neke neizbrisive prizore s hodočašća u Svetu zemlju, a među njima na dirljivi silazak na najdublju točku zemlje, na Jordan, koji je simbol Kristova silaska na najdublje točke ljudskoga života. Papa je, osim toga, spomenuo pohod Svetome grobu i Dvorani posljednje večere, gdje nam je, kako je rekao, Gospodin darovao euharistiju. Na te je prizore Sveti Otac nadovezao značenje svoga apostolskog putovanja. *Došao sam kao hodočasnik mira. Hodočašće je bitna sastavnica brojnih religija – i u islamu, u židovskoj vjeri, i u kršćanstvu. Hodočašće je također slika našega života, koji je hod naprijed, prema Bogu, a tako i prema zajedništvu čovječanstva. Došao sam kao hodočasnik i nadam se da će mnogi slijediti te tragove te tako ohrabriti jedinstvo naroda Svete zemlje i postati glasnici mira*, istaknuo je Sveti Otac.

Papa je potom izdvojio tri bitna dojma potaknuta hodočašćem u Svetu zemlju. *Prvi je taj što sam posvuda, u svim sredinama, muslimanskima, kršćanskima i židovskima naišao na odlučnu volju za međureligijskim dijalogom, za susretom i suradnjom među religijama*, rekao je Papa. Vrlo je važno da svi to vide, i to ne samo kao djelovanje iz političkih razloga u određenoj situaciji, nego kao plod same jezgre vjere. Jer, pojasnio je, vjerovati u jedinoga Boga koji je sve nas stvorio, Oca svih nas; vjerovati u toga Boga koji je čovječanstvo stvorio kao obitelj, vjerovati u Boga koji je ljubav i želi da ljubav bude prevladavajuća snaga u svijetu to vjerovanje nameće potrebu za susretom, dijalogom i suradnjom kao potrebu same vjere. Nadalje, Papa je istaknuo da je naišao na vrlo ohrabrujuće ekumensko raspoloženje. *Imali smo brojne vrlo srdačne susrete s pravoslavnim svijetom; razgovarao sam i s jednim predstavnikom Anglikanske Crkve i s dva luteranska predstavnika; vidi se da baš ozračje Svete zemlje ohrabruje i ekumenizam. Treći dojam koji je pobudilo to putovanje jest činjenica vrlo ve-*

likih teškoća uz snažnu želju svijetu za mirom. Teškoće su vidljive i ne trebamo ih skrivati; one postoje i treba ih riješiti. Međutim, nije isto tako vidljiva zajednička želja za mirom i bratstvom, i čini mi se da trebamo i o tome govoriti i svakoga ohrabriti u želji za pronalazanjem, zacijelo ne lakih, rješenja za te teškoće, istaknuo je Benedikt XVI. /**Prema: Radio Vatikan, Glas koncila, IKA**/

Potpuni oprost u Svećeničkoj godini

Priopćenjem koje su potpisali kardinal James Francis Stafford, vrhovni pokorničar Apostolske Pokorničarne i biskup Gianfranco Girotti, O.F.M.Conv., regent iste Pokorničarne, obznanjuje se da papa Benedikt XVI. svećenicima i vjernicima podjeljuje potpuni oprost u prigodi Svećeničke godine, koja započinje 19. lipnja 2009. i završava 19. lipnja 2010., a koja je proglašena prigodom 150. obljetnice smrti svetog Arškog župnika Ivana Marije Vianneya.

Ovo sveto vrijeme započet će svetkovinom Presvetog Srca Isusova, danom svećeničkog posvećivanja, kad će Vrhovni svećenik slaviti Večernju pred svetim relikvijama sv. Ivana Marije Vianneya, koje će u Rim donijeti biskup Belley-Arsa. Jednako tako, Sveti Otac će zaključiti Svećeničku godinu na Trgu sv. Petra, u nazočnosti svećenika iz cijelog svijeta, koji će obnoviti vjernost Kristu i svezu bratstva, kaže se u priopćenju. Svećenicima koji se istinski pokaju, i koji bilo koji dan pobožno izmole barem Jutarnje pohvale i Večernju pred Presvetim sakramentom, izloženim javnom čašćenju ili pohranjenom u svetohraništu, i, po primjeru sv. Ivana Marije Vianneya, spremno i velikodušno se daju u slavljenju sakramenata, napose ispovijedi, podjeljuje se milosrdno u Bogu potpuni oprost, koji će također moći namijeniti za pokojnu subraću, ako, u skladu sa važećim odredbama, pristupe sakramentalnoj ispovijedi i euharistijskoj gozbi, i ako izmole molitve na nakane Vrhovnog svećenika. Svećenicima se osim toga podjeljuje djelomični oprost koji se također može namijeniti za pokojnu subraću, svaki put kad pobožno izmole propisno odobrene molitve kako bi vodili sveti život i sveto vršili povjerenje im službe. Svim vjernicima koji se istinski pokaju i koji, u crkvi ili oratoriju, pobožno sudjeluju u božanskoj žrtvi mise i Isusu Kristu, Vječnom svećeniku za svećenika Crkve prikazuju molitve i bilo kakvo dobro djelo izvršeno tog dana, s nakanom da ih posveti i oblikuje prema Svome Srcu, podjeljuje se potpuni oprost ako se pokaju za svoje grijeh u sakramentalnoj ispovijedi i izmole molitve na nakane Vrhovnog svećenika: na dan otvaranja i zatvaranja Svećeničke godine, na dan 150. obljetnice preminuća sv. Ivana Marije Vianneya, prvog četvrtka u mjesecu ili u koji drugi dan koji je odredio mjesni ordinarij radi koristi vjernicima. Starima, bolesnima i svima koji iz opravdanih razloga ne mogu izaći iz kuće, u stanju nenavezanosti na bilo kakav grijeh i s nakanom ispuniti tri uobičajena uvjeta čim to bude moguće, jednako se podjeljuje potpuni oprost ako, u gore navedene dane, u vlastitoj kući ili gdje ih je zapriječenost snašla, izmole molitve za posvećenje svećenika i prikažu bolesti i nevolje vlastitog života s povjerenjem u Boga po Mariji, Kraljici Apostola. Podjeljuje se, konačno, djelomični oprost svim vjernicima svaki put kad pobožno izmole pet puta Oče naš, Zdravo Marijo i Slava Ocu, ili drugu odobrenu molitvu na čast Presvetom Srcu Isusovom s nakanom da svećenici budu očuvani u čistoći i svetosti života. /**IKA**/

Sveti Otac upozorio na problem gladi u svijetu

Nagovor Svetog Oca u nedjelju 14. lipnja bio je usredotočen na Tijelovo. To ga je potaknulo da se osvrne i na glad u svijetu, "neprihvatljivu stvarnost" koja se presporo poboljšava.

Spomenuo je i konferenciju UN o gospodarskoj i financijskoj krizi, koja će se krajem mjeseca održati u New Yorku. Osvrnuo se i na svetkovinu Presvetog Srca Isusova koja je posebno značajna za svećeničku posvetu i na koju počinje Godina svećenika. *Apsolutno je neprihvatljivo da na stotine milijuna ljudi u svijetu i dalje trpi zbog gladi i bijede*, istaknuo je nakon molitve Anđeoskog pozdravljenja Papa tražeći da konferencija Ujedinjenih naroda, na kojoj će se raspravljati o gospodarskoj i financijskoj krizi, poduzme konkretne i djelotvorne strateške mjere, premda ih vjerojatno neće biti lako prihvatiti. *Zazivam na sudionike konferencije, kao i na odgovorne za javne stvari i sudbinu planeta duh mudrosti i ljudske solidarnosti kako bi sadašnju krizu pretvorili u stvarnost koja će omogućiti veću pozornost dostojanstvu svakog čovjeka i promicati jednakopravnu raspodjelu moći i bogatstva*. Papa je izrazio nadu da će na toj konferenciji kao i u ostalim međunarodnim ustanovama biti donijete odluke s kojima će se slagati cijela međunarodna zajednica te da će biti poduzeti strateški koraci koji su potrebni kako bi se svima osiguralo sada i u budućnosti potrebnu prehranu i dostojan život. /**IKA**/

Otvoren Papin profil na Facebooku

Uoči obilježavanja 43. svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija Papinsko vijeće za sredstva društvenih komunikacija otvorilo je Papin profil na Facebooku za mlade "Pope to you", koji je od četvrtka 21. svibnja dostupan na stranici www.pope2you.net. To virtualno mjesto omogućit će mladima da stupe izravno u vezu s učenjem Benedikta XVI., rekao je predsjednik Papinskog vijeća nadbiskup Claudio Maria Celli. Cilj pothvata je, prema riječima nadbiskupa Cellija, približiti što je moguće više Papine poruke mladima odnosno takozvanom digitalnom naraštaju. Time se želi uspostaviti dijalog s mladima dosljedno Papinoj poruci za ovogodišnji Svjetski dan medija i promicati kulturu poštovanja, dijaloga i prijateljstva. Što se tiče budućnosti portala, trenutno nije predviđena njegova stalna upotreba. Treba vidjeti reakciju mladih, primijetio je predsjednik Papinskog vijeća za sredstava društvenih komunikacija.

Stranica je plod suradnje Papinskog vijeća s Talijanskom biskupskom konferencijom, Vatikanskim televizijskim centrom, Radio Vatikanom, H2O Newsom i brojnim tehničkim suradnicima.

IKA

20. lipnja

Margareta Ebner

(* oko 1291. + 20. lipnja 1351.)

- Djevojčica iz bogate obitelji ● djeвица ● redovnica ● 14 godina vezana uz krevet ● mističarka ●
- lirska pjesnikinja ● vidjelica ● slušala svoga duhovnoga vođu ● u svojoj sobi držala kolijevku za Isusa ●
- 40 godina u samostanu ● zaštitnica molitelja, bolesnika, pjesnika i pisaca ●

U prijateljstvu s Bogom

Blažena Margareta Ebner je rođena u bogatoj obitelji oko 1291. godine u Donauwörthu u Bavorskoj. S 15 godina je stupila u red dominikanki u Maria-Medingenu kod Dillingena na Dunavu u biskupiji Augsburg. Ona je 1311. doživjela svoje veliko obraćenje. Od tada je imala viđenja u kojima joj je sam Gospodin Isus govorio. Margareta Ebner je predstavница mističnog pokreta 14. stoljeća.

Što je mistika?

Peter Dinzeltacher veli da je mistika spoznaja Boga koja se temelji na iskustvu. U mistici čovjek ne samo da vjeruje u Boga, ne samo da filozofski shvaća Boga, već Božju opstojnost doživljava putem brojnih religioznih doživljavanja. Mistika predstavlja čovjekovo nastojanje oko ostvarenja neposrednog kontakta s Bogom. Taj se kontakt ostvaruje kroz osobno iskustvo – već u ovom životu. Postoji posebna bogoslovna znanost koja se bavi proučavanjem mistike, a zove se mistično bogoslovlje (mistična teologija). Mistika je proživljeno iskustvo apsolutnoga, jedinstvo duše sa svetim i božanskim.

Što je vizija ili viđenje? To je doživljaj kad se čovjek osjeća premješten iz svoje sredine u nadnaravni svijet ili u jedan drugi prostor. To se događa u ekstazi ili snu, te mu se tako objavljuje ono što je za nj do tada bilo skriveno. Viđenje je zamjedba duhovne stvarnosti na vizualan način: česta mistična nuspojava. Očituje se na osjetnoj, predodžbenoj i intelektualnoj razini. Raspon viđenja ide od mističnih iskustava do ukazanja.

U krugu velikih mističara

U 14. stoljeću je u Njemačkoj živio cijeli niz mistika. Margaretin suvremenik je bio dominikanac, mističar Heinrich Seuse (*1295 + 1366.) U

krug tadašnjih njemačkih mističara spadaju još Johann Eckhart (dominikanac poznat pod imenom Meister Eckhart (* oko 1260. +1327), Johannes Tauler – doctor illuminatus = prosvjetljeni učitelj (*1300 +1361) i Johann od Kastla. Taj je pokret svoj vrhunac dosegao u njemačkim samostanima dominikanki, koje su tada diljem Njemačke imale 80 samostana. Margareta Ebner se dopisivala s poznatim mističarima svoga vremena. Od gore spomenutih je osobno poznavala Ivana Taulera, a priključila se i pokretu "Božjih prijatelja". Istom je pokretu pripadao i njezin duhovni vođa, Heinrich von Nördlingen. Dopisivala se i s Christinom Ebner. (Christina Ebner joj nije bila rođaka).

Četrnaest godina teške bolesti

Blažena Margareta Ebner je u samostanu živjela više od 40 godina, od kojih je 14 godina proživjela vezana za krevet. Usred teških patnja ona je svoj pogled stalno uzdizala Bogu. A dragi Bog ju je tješio viđenjima i nebeskim milostima. Njezina su viđenja ponekad bila tako intenzivna da bi pri tome padala u stanje slično komi. Doživljavala je, da je u takvom stanju bila

uzdignuta od tla, te ga nogama nije mogla dotaknuti. Margareta Ebner je u svojoj ćeliji držala kolijevku, u kojoj bi ljuljala dijete Isusa, kad u viđenju nije mogao zaspati. Ponekad bi uzimala Isusa u naručje. Vidjela je Raspetoga kako silazi s križa, da je zagrlji i nahrani.

Teret milosti

Godine 1332. je upoznala već spomenutog svjetovnog svećenika Heinricha iz Nördlingena, koji joj je postao učitelj duhovnoga života. Taj ju je svećenik potaknuo da bilježi objave, koje je doživljavala. To je Margareta i činila od 1344. godine. Svoje susrete s Gospodinom Isusom opisuje u obliku srednjovjekovne visoke ljubavne lirike. Knjiga njezinih viđenja i objava nosi naslov "Duhovni dnevnik". A sve što je doživljavala, stoji pod naslovom "Teret milosti". U toj knjizi nam otkriva početak svoga obraćenja Bogu. Njezina je duhovnost sva prožeta mnogostrukom patnjom. U središtu njezine duhovnosti bio je Isus, uz koga ona vezuje svoja duhovna razmatranja u slavljenju crkvene godine. Njezin način moljenja je usklađen s molitvom Gospodnjom. U njezinom načinu se usmena molitva preplicе s razmatranjem otajstava Isusovoga života. Na glasu su njezina pisma. Do danas je sučuvano puno njezinih pisama, što predstavlja najstariju, do sada sačuvanu zbirku pisama na njemačkom jeziku.

Smrt i slava

Umrla je 20. lipnja 1351. u Medingenu u Bavorskoj. Njezin grob se nalazi u njoj posvećenoj kapeli u blizini Dillingena. Na grob joj hodočaste vjernici i danas. Njezin se spomendan slavi na dan njezine smrti, 20. lipnja. Papa Ivan Pavao II. ju je 24. veljače 1979. godine proglasio blaženom. Zaštitnica je bolesnika, pisaca, pjesnika. Pomaže i onima kojima ne ide molitva.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Gospa od Karmela i u nebo Uznesena

Uređuje i piše: o. Ante Stantić, OCD

U mjesecu srpnju slavimo blagdan Gospe od Karmela (škapularsku) a u kolovozu blagdan Marijina Uznesenja u nebo.

Ova dva Marijina blagdana sluga Božji Gerard Tomo Stantić je posebnom pobožnošću slavio. Stoga je lako razumjeti da je na te blagdane rado govorio vjernicima i da u njegovoj pismenoj ostavštini nalazimo priličan broj napisanih propovijedi koje je izrekao u somborskoj karmelskoj crkvi u povodu spomenutih blagdana. Kako i naš narod te Marijine blagdane još uvijek svečano slavi, svakome od nas može biti na poticaj u osobnom duhovnom životu ako ponešto usvojimo iz riznice Gerardovih vlastoručnih zapisa o tim blagdanima.

Kada govori i piše o Gospi od Karmela, o nošenju škapulara, o. Gerard ističe kako nošenje škapulara treba imati sljedeće značenje u kršćanskom životu: "Kad smo u majčinskom ruhu štjući našu Gospu, trebamo unositi u svijest da smo njezini sinovi i kćeri, da smo braća Isusova, braća nebeskog Jaganjca". Da stoga trebamo biti, po vrlinama, slični Majci Božjoj i Isusu. Kada tako shvatimo nošenje škapulara, tada škapular postaje milost jer pokriva srce. Kada pak naše srce grije karmelski škapular, postajemo apostoli širenja štovanja Majke Božje: "Da se svaki ugrije i Gospu karmelsku štjuje"¹.

SB o. Gerard upozorava vjernike da škapular nije amajlija, nego ima duhovno značenje, a to je poticati nositelje škapulara na kršćanski život. Stoga piše: "Škapular će me sačuvati ako ću se dobro vladati... Neka mi vladanje bude znak tko je u meni, čije je ruho na meni. Isus i njegova Majka neka me kiti čisti i brani"².

Tko na ovan način shvati i štjuje Gospu od Karmela, taj sigurno putuje prema nebeskoj domovini: "Svi smo putnici, ističe o. Gerard, ali ne putujemo svi jednako. Sigurni su oni koji putuju u krilu BD Marije. To su oni koji je štjuju po sv. škapularu. Stoga oni koji nose

škapular neka paze da im škapular čist bude. Dokle je dijete lijepo i čisto, majka ga drage volje drži u krilu, još i putuje s njim kako bi i drugi vidjeli kako je ona sretna, kakvo lijepo dijete ima. Ako se dogodi da ukalja škapular, neka ga odmah opere, sa suzama pokajanja i po sv. ispovijedi. Na žrtvu sv. Ilije sišla je vatra a na našu žrtvu neka siđe pobožnost, neka siđe vatra ljubavi"³. Karmelski škapular je dakle "znak spasenja", kako tradicija tvrdi da je Gospa rekla sv. Šimunu Stokcku, samo onda kada nositelji škapulara nastoje živjeti u milosti Božjoj!

Sluga Božji također sa zanosom slavi blagdan Marijina Uznesenja na nebo. U svojim zapisima i propovijedima on poziva da se u otajstvu Marijina Uznesenja na nebo posebno divimo Marijinoj veličini jer se Marijino Uznesenje na nebo temelji na privilegiji njezinog Bezgrešnog Začeca. Grieh, pa ni onaj što nazivamo istočnim, nije mogao okužiti njezinu dušu jer je predodređena da rodi Bogo-Čovjeka Isusa Krista, "Velika je bila draga Gospa još po Bezgrešnom začecu a tko može sada shvatiti njezinu veličinu po Uznesenju na nebo? Ona nije kao drugi sveci samo dušom u nebu, nego je u nebu i svojim tijelom. Stoga moramo reći: tko hoće nešto lijepoga gledati, neka gleda na Božje najljepše stvorenje. Kad bi Bog čudo učinio kako bi u jednom jedincatom pogledu sve ljepote svijeta vidjeli, bila bi to noć u odnosu na ljepotu Gospe na nebo uznesene. Uskliknimo stoga i recimo: Ti si najljepše cvijeće svega svijeta, dragocjenija od dragog kamenja, ljepša od zvijezda i sunca. Stoga sluga Božji opetovano poziva vjernike da se dive ljepoti na nebo Uznesene i da kliču: 'Ti si najljepša od sveg cvijeća cijeloga svijeta.'⁴

1. Biser mišljenja, 004532.

2. Ondje, 004361-62.

3. Th. Past., 002695

4. Blago duše, 008595.

Hrvatske katoličke
internetske stranice (85.)

Međubiskupijski crkveni sudovi

Kanonsko pravo je do suvremene doba imalo značajno mjesto u pravnom sustavu kršćanskih država, jer je nekada reguliralo nasljedno, obiteljsko i bračno pravo, vođenje matičnih knjiga itd. S laiciziranjem suvremenih društava, državne vlasti su postupno preuzimale ove grane prava, tako da je danas crkveno pravo u većini kršćanskih zemalja ograničeno na odnose u samoj Crkvi, uz izvjesne izuzetke, koji se uglavnom odnose na mogućnost sklapanja, za civilno društvo, punovažnoga braka, prema crkvenim propisima te vođenje vjenčanih matica. No, i u okviru same Crkve, za vjernike je ostalo najznačajnije pitanje bračnoga prava, te su radi toga Međubiskupijski sudovi u Zagrebu pokrenuli vlastitu internetsku stranicu, koja se nalazi na adresi:

www.medjubiskupijski-sud-zagreb.net

Osnovni je cilj stranice pomoći vjernicima, pastoralnim djelatnicima i djelatnicima crkvenih sudova u svezi danas najčešćih predmeta crkvenih sudova – proglašenja ništavosti crkvene ženidbe, no nesumnjivo je korisna i studentima teoloških fakulteta i crkvenih instituta, te svim ostalim vjernicima u snalaženju u katkada konfuznim situacijama koje znaju stvoriti sredstva društvenoga priopćavanja. Na stranici zainteresirani mogu saznati podatke o crkvenim sudovima uopće, ustroju Međubiskupijskih sudova u Zagrebu kao i u cijeloj Hrvatskoj i BiH, te podatke o samome postupku, koji se nalaze nekoliko desetaka odgovora pod linkom Najčešća pitanja (FAQ), kao i pod linkom Korisni članci. Tu je i osvrt na jedno pisanje *Večernjeg lista*, podaci u svezi sudske godine 2009., fotogalerija, priopćenja za javnost i sl. Postoji i mogućnost pretraživanja stranice, anketa o samoj stranici te priopćenja za javnost.

Bez svake je sumnje da je otvorenje ovakve stranice veoma korisno za vjernike koji žele naći najvažnije obavijesti glede osnovnoga cilja ove stranice – proglašenje ništavosti crkvene ženidbe, i taj je cilj nesumnjivo veoma dobro ispunjen. No, stranicu treba gledati i kao uspjeti prinos Crkve da svoje poslanje, pa čak i u tako delikatnim situacijama kada je u pitanju nevaljanost sakramenta ženidbe, na otvoreni način predstavi vjer-

Liturgijski znakovi sakramenata

Piše: dr. Andrija Kopilović

Sakrament ispovijedi

Podsjetimo se da je sakrament ispovijedi Gospodin Isus ustanovio na dan Uskrsa. Nakon što je uskrsnućem pobijedio smrt i grijeh, a otvorio vrata života vječnoga, najvećim darom obdario je svoje učenike podijelivši im vlast odrješivanja grijeha. Djelo otkupljenja tako se po ljudima nastavlja do konca svijeta. Isus je onaj koji jedini može oprostiti grijehe, ali je tom vlašću ovlastio svoje učenike i tako omogućio da ovaj spasonosni sakrament bude djelo spasenja nama vidljivo i "opipljivo". Liturgijski se ovaj sakrament slavi po naravi u zajednici. Nažalost, liturgijska reforma II. vatikanskog sabora nije zaživjela do te mjere da bi se slavljenje ovog sakramenta doživljavalo kao liturgijski čin, a Sabor to predviđa. Predviđena je naime *Služba pokore*. Zajednica se okupi u crkvi i slijedi navještaj Božje Riječi i molitva. Jedan dobar ispit savjesti sprema zajednicu na što kvalitetniju osobnu ispovijed. Nakon molitve i službe riječi slijedi čin pomirenja i pokajanja. Pojedinačna ispovijed je bitni i temeljni dio ove Službe. To je više moguće ako je više svećenika na raspolaganju. Nakon osobne ispovijedi slijedi zahvala i slavljenje Božjeg milosrđa. Liturgijski čin završava blagoslovom. Ovakva Služba pokore je dosta rijetka u našim zajednicama. Stoga se i ne vide dovoljno elementi pomirenja koje ovaj sakrament daje: pomirenje s Bogom, pomirenje s bližnjima i konačno sa samim sobom. Tek takvo pomirenje daje puninu osjećaja: što znači proslaviti Milosrđe Božje.

U osobnoj ispovijedi kao i u službi pokore postoje liturgijski znakovi. Temeljni znak u ovom sakramentu kao i u mnogim drugima je tzv. **štola**. U Starom zavjetu su predmolitelji nosili tzv. "molitveni šal". U latinskom jeziku taj izraz označava "gornju haljinu". Na grčkom jednostavno haljinu. Kada bi htjeli taj pojam prevesti na hrvatski, onda bi to bila "naramenica". Štola je uzak, često izvezeni dio odjeće koji se nosi preko ramena. Znak je svećeničkog reda. Sada je način nošenja određen različito samo za prezbitere i đakone. Biskupi i prezbiteri nose oko vrata, a đakoni preko lijevog ramena, pričvršćuju je unakrsno na struku. Štola je jedini zajednički znak svećeničkog dostojanstva i vlasti. Ona je slika Kristova jarma i označava kršćansku dužnost odanosti i vjernosti Kristovom kraljevstvu a također i nadu u vječni život. U povijesti se oblik ovog odjevnog predmeta mijenjao. Štola i danas ima svoju široku upotrebu. Osim u euharistiji, rabi se u slavljenju drugih sakramenata i blagoslovinu i svaki puta kada svećenik ima neposredan dodir s euharistijom. Kod sakramenta ispovijedi ona je jedini odjevni predmet koji bi sve-

ćenik trebao imati na sebi. Kod ispovijedi je štola ljubičaste boje koja u Zapadnoj crkvi označava pokoru. Inače, štola se redovito slaže s bojom misnoga odijela.

Drugi znak ispovijedi je **polaganje ruku**. Obred polaganja ruku vrlo je raširen već u Starom zavjetu i mnoga su mu i razna značenja. Uvijek je to u nekom smislu znak i vlasti i povjerenja. Kako su ispovjedaonice u našim prilikama tako građene da je penitent (onaj koji se ispovijeda) "odvojen" od svećenika rešetkom, polaganje ruku nije zaživjelo kao liturgijski znak podjele ovoga sakramenta. Međutim, svećenik kod riječi odrješivanja ima ispruženu ruku prema pokorniku, izgovara odrješivanje i znakom križa izgovara formulu.

Često se kao znak kajanja upotrebljava „lupanje u prsa“. To je prastari običaj priznavanja pogreške, grijeha ili krivice. Desnom rukom se dodirnu prsa i kao da se tim znakom želi reći: da, ja znam da sam pogriješio. I u civilnom društvu jedan od znakova pristojnoga priznavanja isprike je znak naklona glave i stavljanja desne ruke na prsa. Od samih početaka taj i takav znak prešao je i u praksu sakramenta pomirenja. Kod molitve pokajanja ruka kojom na prsima pokazujemo i priznajemo vlastiti grijeh, postala je i znakom pokajanja. Tako je taj znak postao i u misi kod tzv. opće ispovijedi, upotrebljava se i kod osobne ispovijedi kada molimo pokajničku molitvu. U liturgijskoj reformi II. vatikanskog sabora je označeno da se u misi samo jedanput dodiruju prsa u ispovjednoj molitvi ali primjećujemo da je opća praksa jača, jer je navika jača, da to činimo tri puta. Svakako je liturgijski bolje ako je taj znak svjestan i ako se u vrijeme očitovanja kajanja tim znakom označava nutarnje raspoloženje: ja sam pogriješio, ja se kajem, ja molim oprostjenje.

Sakrament ispovijedi je proslava Božjega milosrđa i susret Boga i čovjeka u dubokoj poniznosti i tajnosti. Stoga su i liturgijski znakovi tako jednostavni. Ljepotu sakramenta čini upravo ta jednostavnost i slavljenje sakramenta te ljepota susreta. Obred uz tako malo simbola u stvari pokazuje koliko je važna srž susreta: priznanje, pokajanje i pomirenje. Vratimo se samo kratko još na dio ovog razmišljanja o službi pokore. Bilo bi dobro razmišljati u našim zajednicama da se barem ispovijedi kod velikih blagdana vrše u slavljenju Službe pokore. Zašto? Kada se zajednica okupi na proslavu Božjega milosrđa, toj službi mogu prisustvovati i oni koji ne mogu pristupiti osobnoj ispovijedi. Tako je to prilika i za njih da sudjeluju u pokajničkom činu zajednice i na neki način budu baštinici ovog sakramenta.

21. 06. 2009.

12. nedjelja kroz godinu

Job 38,1. 8-11; Ps 107

2 Kor 5,14-17; Mk 4,35-41

Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere?

28. 06. 2009.

13. nedjelja kroz godinu

Mudr 1,13-15. 2,23-24; Ps 30

2 Kor 8,7. 9. 13-15; Mk 5,21-43

Dotaknem li se samo njegovih haljina, bit ću spašena.

5. 07. 2009.

14. nedjelja kroz godinu

Ez 2,2-5; Ps 123

2 Kor 12,7-10; Mk 6,1-6

Nije prorok bez časti doli u svom zavičaju i među rodbinom i u svom domu.

12. 07. 2009.

15. nedjelja kroz godinu

Am 7,12-15; Ps 85

Ef 1,3-14; Mk 6,7-13

Dozva dvanaestoricu te ih poče slati dva po dva dajući im vlast nad nečistim dusima.

19. 07. 2009.

16. nedjelja kroz godinu

Jr 23,1-6; Ps 23

Ef 2,13-18; Mk 6,30-34

Hajdete i vi u osamu na samotno mjesto, i otpočinite malo.

26. 07. 2009.

17. nedjelja kroz godinu

2 Kr 4,42-44; Ps 145

Ef 4,1-6; Iv 6,1-15

Isus uze kruhove, izreče zahvalnicu pa razdijeli, a tako i od ribica - koliko su god htjeli.

2. 08. 2009.

18. nedjelja kroz godinu

Izl 16,2-4. 12-15; Ps 78

Ef 4,17. 20-24; Iv 6,24-35

Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni.

9. 08. 2009.

19. nedjelja kroz godinu

1 Kr 19,4-8; Ps 34

Ef 4,30-5,2; Iv 6,41-51

Zaista, zaista, kažem vam: tko vjeruje, ima život vječni.

Župa Uznesenja Blažene Djevice Marije u Titelu

Piše: mr. Mirko Štefković

Gradić Titel nalazi se kod ušća rijeke Begeja u rijeku Tisu, s južne strane Titelske visoravni, odnosno podno Titelskog brijega, njenog rubnog dijela. Nedaleko od Titela se nalazi i najveći riječni otok na Tisi. U ovom malom mjestu smještena je i katolička crkva posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije. Ovo mjesto danas ima 6000 stanovnika, a od toga oko 600 katolika. U prosjeku na nedjeljnu misu dolazi njih pedesetak. Nedjeljom je misa u 11 sati, a radnim danom u 8 sati. Godišnje ima oko 10 krštenja, 15 sprovoda i 1 do 2 vjenčanja, a ove godine bilo je 4 prvopričesnika i 26 krizmanika (tri razreda skupa). To nam je, kad smo ga posjetili u ovoj dijaspornoj župi Subotičke biskupije, potvrdio i župnik ove župe **vlč. Franjo Lulić**, koji je na ovoj službi pune dvadeset i tri godine, a prije nepunih mjesec dana proslavio je u ovoj župi i srebrni jubilej svojega svećeništva (*intervju s vlč. Franjom Lulićem možete pročitati na str. 26 i 27 ovoga broja Zvonika*). Prema njegovim riječima velika je radost biti u ovakvoj župi za onoga tko se zna prilagoditi. Stalna otvorenost prema drugima, kako bi mogao razumjeti što dotična osoba doživljava i osjeća, njega kao svećenika ispunja i uvijek predstavlja novi izazov, jer svakom čovjeku se mora pojedinačno pristupiti. *Ova raznolikost me obogaćuje kao svećenika i kao čovjeka*, ističe vlč. Lulić. Velika mu je milost, tako mu je Božja milost odredila, raditi u sredini u kakvoj se i sam rodio. *Zato nikada nisam poželio većih župa, radi blagostanja ili čega drugoga. Privoditi Bogu iz-*

Sv. Ladislav kralj u 11. stoljeću daje podignuti prvu crkvu u Titelu, na mjestu današnjega groblja. U 16. stoljeću Turci su je porušili, a u 18. je podignuta druga od naboja. Godine 1810. ta crkva je srušena i na njezinim temeljima podignuta današnja. Godine 1815., vojna komanda podignula je oltar u čast sv. Ivana Nepomuka. Oltarna slika Uznesenja BDM, koju je 1770. godine naslikao Dimitrije Popović, nekada je krasila glavni oltar. Crkva je 1990. obnovljena iznutra, a 1992. podignuta je vjeronaučna dvorana u dvorištu župe. Godine 2008. obnovljeni su toranj i krov, te fasada crkve i župnoga doma. Crkva je 25 m. dugačka, 10 m. široka, ima četiri zvona od kojih je najveće 465 kg., a najmanje 85 kg. Matice se vode od 1769. godine.

gubljene ovce, bilo gdje bile, to me ispunja, pa čak i onda kad ih nema puno, kaže naš sugovornik, nadodavši da mu je osobito drago da je župnoj zajednici Bog podario i jednog sjemeništara. *Na jesen će u bogosloviju. Svakako da je to djelo Božje milosti, no nadam se da sam primjerom barem malo pridonio tome*, zaključuje vlč. Franjo Lulić. Na upit pak kako je doživio svoju srebrnu misu, župnik ističe kako je velika radost doživjeti s Božjom milošću 25 godina otako je zaređen i služi Božjemu narodu. *Velika je radost to proslaviti u ovako maloj sredini. Na slavlju je bilo barem*

40 posto pravoslavnih. Ta suradnja mi je jako važna i draga. Svakom svećeniku preporučujem da proslavi jubilej. To je jubilej Božje milosti. Posebno mi je drago biti s djecom. Drago mi je što se na jubileju okupio lijepi broj svećenika iz naše i iz Zrenjaninske biskupije, zaključuje župnik Lulić.

U RAZGOVORU S ČLANOVIMA PASTORALNOGA VIJEĆA:

Antal Križan, načelnik je Pastoralnoga vijeća ove župe, odvjetnik je i živi u Titelu. Rodom je iz Loka, sela koje potpada pod ingerenciju vlč. Lulića. Ima obitelj.

Sin Edvard je apsolvant prava, kćer Marija studira medicinu, supruga Katica je zaposlena u Domu zdravlja u Zrenjaninu. Biti u Titelu načelnikom Pastoralnoga vijeća, po njegovim riječima, znači angažman oko okupljanja vjernika, oko održavanja crkve i župe. Sve je to već dotrajalo i staro, te zahtijeva poprilično puno popravaka. Posljednjih godina je bilo velikih ulaganja. Na osobit način Antal ističe zalaganje župnika u prikupljanju sredstava i organiziranju poslova. *Obnovljen je crkveni toranj i*

Reportaža

čitava krovna konstrukcija. Presvučeni su bakarnim limom. To bi sad trebalo trajati jedno duže vrijeme. Postavljen je i novi pozlaćeni križ na tornju. Fasada crkve je renovirana, a isto tako i župni dvor. To je ono što se materijalnoga tiče, a s duhovne strane se trudimo održati povezanost u zajednici. To je ustvari prvotni cilj, sačuvati vjeru u zajednici, kaže naš sugovornik. Pri tom svjedoči kako osobito pozornost polažu starima, ali i onima koji su aktivni u župi, kako bi svoje kršćanske obveze mogli što bolje izvršavati. *Mladih je ovdje jako malo, a i ono malo mladih što ima vrlo često završavaju u gradovima.* *Titel je nerazvijena općina i veliki broj zato odlazi u razvijenija središta,* kaže Antal, te nastavlja kako se u tom pogledu župnik jako puno trudi. *On drži vjeronauk i u župi i u školi. Čudno, ali ima i onih koji iako dolaze na vjeronauk u župi, u školi pohađaju građanski odgoj. Gotovo da u vjerničkom životu od njegovih početaka imamo nekoliko faza između kojih su velike pauze, tako između prve pričesti i krizme mnogi budu na pauzi, onda je to između krizme i vjenčanja, pa opet između vjenčanja i krštenja djece itd. To je kao neka lančana reakcija. Kod nas je veliki broj mješovitih brakova, tako da je teško utjecati na kakve promjene. Zato na razne načine kroz druženja, pa čak i zabave, pokušavamo okupljati sve one koji dolaze na mise, kako bi izgrađivali zajednicu, zaključuje naš sugovornik.*

KANTORSKA, MINISTRANTSKA I SAKRISTANSKA SLUŽBA U ŽUPI:

Edvard Križan (1983.), vrši kantorsku službu u župi oko dvije godine. Apsolvent je na pravnom fakultetu u

Novom Sadu. U malom sjemeništu "Paulinum" završio je klasičnu gimnaziju. Glazbom se bavi od malih nogu. Osnovni instrument mu je harmonika, a svira i gitaru, violinu, tamburicu. Svira i u Mađarskom KUD-u "Tiski cvijet".

Prije par godina popravljene su orgulje, a stari kantor je otišao u mirovinu, pa se Edvard rado prihvatio svirati na misama, koliko mu to obveze dopuštaju. Sviranje u crkvi doživljava kao nešto sasvim obično, jer u crkvu ide otkad zna za sebe. Rado svira na misama, u čemu je ustvari našao svoju novu aktivnu ulogu u zajednici. U tomu mu puno pomaže gospođa Marija Šandor, koja je svojedobno bila kantoriga. Ona mu je desna ruka pri odabiru i pripravi pjesama za liturgije. I sestra Marija se bavi glazbom, pa na misama rado i solira. Bavi se i s djecom, koju za veće blagdane sprema za pjevanje u crkvi. Edvard u slobodno vrijeme rado ide na pecanje, rekreativno se bavi sportom, a jako voli i kućne ljubimce. Za sada planira ostati u Titelu.

Katica Križan, dugo godina je vodila dječji zbor u župi. Prije par godina je to preuzela kćerka. Trenutačno ima oko dvadesetero djece, a prije dvadesetak godina ih je bilo duplo više. Za veće blagdane oni pripremaju pjesme i recitacije, te se na taj način uključuju u život zajednice. O suradnji sa župnikom Marija kaže kako im on uvijek izlazi ususret, osobito kada su djeca u pitanju. S djecom se iz župe redovito svakog prvog svibnja ide na izlet. *Da biste djecu priveli u crkvu, morate biti primjerom,*

kaže Marija. *Budemo mi svi i nervozni, ali kad dođe nedjelja tu rasprave nema, nego svi skupa idemo u crkvu. Ako roditelji ne vode djecu u crkvu, tj. ne idu skupa s njima, od toga nema ništa,* ističe Marija, te nastavlja kako djeca osjete kad se za njih žrtvuje, kad im se posveti pažnja, pa onda i oni to uče. *Vrlo mi je drago što su naša djeca ostala ovdje u župi. Sad su oni već odrasli ljudi i aktivni članovi župne zajednice,* pojašnjava naša sugovornica.

Robert Dudaš (1987.), glavni je ministrant u župi. Stariji ministranti su otišli, a ostala su još dvojica mladih. Robert dolazi na misu ministrirati i preko tjedna. Po zanimanju je soboslikar, a posao teško nalazi. Za Roberta je biti ministrant prije svega velika čast. *To znači služiti samom Kristu, po uzoru na svog župnika, kao pastira. To je nešto najljepše. Ja sam htio biti svećenik, međutim splet okolnosti je tako donio da sam ipak pošao drugim putem,* pojašnjava Robert za kojega je biti blizu oltara, susretati se s Kristom u euharistiji doista nešto predivno. Robert se rado sjeća svojih prvih ministrantskih koraka. Ministranti se priključuju župnim izletima i hodočašćima. *Nama ministrantima teško je privući mlade. To je stvar roditelja. Kad sam počeo ministrirati prije dvadesetak godina zaista nas je bilo puno, čak oko dvadeset. Sad je situacija drukčija, tako je i nas jako malo,* ističe Robert, dodajući da im župnik i unatoč tomu što ih je malo, poklanja puno vremena. Za Roberta je njegov župnik pravi duhovnik i pastir koji je blizak narodu, svima. Uvijek je tamo gdje treba pomoći, lako se s njim može dogovoriti.

József Lakatos, aktivni je član zajednice i radi u sakristiji. Svaki dan dolazi na svete mise. Nedjeljom sakuplja milostinju. U mirovini je već desetak godina. Poslije jutarnje mise rado sa župnikom popije kavu. Svojedobno je pratio župnika na blagoslovu kuća. Prije je još bilo 170-180 obitelji, a sad je to po njegovoj procjeni oko 150. Župljani godišnje organiziraju doček Nove godine, pokladni bal i druge zabavne aktivnosti, kako bi njegovali zajedništvo. U tu svrhu imaju i svoj mali orkestar.

Zvonko Vukov rado volontira kao zvonar i sakristan. Kao dječak je ministrirao, pa je ostao stalno povezan s crkvom. Rado dolazi na svete mise i rad-

nim danom, ovisno o svom radnom vremenu. Sa župnikom rado prijateljuje, a također pomaže i u svim župnim aktivnostima. Više puta je tu da izletnicima pokaže crkvu. Sve to ga ispunja jer tako susreće puno ljudi, u čemu je našao svoju ulogu u župnoj zajednici.

SVJEDOČENJE OBITELJI:

Attila i Tamara Šandor u braku su već više od godinu dana i imaju sina Danijela. Attila je strojarski tehničar, ali se bavi soboslikarstvom. Tamara je trgovkinja po struci, ali nije uposlena. O svom ostanku u Titelu, Attila kaže da se nada boljem, ali nikad ga ne bi zamije-

nio za neki drugi grad. Oboje su tu odrasli i vole tu živjeti. Za Titel ih vežu priroda i ljudi. Attila i Tamara redovito idu na svetu misu. To doživljavaju skroz normalno, jer tog jednog dana u tjednu odati hvalu Bogu ne predstavlja naročiti podvig. Attila i Tamara svjedoče o vrlo dobrom odnosu sa župnikom. Još od malih nogu oboje su aktivni u župi. Attila je ministrirao skoro punih 18 godina, a Tamara je pjevala i sudjelovala u mnogim akcijama. U Titelu ima mladeži, a bračnih parova jako rijetko. *Teško se odlučuju na brak, kaže Attila. Svi kažu da čekaju na bolje sutra, a boljeg sutra teško da će biti, tako da je bolje ne čekati previše. Nisu to stvari koje čovjeka usrećuju, nego djeca, bližnji.* Tamara ističe kako ih dijete još više zbližava i povezuje. U njega ulazu sve, u njemu vide svoju budućnost. Za sada im još uvijek puno pomažu roditelji, bez kojih bi bilo jako teško. Attila na kraju želi poručiti mladima: *Nemojte čekati bolje sutra. Ženite se, udajte, rađajte... Onda imate razlog zbog čega živjeti, jer inače taj razlog je jako teško naći.*

Titel:

Srebrna misa vlč. Franje Lulića

U nedjelju, 24. svibnja, u crkvi Uznesenja BDM u Titelu, vlč. Franjo Lulić proslavio je svoju Srebrnu misu.

Slavlje je započelo svečanom ulaznom procesijom iz župnog doma u crkvu koja je za ovo jedinstveno slavlje bila ispunjena brojnim vjernicima i slavljenikovim gostima. Na početku slavlja svoju rodbinu, župljane i goste pozdravio je srebromisnik Franjo. Među uglednim gostima bili su pravoslavni paroh **Mile Majkić**, predsjednik općine Titel **Milivoj Petrović**, zamjenik predsjednika općine **Milan Nastasić** te predstavnici javnih poduzeća i ustanova s područja općine Titel. U pozdravnim riječima slavljenik je zahvalio Bogu na pozivu i svim milostima u proteklih 25 godina svoga svećeništva kao i svima onima koji su ga pratili na putu do svećeništva i kroz njegovo svećeništvo. Sv. misu je sa slavljenikom suslavilo dvadeset šest svećenika Subotičke i Zrenjaninske biskupije, a među koncelebrantima je bio i umirovljeni zrenjaninski biskup **mons. László Huzsvár**. Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem mjesnoga kantora **Edvarda Križana**.

Prigodnu propovijed održao je vlč. **Ede Mikty**, župnik iz senčanske župe Sv. Franje. U prigodnoj propovijedi na hrvatskom i mađarskom jeziku on je govorio o svećeničkom pozivu kako ga je zamislio utemeljitelj sakramenta sv. Reda sam Krist Gospodin. Potkrepljujući biblijskim citatima, on je istaknuo kako postoje različiti tipovi odaziva na Isusov poziv. U drugom dijelu svoje propovijedi, obraćajući se svečaru, je rekao: *Dragi brate, prije 25 godina i ti si radosno, s oduševljenjem stupio pred svog*

*nadpastira da te zaredi za svećenika, jer si htio slijediti Krista kao njegov učenik i suradnik. Tom prilikom biskup ti je postavio pitanje: Želiš li nasljedovati Krista glavu i pastira, ne žudeći ovozemaljska dobra, nego jedino vođen ljubavlju prema dušama? Na što si ti potvrdno odgovorio. O iskrenosti slavljenikova odgovora najbolje svjedoči njegov jubilej: vjerno je služio tijekom 25 godina svećeništva. Po uzoru na sv. Pavla, koji na jednom mjestu veli: "Vi znate da nismo žudili za ničijim zlatom, za ničijim srebrom, nismo došli zato, što nam je trebalo vaše, nego smo došli radi vas samih", propovjednik je naglasio: *Dragi brate, i ti si u takvom duhu djelovao kroz 25 godina, u takvom duhu si preuzeo prije 23 godine i našu župu. Nisi se preplašio dijaspore, siromaštva. Zaključujući svoju propovijed, vlč. Ede je zahvalio slavljeniku što je najljepših 25 godina svog svećeničkog života posvetio**

Kristu i njegovim vjernicima. *Neka ti Bog da dobro zdravlje, puno snage i milosti da još dugo godina, na radost svojih vjernika s takvim žarom i ljubavlju vodiš povjerene ti duše k dobrom pastiru Kristu Gospodinu, zaključio je propovjednik.*

U prikaznoj procesiji rodbina i vjernici na oltar su prinijeli darove za euharistijsko slavlje, ali i prigodne darove samom slavljeniku. Prigodnom zahvalom i čestitkom srebromisniku se obratio i ministrant **Robert Dudaš**. Na kraju mise srebromisnik je zahvalio svima što su s njim Bogu zahvalili za njegovo svećeništvo. Za brojne uzvanike slavljenik je priredio prigodnu večeru u mjesnom "Lovačkom domu".

Andrija Anišić

Bog me iz misijske sredine odakle sam potekao, poslao u misijski kraj u južnoj Bačkoj

Razgovarao: mr. Mirko Štefković

Vlč. Franjo Lulić rođen je 8. kolovoza 1956. godine u Sivcu. Njegovi roditelji su se 1946. godine doselili onamo iz Bosne. Nakon završene osnovne škole u rodnome mjestu, pitomac je u malom sjemeništu "Paulinum", gdje 1976. završava istoimenu klasičnu gimnaziju. Nakon odsluženog vojnog roka odlazi na bogosloviju u Zagreb kod Isusovaca na Jordanovac, gdje 1984. završava studij, te je 18. travnja iste godine zaređen za svećenika u Subotici. Kapelanom je u župi Sv. Jurja u Subotici, te u Molu, a potom je upraviteljem župe u Maloj Bosni, odakle je na svoj imendan 4. listopada 1986. došao u Titel. Druge godine su na župu k njemu došli i roditelji. Otac mu je umro 2000., a majka 2005. godine. Gospođa koja je posljednjih pet godina dvorila nepokretnu majku, sada obnaša službu domaćice u župi. Vlč. Franjo Lulić je trenutačno župnik župa u Titelu, Loku, Mošorinu i Žablju, s pripadajućim filijalama Vilovo, Gardinovci, Sv. Ivan Šajkaški, a već više godina skrbi i za vjernike u Perlezu, župi koja pripada Zrenjaninskoj biskupiji.

Zv.: Proslavili ste srebrnu misu. Kako biste jednom riječju mogli sažeti svojih dvadeset pet godina svećeništva?

□ Kada sam krenuo i kad sam odlučio i Bog me pozvao u svećenički red, glavni moto mi je bio, a i sada je, djecu uputiti na pravi put, a stare spremi na vječni put. Raditi s djecom a i sa starima mi je osobito drago.

Zv.: U tom svom poslanju, kako ste ga opisali, ovdje u dijaspori niste imali prilike uputiti mnoštvo djece i starih na njihove putove. Ima li događaja u kojima ste osjetili ispunjenje tog svog poslanja?

□ Želim ispričati jednu zgodu. Majstori su radili stazu ispod zida župnog doma s ulične strane, koju su prokopali. Djeca okolnih zgrada su došla i prijetila majstorima da će zvati policiju. Rekli su tada: *Vi ste našem gospodinu iskopali put da ne može izići i doći k nama.* Među onima za koje radim osim katolika ima i pravoslavnih. Ima među njima onih koji me izričito traže. Uvijek mislim da me je u pristupu svima njima vodila slatka i dobra Isusova riječ. Zato me čak mnogi i od pravoslavne braće doživljavaju svojim.

Zv.: Koji svećenički dani od ovih dvadeset pet godina su Vam ostali u najljepšem sjećanju?

□ Teško je izdvojiti nešto, jer je sve bilo lijepo. No, ono najupečatljivije je

bilo dok sam bio kapelanom u Molu, gdje sam učio mađarski jezik. Još ga nisam dobro znao, ali djeca su mi i tada bila jako bliska. Jednostavno sam ih privlačio. Kad sam došao bilo ih je tridesetak, a kad sam za nepunih godinu dana trebao otići bilo ih je preko stotinu. U Molu je škola pored župe, pa sam često znao biti vani s djecom koja su prolazila, dati im bombon ili kakav slatkiš. Jednom zgodom došao je ravnatelj škole na neko naše župno slavlje. On mi je rekao: *Ah gospodine, ništa to nije što vi radite. Vi privlačite djecu na bombone.* A ja sam uzvratio: *Sutradan, kad želite, dođite, kupit ću vam koliko god hoćete bombona. Dijelite vi a dijelit ću i ja pa ćete vidjet kome će doći.* To je ta prisnost s djecom koju mi je dragi Bog podario kao dar. Lako se uspijevam

prilagoditi i najmlađem i najstarijem, i siromašnom i bogatom. Prema svakome nekako uspijem pronaći načina kako mu pristupiti. Upravo ono što je vlč. Ede propovijedao na mojoj srebrnoj misi: *Nema toga: Hrvat, Mađar, Srbin, Slovak, Rom... svakomu treba jednako pristupiti kao čovjeku.* To je nešto što se ne može unaprijed smisliti, nego jednostavno dolazi spontano.

*

Kada sam krenuo i kad sam odlučio i Bog me pozvao u svećenički red, glavni moto mi je bio, a i sada je, djecu uputiti na pravi put, a stare spremi na vječni put.

*

Zv.: Već dvadeset tri godine ste u Titelu, te upravljate i pripadajućim župama. Iskusili ste pastoral i u jačim katoličkim sredinama. Kako je biti župnikom u dijaspori?

□ Velika je radost biti u ovakvoj župi za onoga tko se zna prilagoditi. Na koncu, čovjek ovdje nije samo na jedno usmjeren, nego upravo zato što ima više konfesija, potrebno je biti otvoren prema svima. Sa svima je moguće pametno i lijepo razgovarati o Bogu, a naravno i o ljudskim problemima, o onome što ispunja ljude koji me okružuju. Zato su vrata župe uvijek otvorena, za sve koji su potrebni pomoći. Ono što je u danom trenutku moguće, bit će im pruženo. Ovdje prije svega mislim na utješne riječi svećenika, riječi Evanđelja. Sva ta različitost mene vrlo ispunja. Upravo ta stalna otvorenost prema drugima, kako bih mogao razumjeti kako dotična osoba što doživljava, osjeća,

Slavljenik sa sestrama

mene kao svećenika ispunja i uvijek predstavlja novi izazov, jer svakom čovjeku se mora pojedinačno pristupiti. Svi smo različiti, a ipak sve ljude dobri Bog jednako zove k sebi. Mnogi me znaju pitati kako mogu ostati u ovoj župi i uvijek biti nasmijan. Jednostavno, mene ovo ovdje ispunja, ova raznolikost me obogaćuje kao svećenika i kao čovjeka.

Zv.: Bit će da je na župama u dijaspori veliku pozornost potrebno staviti upravo na taj osobni kontakt s pojedincima ljudima.

□ Da, potrebna je ta velika pozornost u osobnim kontaktima. Osobni kontakti su najvažniji. Nije to uvijek kakav duboki razgovor, ali i na pozdrave je potrebno paziti. Nije svejedno kako pozdravljamo. Već sam pozdrav često može biti dovoljan da nekome ustvari pokažemo prijaznost i pažnju.

Zv.: Osim velike pozornosti koju zaslužuju vjernici u dijaspori od svoga župnika, na čemu jedan svećenik u dijaspori treba najviše raditi?

□ Najviše treba raditi na osobnoj molitvi. Ono što je meni vrlo važno, to je zahvala poslije svete mise. Nahraniš se Kristom i onda mu možeš prinijeti sve one koje susrećeš, koji su u potrebi, koji imaju zašto zahvaljivati. Tada molim da koga god sretnem znam pronaći prave riječi, prave odgovore, da znadem s Božjom milošću odgovoriti na pitanja s kojima mi ljudi dolaze ususret. Ono na čemu svakako puno trebam raditi je održavanje kontakta s vjernicima. Tu je druženje poslije svake svete mise. Važno je da svi radosno dolaze, a onda po tim osobnim kontaktima mnogi su mi pri ruci kad je potrebno, pomažu mi u svemu što treba, uvijek su mi tu.

Zv.: Je li, po vašem mišljenju, moguće usporediti pastora u dijaspori s misijskim pastoralom?

□ Pa mislim da je moguće. Ustvari, većeg misionarstva baš i nema. Jedino još možemo otići onamo gdje se govori drugim jezikom, otputovati daleko. Međutim, ovdje se razumijemo i ljudi su željni i čekaju svećeničku prisutnost. Mnogi me traže da ih idem posjetiti. Gdje se pojavim u obitelji, za njih je to posebna radost – tako oni kažu, a i meni je to na radost – posebno je to ozračje Božje prisutnosti. Znaju neke kolege pitati što treba posebno činiti. Moj odgovor je vrlo jednostavan: ništa posebno, normalno se ponašajte i nosite Boga ljudima. Ako imam svojih problema, ja ih zaključam na župi. Čim iziđem, srce mi je otvoreno za ljude. Među ljude se uvi-

jek mora ići otvorena i radosna srca. To je ustvari onaj misionarski duh.

*

Najviše treba raditi na osobnoj molitvi. Ono što je meni vrlo važno, to je zahvala poslije svete mise. Nahraniš se Kristom i onda mu možeš prinijeti sve one koje susrećeš, koji su u potrebi, koji imaju zašto zahvaljivati.

*

Zv.: Znači li to da jednog misijskog djelatnika u dijaspori možemo definirati kao nositelja radosne vijesti Isusove?

□ Uvijek i uvijek. Samo tako. Mnogi, i vjernici katolici i drugi, govore kako osmijeh s moga lica nije nestao. To je i u dobrim i u lošim stvarima. Nikad to nisu samo dobre stvari, nego ima i tužnih i teških. No, uvijek mi je važno i tada unijeti onu radost i ohrabrenje koju nam daje Evanđelje, koju nam daje naša vjera u vječni život. Kad se čovjek napuni milošću, tada može ići dalje, ali uvijek s Božjom pomoću. Ono što kao svećenik osjećam, to je ustvari jedan poseban dar, tj. da je Bog uvijek u meni. Ništa me ne može smesti, jer on je sa mnom.

Zv.: Da prijedemo na nešto drukčije teme. Čime ispunjate svoje slobodno vrijeme? Imate li kakav hobi?

□ Istina, rijetko sam u prostorijama župe. Često obilazim vjernike. Ima zato kad se čovjek od svega umori. Svakako, tada su mi jako važni sveta misa i razmatranje, a poslije je za mene tu i pećanje. Rado se provozam čamcem. Uživam u prirodi, a svakako volim i sam ribolov. To mi daje oduška od svega drugoga.

Zv.: Ovdje u dijaspori ima malo svećenika. Na koji način njegujete svećeničko zajedništvo?

□ Najbliži susjed svećenik mi je na trideset kilometara odavde. Mjesečno se družimo na rekolekcijama, a ima zato i prilika kad se okupljamo na župnim slavljinama. Ono što mi je osobito drago je što nam je Bog podario pa imamo i jednog sjemeništara. Najesen će on u bogosloviju. Svakako da je to djelo Božje milosti, no nadam se da sam primjerom barem malo pridonio tome. Čovjek ipak sa svoje strane treba dati nešto, kako bi Božji poziv postao konkretniji, razumljiviji.

Na upit je li nekada poželio biti na većoj i brojnijoj župi, vlč. Lulić u razgovoru za *Zvonik* ističe kako mu se to nikada nije dogodilo. *Veliko zadovoljstvo mi je ovo, tako mi je Božja milost odredila, raditi u sredini u kakvoj sam se rodio*, ističe naš sugovornik, dodajući da u njegovu rodnom mjestu Sivcu ima malo katolika, tako da mu to niti ovdje nikada nije bilo strano. *Zato nikada nisam poželio većih župa, radi blagostanja ili čega drugoga. Privoditi Bogu izgubljene ovce, bilo gdje bile, to me ispunja, pa čak i onda kad ih nema puno*, kaže vlč. Lulić, zaključujući da je i ovdje potrebno iz dana u dan pokazivati pravi Božji put, a to ga ispunja i u tomu nalazi svoju radost.

Tako su virovali naši stari

Piše: Lazar Cvijin

Ni ove godine nisam uspio zadržat suzu kada je na blagdan D'ova zbor u Velikoj crkvi zapivo, onako glasno kako to samo oni znaju, "U slavu svetog Srca". Nije to samo zbog prilipe pisme i načina na koji je ovaj zbor, kojeg vodi časna Mirjam, svečano zna izvesti. Ona me uvijek podsiti i nikako stešćano mi budne, da se Srce Isusovo oduvik na osobit način slavilo u mojoj obitelji.

U crkvi Uznesenja Blažene Dvice Marije na Bikovu, ta što je jedina na svitu napravljena ko nabijanica, i danas stoji, tamo prid oltarom s desne strane, kip Srca Isusovog. Njega je darovo pradida mi Vince Cvijin s pramajkom mi Tezom, rođenom Vizin, a sve što je meni ostalo urizano u sićanje u svezi štovanja svetog Srca druge Božanske osobe, ostalo je od njegovog sina, mojeg pokojnog dide Ivana. Otaleg ta moja stešćanost, pa čak pokatkad borame i *grizodušje*, na pomiso koliko sam ja, a bojim se i puno nas današnji, daleko od vire naši stari.

Ovo je vrime kad vridi sve i svašta, kad nema da jedno, i to ono pravo, vridi. I ko da je baš to uspilo, i to dobrano, nagristi našu viru. Nas mlađi, osobito. Ispadne tako da nama ta velika istina da je Isus milosrdan i dobrotiv, koja je za nji vridila, služi kao neprisušni izvor izgovaranja i opravdanja za makar šta. Nije se to tako moglo kod naših stari, ajak!

Zna se danas kast: *Ne mora se postit petkom, ako se učini jedno ili drugo dobro dilo*. Naročito se ne mora ako se ode u goste... A kadgod se dobro dilo vanje podrazumivalo, ni se činilo samo pokatkad i na sva usta, a postit se moralo.

Ne mora se to toliko molit vrimeski, nego je važno da bude sadržajno i iskreno, kako se danas susriće. To kod nas često bude tek: *Fala Ti Bože na svemu, ali oprosti, danas sam baš umoran (na)*. Il' još ni to...

Da, mi smo priumorni... A naši su stari po cili dan išli za konjima u brazdi i priko svojih leđa pribacivali tušta tereta, pa ipak sve su svoje molitve i pobožnosti redovito obavljali. Znalo se ne samo reda već i šta je i kad je čemu vrime...

Koliko mi danas naši poslova završimo sa zafalom Bogu? A naši su pređi

znali, završavajuć rad na njivi, kleknit još na njivi, oma uz mrginj, i pomolit se za zasijano! Ni' im bilo teško postit dva put nediljno – i sridom i petkom – i kad su radili najteže poslove: oranje i ris!

Ovi par slučajeva divani kako je nama, ljudima današnjim, teško ispunjavat i osnovne kršćanske zadaće. A šta tek da čovik kaže o onim posebnijim, koji zaktivaju veću žrtvu i čvršću postojanost na duže vrime, ko što su križni put, svibanjska ili listopadska pobožnost, devet utoraka na čast sv. Antuna, devet prvih petaka na čast Srcu Isusovom?

Da, prvi petkovi na čast Srcu Isusovom!? Devet prvi petkova! To je ono što ja sebi svake godine obećavam da ću počet obdržavat redovito. I samo ispadne da obećavam! Koliko veliko budne moje razočarenje kad posli propštene mise već na prvi petak uveče prilikom ispita savisti svatim da sam je opet zaboravio! E, nevidni Lazare! E, kad zaboraviš el ne stigneš tako lako... A tako puno od Boga očekivamo i priželjkivamo, nadamo se, čeznemo, čuda i Božje zahvate u našim životima tražimo! Dakako, bez žrtvi i postojanosti u viri.

Međutim, čuda se, fala Bogu, događaju i danas, dobar je Bog! Evo par slučajeva, meni jako dragi.

Pokojni dida Ivan i majka Bara, rođena Buljovčić, od kad su se uzeli, obavljali su gotovo sve gori pobrojane pobožnosti. Revni su bili osobito na devet prvih petaka na čast Srcu Isusovom, kad bi se ispovidili i pod misom pričestili, a sama misa poslidnjeg petka – na blagdan Srca Isusovog, uvijek je bila prikazivana na nakanu naše obitelji.

Dogodilo se tako da se dida teško razbolio, prognoze doktora nisu bile dobre. U pitanju je bio rak prostate u poodmaklom stadiju. Operiran je, no doktor je nakon operacije bio krajnje pesimističan. Dotle je išlo da je pridviđo didi najdulje po godine života!

Ne triba posebno isticat da to njega nije pokolebalo u obavljanju redoviti pobožnosti prvi petaka. Nakon po godine, prilikom prigleda, doktor je, sav zapripašćen, konstatiro za njega ne očekivano poboljšanje. Dida je umi-sto po godine, kako je prvobitno glasila prognoza, još trinaest godina obavljao

svoje prve petkove na čast Srcu Isusovu!

Da, znam, nisu ni svi naši stari bili u ono vrime sama vrlina u viri, ko što ni danas nije sav svit nepobožan, al su velika tuga kršćanske sadašnjice prazne crkve u danima kada bi morale bit punije – da bi moralo bit više dana kad bi narod bio sabran ispid naših sveti i molio zagovor za tolike potrebe. Dodajimo mi nove sadržaje našoj viri, al uzмимо i tu ustrajnost i pobožnost naši stari, koje ništa nije moglo pokolebat. Ako očemo, sitićemo se da svi u obiteljima imamo ili smo imali taki, u viri izvrsni, bliži i dalji rodova. Ugledajmo se na nji. Ne rićima, već dilom!

Dida i majka su prišli u vičnost. Ne tako davno. Na sam dan didine smrti dogodio se isto izvanredan događaj koji će naša obitelj pamtit zauvik. Ovako, ostat će digod i zapisano. Tog je dana bikovačka crkva, čiji je on crkveni otac bio tolike godine, popucala do te mire da se morala oma renovirat. Da, jeste, bila je crkva stara, zid od gornjaka je dugo bio vlažan, a ta jesen zdravo kišna... I mnogi koji viruju će kast da je to ipak slučajno, al nama u obitelji niko ne mož oduzet uvirenost da to nije samo puki slučaj. No, da je dida gledo sveto Srce iz blizine Isusove, svidočeo još dva znakovita događaja koja su se dogodila nakon njegove smrti.

Njegov najmlađi unuk Vinko, koji je ime dobio po pradidi koji je darovao kip Srca Isusovog, postao je svećenički kandidat, prvi iz naše obitelji! Molim se, da po zagovoru svetog Srca, na tom putu istraje do kraja.

Drugi događaj se zbio na sam blagdan Srca Isusovog. Svega dva sata prija svete mise koju je posli didine smrti prikazivala majka rodio se njegov praukun Emil, moj sin. Ja sam tada sav zaslipljen od sriće i ponosa očo slaviti, ni ne ostavši na misi da zafalim Bogu i svetom Srcu.

I to triba kast. No, Bog već uvijek zna nač načina da nas podsiti na naše izdaje, zbog koji se posli dugo i gorko kajemo.

Al', možda tog puta nije bio Bog. Možda je dida...

Piše: mr. Andrija Anišić

Božji naum o radu i ekonomiji

Svjetska ekonomska i financijska kriza nukaju me da u nekoliko nastavaka rubrike izložim neke temeljne stavke društvenoga nauka Crkve.

Bog je čovjeku, kad ga je stvorio, dao zakon rada. Izrekao je to u formi zapovijedi (usp. Post 1,28). Prema Božjem naumu, čovjek ne može birati hoće li raditi ili neće, on mora raditi da bi ispunio Božju volju. Čovjek jedino može birati što će raditi i kako će raditi. Bog je želio čovjeka za suradnika. Zato mu je i dao određene sposobnosti, talente, da može stvoreni svijet unaprjeđivati i učiniti ga sebi višestruko korisnim. Bog nije htio da rad bude čovjeku neki teret, nego radosna dužnost. Revno vršeci tu dužnost, po plodovima rada čovjek je trebao davati svoj doprinos razvitku i napretku čovječanstva a plodovi njegova rada nosili bi mu potrebna sredstva za život i posebnu sreću materijalnog blagostanja. Međutim, čovjek je proigrao Božje povjerenje. Bio mu je neposlušna i zato mu je rad, umjesto radosne dužnosti, postao muka. Posljedice ljudskoga grijeha pogodile su i zemlju i čovjeka: *"Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnje i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: tã iz zemlje uzet si bio - prah si, u prah ćeš se i vratiti"* (Post 3,17-19). Dakle, čak ni smrti u obliku kako je mi doživljavamo ne bi bilo da nije bilo grijeha.

Živimo u svijetu koji je grijehom ranjen. U svijetu, kojim upravlja grijehom ranjeni čovjek, uvijek je bilo kršenja ljudskih prava općenito kao i kršenja ljudskih prava posebno. Ljudi su se na različite načine borili protiv nepravednih poslodavaca a za bolje uvjete rada i za pravednije plaće i za

Protiv nepravednih vladara i poslodavaca

druga prava radnika. Osim toga rodila se i lijenost, nasuprot marljivosti, tako da je uvijek bilo ljudi koji su izbjegavali dužnost rada i živjeli, kako to narod kaže, "na grbači" poštenih ljudi i radnika.

Bog međutim, nije povukao svoju zapovijed o radu: *"Tko neće raditi, neka i ne jede"* (2 Sol 3,10). Nije povukao ni svoju odluku da surađuje s čovjekom u djelu stvaranja a želi ga za suradnika i u djelu spasenja.

"Razvitak gospodarskih djelatnosti i rast proizvodnje namijenjeni su namirivanju ljudskih potreba", uči II. vatikanski sabor u poznatoj konstituciji o Crkvi u suvremenom svijetu (usp. GS 64). No, cilj ekonomije ne smije biti samo porast proizvodnje dobara i povećavanje dobiti ili moć. Ekonomski razvoj je "najprije upravljen služenju osobama, cijelomu čovjeku i svojoj ljudskoj zajednici. Vođena vlastitim metodama, ekonomska djelatnost da bi odgovorila naumu Božjem o čovjeku, mora se odvijati u granicama moralnog reda, u skladu s društvenom pravednošću (GS, 64).

Nauk Crkve je vrlo jasan, međutim, u praksi se događa nešto sasvim drugo. U središtu rada i ekonomije nije čovjek i dobrobit čovječanstva (opće dobro), nego profit kojem je sve podređeno. Takav odnos prema radu i ekonomiji stvara sukobe i nepravedne strukture. Već u Starom zavjetu Bog je preko proroka opominjao nepravednike i zauzimao se za pravedne odnose među ljudima i glede materijalnih dobara: *"Ne počinjajte nepravde u osudama, u mjerama za dužinu, težinu i obujam. Neka su vam mjerila točna..."* (usp. Lev 19,35-36). Prorok Izaija se na poseban način borio protiv nepravde i zauzimao se za potlačene: *"Jao onima koji izdaju odredbe nepravedne, koji ispisuju propise tlačiteljske; koji uskraćuju pravdu ubogima i otimlju pravo sirotinji mog naroda, da oplijene udovice, da opljačkaju sirote!"* (Iz 10,1-2). Na drugom mjestu isti prorok prenosi što Bog

želi osobito od onih koji su "na vlasti" i koji upravljaju drugima i raspolazu materijalnim dobrima: *"Ovo je post koji mi je po volji, riječ je Jahve Gospoda: Kidati okove nepravedne, razvezivati spone jarmene, puštati na slobodu potlačene, slomiti sve jarmove; podijeliti kruh svoj s gladnima, uvesti pod krov svoj beskućnike, odjenuti onog koga vidiš gola i ne kriti se od onog tko je tvoje krvi"* (Iz 53,6-7). U nastavku istoga poglavlja je veliko Božje obećanje pravednim poslodavcima i vladarima. Budu li se borili protiv nepravde a zauzimali se za siromahe i potlačene, događat će im se nešto čudesno: *"Tad će sinut' poput zore tvoja svjetlost, i zdravlje će tvoje brzo procvasti. Pred tobom će ići tvoja pravda, a Slava Jahvina bit će ti zalaznicom. Vikneš li, Jahve će ti odgovorit, kad zavapiš, reći će: "Evo me!" ... Dadeš li kruha gladnome, nasitiš li potlačenog, tvoja će svjetlost zasjati u tmini i tama će tvoja kao podne postati, Jahve će te vodit' bez prestanka, silit će te u sušnim krajevima..."* (usp. Iz 53,8-12).

Isus i cijeli Novi zavjet okrenuti su izgradnji odnosa ljubavi među ljudima i izgradnji pravednih struktura društva, a ljubav prema "najmanjima", tj. gladnima, žednima, beskućnicima, bolesnima... (usp. Mt 25) zalag je izvanredne nagrade. One koji ljube "najmanje" čeka život u "radosti gospodara" (usp. Mt 25,21-23) i baštine Kraljevstva (usp. Mt 25,34-46).

Iz navedenih biblijskih tekstova suvremeni vladari, osobito državnici najbogatijih zemalja svijeta kao i poslodavci mogli bi puno toga naučiti. Kad bi prihvatili ovaj nauk svjetski ekonomski poredak a samim tim i cijelo čovječanstvo krenuli bi drugim pravcem. Dogodio bi se razvitak i napredak koji bi zaustavio glad i siromaštvo. Ljudski faktor je uzrok svjetske ekonomske krize, a ne Bog.

U sljedećem broju: Prava radnika

Izlet u Petrovaradin i Karlovce

Mjesec svibanj svake godine iskoristimo za naš školski "majalis". Ove godine odlučili smo 21. svibnja pogledati petrovaradinsku tvrđavu, te obići Sremske Karlovce. Po dolasku u Petrovaradin pomolili smo se u crkvi Sv. Jurja, u podnožju tvrđe obišli smo nekada isusovački samostan a sada rezidenciju srijemskog biskupa. Upoznavši se s poviješću crkve i samostana krenuli smo u osvajanje petrovaradinske tvrđave. Nažalost, podzemne hodnike i prostorije nismo uspjeli vidjeti radi renoviranja ali smo obišli prirodoslovni muzej i druge znamenitosti.

Sljedeća destinacija: Tekije i Sremski Karlovci. U svetištu Gospe Snježne odmorili smo se nakon uspješnog pohoda na tvrđavu te izmolili krunicu u crkvi. U Karlovcima nas je dočekaao domaćin, župnik **dr. Ivica Čatić**. Imali smo prigodu obići nedavno obnovljenu i blagoslovljenu kapelicu Mira te pravoslavnu bogosloviju i sabornu crkvu. Navečer smo sudjelovali na svečanoj misi koju je predvodio naš rektor u zajedništvu s ostalim poglavarima i župnikom. Nakon euharistije nastavili smo druženje s vjernicima te u kasnim satima pošli kući umorni ali puni lijepih doživljaja.

Proštenje u Aleksandrovu

Na blagdan Marije Majke Crkve hodočastili smo do Aleksandrova i sudjelovali u svečanoj misi proštenja koju je predvodio nekadašnji đak Paulinuma a sada škopski biskup **mons. Kiro Stojanov**. Zahvaljujemo i **mons. Andriji Kopiloviću** koji nas je pozvao i ugostio za večerom. Sutradan, rano ujutro, prije svog puta u

Makedoniju, biskup Kiro je u sjemenišnoj kapeli predvodio misu radostan što se, barem u mislima, može vratiti u svoje dječjačke dane koje je proveo u Paulinumu.

Susret s franjevcima

Na poziv subotičkog gvardijana **fra Ivana Bošnjaka**, u nedjelju, 24. svibnja, sudjelovali smo na svečanom misama na hrvatskom i mađarskom jeziku. Propovijedali su naši prefekti a mise je predvodio rektor **mons. Josip Miocs**. Svjedočanstvo svog duhovnog poziva iznijeli su maturanti **Oskar Mesaroš** i **Vladimir Ahmetović**, urednik ove stranice u odlasku. Franjevački duh i karizma osjetili su se ne samo u liturgijskom slavlju već i poslije na ručku, kod svečanog stola. Srdačno smo se zahvalili našim domaćinima koji nas svake godine ugoste i radosno se rastali uz pjesmu.

Te Deum laudamus...

"Tebe Boga hvalimo" himan je koji smo svečano otpjevali na misi u kojoj smo se, zajedno s profesorima i roditeljima, zahvalili Bogu na protekloj školskoj godini. U ime učenika riječ zahvale uputili su **Benjamin Sunjog** i **Norbert Danji**, trećaši koji će uskoro preuzeti "štafetu" od maturanata. U ime profesora zahvalio se rektor **mons. Josip Miocs**. Time je završena školska godina za prva tri razreda a maturantima preostaje još ispit zrelosti.

Postani i Ti dio zajednice Paulinuma!

Završavaš osmi razred i pitaš se što ćeš dalje? Aktivan si u župi i osjećaš klicu Božjeg poziva? Želiš stjecati znanje iz mnogih zanimljivih predmeta? Dođi i postani dio zajednice Paulinuma! Što trebaš učiniti? Ukoliko si zainteresiran, svoju odluku kaži župniku i on će ti pomoći. U dogovoru s direktorom gimnazije, **mons. Josipom Miočsem**, možeš doći pogledati zgradu, prostorije, školski program, dnevni red i pitati što god te interesira.

Paulinum je zgrada u kojoj su smješteni internat i škola. Škola je državno priznata i registrirana kao Biskupijska klasična gimnazija. Predmeti su isti kao u drugim gimnazijama, osim što je veći naglasak na klasičnim jezicima i vjeronauku. Nakon položene mature može se upisati bilo koji fakultet, a napose filozofsko – teološki.

Osim što Paulinum nudi intelektualnu formaciju, velik je naglasak i na duhovnoj formaciji. Svakodnevni raspored uključuje jutarnju i večernju molitvu, pobožnost i misu. Sve detaljnije informacije glede upisa i potrebnih dokumenata možeš pitati putem e-maila: **paulinum@tippnet.rs** ili na broj telefona **+381(0)24 553 610**. Budi hrabar i odlučan. Želimo Ti svako dobro!

upoznajmo katehete naše biskupije

S. M. Jasna Crnković

1. **Zovem se ...** sestra Marija Jasna Crnković, redovnica Družbe Kćeri Milosrđa Trećeg samostanskog reda sv. Franje.

2. **Rođena sam ...** 27. 04. 1979. u Subotici od dragih roditelja Marije i Lajče (koji nas čeka u Nebu) i odrasla uz brata Antu i sestru Ljubicu.

3. **Živim i radim...** trenutno u Subotici. Vjeroučiteljica sam u OŠ "Ivan Milutinović" i katehistica u župi Sv. Roka, te posređujem osnove vjerskog odgoja djeci u vrtiću "Marija Petković".

4. **Moj životni – vjeroučiteljski moto:** Životni moto – Poštenje; Vjeroučiteljski (i redovnički) moto – Biti pero u Božjoj presvetoj ruci.

5. **Omiljena pjesma, slika, priča... o Isusu:** Svaka pjesma, priča, slika koja prikazuje Isusa kao prijatelja, Spasitelja, Boga i koja je u skladu s biblijskim, teološkim i umjetničkim određenjem, ne može biti loša. Ovisi samo u kojem mi trenutku koja odgovara, koja progovara i koja prirasta srcu.

6. **Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu...** Kada iz dječjih riječi i gesta primijetim da doživljavaju vjeru kao svoju, kada im se sadržaj koji im je ponuđen toliko duboko usiječe u dušu da ga moraju i drugima prepričavati.

7. **Najteži trenutak u vjeroučiteljskom radu...** Kada primijetim da nisam uspjela zainteresirati djecu za rad i sudjelovanje (što često vodi opadanju discipline u grupi) ili se zbog svojih drugih obveza nisam uspjela pripremiti za nastavu onako kako sam željela i kako bih trebala.

8. **Vjeroučitelj ne može živjeti bez...** molitve, sakramenata, sv. mise. To nas povezuje s Bogom, tu crpimo snagu, motivaciju, cjelokupni sadržaj vjere i ljubavi prema Bogu koji su bit našeg navještaja i svjedočenja. Bez te poveznice "mlatimo praznu slamu" i naš rad, život i poziv nemaju smisla.

9. **Postala sam vjeroučiteljica jer...** Vjeroučiteljski poziv u mom životu je u službi redovničkog poziva. Redovnica sam jer me Bog ljubi i ja ljubim Njega. A kako bih to najbolje rekla drugima? Tako što ću to iskustvo prenositi djeci od vr-

tića do završetka škole, mladima, odraslima, starijima. Poučavanje je dar kojim me je Bog više nadario od, recimo, smisla za medicinsku pomoć.

10. **Moja poruka vjeroučenicima:** Bog je ljubav. Volite i vi njega kao što on voli vas. Sv. Augustin je rekao: Ljubi i čini što hoćeš. Volite Isusa i druge ljude pa baš zbog te ljubavi nikad nećete učiniti ništa loše ni drugima ni sebi jer vam to zakon ljubavi neće dopustiti.

11. **Moja poruka roditeljima:** Vaša djeca su vaše blago (to ste otkrili vjerujem čim su se rodili). Nemojte prepuštati njihov odgoj slučaju ili samo njihovim željama i trenutnim prohtjevima. Naučite ih odgovornosti. Da odgovorno stoje iza svojih riječi, djela, misli i da se isto tako odgovorno ponašaju i prema drugima oko sebe, kao i prema stvarima kojima se služe. Tako će vaša djeca postati blago i drugima.

12. **Moja poruka vjeroučiteljima i katehetama:** Budite zanimljivi! To zahtijeva mnogo truda, puno utrošenog vremena za pripreme, ponekad i potrošenog novca, ali se isplati. Međutim, metoda rada nije najvažnija. Ona mora biti u službi sadržaja koji se posređuje kao i u službi teologije, a teologija se, kako kažu pametniji od mene, uči na koljenima! Istražujte, pitajte, proučavajte, da se ne dogodi da u žaru vjere i zanosa propovijedate hereze. Neka nas sve Duh Sveti obdaru obiljem darova znanja, pobožnosti, mudrosti, razuma, savjeta, jakosti i straha Božjega.

13. **Moja poruka čitateljima Zvonika:** Govor o vjeri nije važan, ako ga ne prate djela – kaže apostol Jakov. Budimo zajedno svjedoci i navjestitelji Božjeg kraljevstva i vjernicima i nevjernicima! Molimo jedni za druge da to možemo zajednički postići!

Vjeroučiteljici s. Jasni od srca hvala na osmijehu i svakoj riječi! Dragi Bog neka njoj podari sve potrebno kako bi i dalje bila divni znak Božje Ljubavi među nama!

Drage katehete! Vaša suradnja – bilo da nam šaljete prilog za ovu našu stranicu, bilo da koristite ono što vam od kvalitetnih materijala za nastavu vjeronauka preporučamo – jest ono što vrijedi! Predstavljanje (Vaše osobno – za rubriku "upoznajmo katehete naše biskupije" ili predstavljanje Vaše vjeronaučne zajednice, nekoga događaja ili projekta, radionice i sl.) ili priprema, savjet ili novina u nastavi vjeronauka veoma su značajni i korisni, lijepi i vrijedni. To je ono što pokazuje naš "Tim kateheta" na djelu! ☺ Želimo Vam dobar (sigurno zaslužen) odmor i puno Božje milosti, kako biste se najbolje spremili za novu školsku godinu! Bog Vas blagoslovio!

Piše: *mr. o. Mato Miloš, OCD*

MOLITVA (6)

GLASNA MOLITVA

Bog čita naše misli i naša srca. Čemu onda s njime glasno razgovarati? Glas je prirodniji od razgovora. Crkveni oci s razlogom uče da Bog više sluša vapaje srca nego li usana, pretpostavljajući odgojnu vrijednost usmene molitve. Vapajima srca učimo unutarnju molitvu. Tradicionalne molitve, osobito liturgijske, sadrže duhovna iskustva svetaca. Ponavljajući njihove riječi, sudjelujemo na dugoj tradiciji Crkve. Ljudska riječ, snažno zahvaćena Duhom Svetim, sudjeluje u snažnoj stvarateljskoj Božjoj riječi. Svojom riječju Bog stvara svijet i daje sličnu jakost također i svecima koji riječima mole, osobito u svećeničkoj, sakramentalnoj molitvi.

Čitanje pojedinih molitvenih obraza i micanje usnama može smetati molitvi. I to se događa molitelju. Zajedničko moljenje potiče nas da se uskladimo s ritmom molitve cijele zajednice, jer je to potreba zajedničkog života. Normalno, pozorniji smo kada u molitvi sudjeluje čitav čovjek. Tu se postavlja i pitanje, trebamo li moliti duge ili kratke molitve? Sveti Toma Akvinski odgovara ovim primjerom: Kada jedemo, mi konzumiramo toliko hrane koliko možemo probaviti i koliko nam služi za zdravlje. Na isti način služimo se dugim molitvama prema ritmu kojega možemo slijediti bez rastresenosti. Trajanje i sam način molitve ovise o samoj osobi prema naravi i svakom pojedinom zvanju.

Molitva "Oče naš"

Isus nas je sam naučio najljepšu molitvu koja sadrži svu kršćansku savršenost. Crkveni oci i duhovni pisci napisali su razne komentare molitve "Oče naš". Svi su složni da je u toj molitvi uistinu sadržana sva kršćanska savršenost: otpuštenje grijeha, bijeg od zla, bratska ljubav, služenje Bogu i sve ono što proizlazi iz sinovskog odnosa s Ocem koji je na nebesima. "Oče naš" je neiscrpiva riznica molitve, nazvana "brevijarom čitavoga Evanđelja". Stil je jednostavan i ozbiljan. Dodiruje srce, vodi k zanosu. Razmišljanje o "Oče našu" daje nam okus svjedočenja. Upućena je onome tko posvećuje svoj vlastiti život dolasku kraljevstva nebeskoga, nasljedovanjem ljub-

ljenog Isusa Krista. Tko živi, suosjeća, i tko je solidaran s trpljenjem svijeta, upr-tog pogleda k vječnim obzorima nade. Po vrijednosti svjedočenja svaka riječ molitve "Oče naš" postaje novost i poticaj. Među mnogim svecima koji su ne samo pisali o molitvi "Oče naš", nego su i duboko ponirali u sadržaj molitve kojom se Isus obraćao svome nebeskom Ocu, spomenimo svetu Malu Tereziju. Jednoga dana, jedna je redovnica pokucala na vrata Terezijine ćelije. Otvorivši vrata, ugledala je Tereziju kako ozarenim licem radi ručni rad, upitavši ju: "Terezijo, što radiš?". Ona odgovori: "Razmišljam o prvom retku, Oče naš"!¹ Divnog li primjera svima nama!

U molitvama Crkve, povlašteno mjesto imaju i Psalmi

To je SZ zbirka od **150 psalama**. "Po obliku psalmi pripadaju posebnoj književnoj vrsti, a po sadržaju dijele se u tri glavne skupine: **himni (hvalospjevi), prozbeni psalmi (tužbalice) i zahvalnice**. Mogu također biti **pokornički, hodočasnički, kraljevski, zaklinjalski**. Naslove pojedinim psalmima dao je sakupljač. Sakupljanje je vjerojatno započelo za kralja Davida i trajalo je sve do babilonskog sužanjstva i poslije njega (IX. do IV. stoljeća) Psalmi su bili prilagođeni starozavjetnom bogoštovlju, naknadno se redigirali i preinačavali".² Crkva ih je prihvatila kao usmenu molitvu. Redovnici, redovnice i svećenici ih zajednički mole u koru, ili osobno, svaki dan ih recitiraju ili pjevaju. Neke znaju i napamet. Obnovljena liturgija II. vaticanskog sabora preporuča i kršćanskim laicima molitvu Psalama. Na hrvatskom jeziku imamo priređen Časoslov Božjega naroda, kojega svatko može nabaviti u katoličkim knjižarama. Recitirajući pojedine psalme molitelj ulazi u njihov smisao. Od prvih vremena Crkve monasi su bili uvjereni da moljenje psalama ima posebnu snagu; tjeraju zle duhove, privlače anđeosku zaštitu, ozdravljaju bolesti duše, umiruju srce. Divan je prizor sudjelovati na pojedinim jutarnjim ili večernjim monastičkim Pohvalama, popraćenim koralnim pjevanjem uz prikladne ceremonije i kađenje tamjanom. Čovjek ima osjećaj da se tu zblížila zemaljska i nebeska Crkva, Božja transcendencija u našoj zemaljskoj stvarnosti. Potražimo takve monastičke molitvene zajednice. Hvala Bogu, ima ih i danas!

Psalmi u sebi sadrže povijesni, kristološki, eklezijalni i mistični smisao

Iako Psalmi potječu iz SZ., njihove se riječi mogu primijeniti na život Isusa Krista, na povijest Crkve, događaje i osjećaje svakoga od nas, jer je sadržaj psalama, sveopći živi Krist u svemu i u svima. Crkveni oci prvih kršćanskih vremena su govorili da svaki psalam u sebi ima povijesni, kristološki, eklezijalni i mistični smisao. To se može vidjeti na 113. psalmu: "Kad Izrael izađe iz Egipta, i kuća Jakovljeva iz naroda barbarskog". Ovdje se vidi konkretni povijesni smisao, koji će u blagdanu Kristove Pashe prerasti u službeni spomen tih davnih događaja Izlaska iz Egipatskog ropstva.

U ovom se psalmu lako iščitava kristološki smisao. Isus je novi Mojsije koji predvodi svoj narod iz ropstva grijeha u slobodu djece Božje. Eklezijalni smisao izvire kada razmišljamo o sudbini Crkve u povijesti, koja nas vodi i privodi svijet k Bogu. Mistični se smisao nalazi u primjeni psalma u naš konkretni život. Otkrivamo kako smo krštenjem oslobođeni ropstva grijeha, u ispovijesti vjere i svakom ozbiljnom obraćenju. Sve su to metaforičke usporedbe. Koji je dakle pravi smisao? Izvorni sadržaj psalama je cijeli Krist u njegovoj otajstvenoj stvarnosti.

U psalmu 144., čitamo: "Pjevat ću ti Bože pjesmu novu, na harfi od deset žica svirat ću". Svaki krštenik je pozvan uskladiti sve svoje životne i molitvene "žice" s Bogom: žice pomirenja s Bogom i s ljudima, jedinstva osobe, sinovskog predanja u ruke Očeve, žice realnog života, da one zatitiraju u svakom pojedinom srcu, te odjekuju u društvu i po čitavome svijetu. Svirati na "harfi od deset žica", poziv je na radosno i milozvučno ozdravljenje duše u kojoj se nalazi bit istinskog života vjere. "Svirat ću ti", uvodi nas s jedne strane u motrenje Lica Isusa Krista, u kojem se odražava život učenika Isusova, a s druge strane uvodi nas u iskustvo molitve koja je izvor i nadahnuće našega života.

(nastavlja se)

1. Usp. Povijest jedne duše.
2. Opći religijski leksikon, Leksikografski Zavod Miroslav Krleža, Zagreb, 2002.

”Za slobodu nas Krist oslobodi”

Poslanica apostola Pavla Galaćanima

Piše: Endre Horváth

Poslanicu Galaćanima, koju s pravom nazivamo dokumentom evanđelja slobode, apostol Pavao piše za vrijeme svog drugog misijskog putovanja dok je, 55. godine poslije Krista, boravio u Efezu. Usred dugotrajnog uspješnog rada, dok se Evanđelje poput brzine plamena širilo u Efezu, apostol prima loše vijesti o zajednicama, koje je osnovao za vrijeme svog prvog misijskog putovanja. Iako ne možemo sa sigurnošću utvrditi o kojim se zapravo zajednicama radi, najvjerojatnije je riječ o kršćanima u južnim dijelovima Galacije, čiju evangelizaciju opisuju Djela apostolska u 14. poglavlju, dakle o zajednicama odakle potječe i Timotej. Njihovo obraćenje opisuje sam Pavao. Dok je bio pritisnut teškom bolešću, navijestao im je radosnu vijest, koju su oni primili s velikim oduševljenjem, kako i sam Pavao tvrdi: *kad bi bilo moguće, oči biste svoje bili iskopali i dali mi ih* (Gal 4,15).

Apostol, pak, sad saznaje da su u ove zajednice došli vjerovjesnici iz Jeruzalema, koji su uvjerali mještane da samo ako obdržavaju Mojsijev zakon mogu postati kršćanima. Pavlovo učenje nazivaju krivim ljudskim učenjem, iskrivljenjem izvornog Evanđelja koje su navijestali apostoli. Oštre riječi u ovoj Poslanici – *O bezumni Galaćani, tko li vas općara?* (3,1) – govore o Pavlovu razočaranju, što su njegova draga djeca tako brzo odstupila od njegova učenja i od njega samoga. Nedvosmisleno im saopćava svoje uvjerenje kako je Radosna vijest, koju je navijestao, jedina prava Kristova poruka: *navješćuje li vam tko neko evanđelje mimo onoga koje primiste, neka je proklet* (1,9). Zatim apostol sažeto predstavlja svoje ”evanđelje”.

Na temelju gore rečenog mogli bismo pomisliti kako poslanica Galaćanima sadrži cjelokupno učenje svetoga Pavla. To ne stoji, jer apostol u svom učenju nije izradio ni jedan teološki sustav. Evanđelje apostola Pavla naime ima puno širi horizont od onoga što je bilo moguće sažeti u jedno pismo. Srž učenja ove poslanice je Pavlovo predstavljanje njegova iskustva Boga, koje je više puta koristio u svojim propovijedima, kako bi slušateljima pomogao doći do susreta s Bogom.

Od obraćenja na putu prema Damasku Bog je u srce apostola Pavla urezao jednu istinu: ne posreduju spasenju djela učinjena po Mojsijevom zakonu, jer spasenje je samo Božji dar. Najviše što čovjek može učiniti svojim snagama je da se spremi za primanje tog Božjeg dara, koji se ipak ne da iznuditi. Naročito je opasno kada zaslužna djela postaju cilj za sebe, kada nas djela učinjena po Zakonu čine uobraženima. Po ovome se zapravo zavaravamo pred Bogom, isključujemo ga iz svojih života, jer

mu zapravo dopuštamo samo da nas pohvali za naša dobra djela. Kakvo je dakle odgovarajuće ponašanje prema Bogu? Što nas može učiniti sposobnima za primanje Božjega dara? Pravi stav pred Bogom je samo vjera – kaže Pavao. Što apostol podrazumijeva pod vjerom? Ne samo prihvaćanje nekog učenja, već povjeravanje samih sebe Bogu cijelim bićem, jer on je dao svoga Sina kao žrtvu za svakoga od nas. Ova vjera znači puno više od bilo kakvog djela, jer znači da se grešni čovjek baca Bogu u naručje. Baca se gotovo u prazno, nadajući se da će ga, ako se prepusti Božjem milosrđu i cijelim bićem ovisi od njega, Božja ljubav obujmiti milosrđem. Ne čini li nam se ovakvo ponašanje poput ”malih vrata za lijene kršćane”? Nipošto, jer obdržavanjem vjere sve trebamo dati Bogu, trebamo mu predati cijelo naše biće.

Pozivajući se na ovakvu vjeru i podsjećajući Galaćane na njihovo obraćenje, sv. Pavao pita: *Ovo bih samo htio doznati od vas: jeste li primili Duha po djelima Zakona ili po vjeri u Poruku?* (3,2). On pred njih stavlja Abrahama za primjer. To je drevni primjer vjere, kada još nije bilo Zakona, nego se Abraham oslanjao jedino na vjeru svog odnosa povjerenja prema Bogu, a ipak je živio u većem zajedništvu s Bogom od bilo koga drugoga. Bog je zato po Mojsiju dao Zakon jer se Židovski narod, živeti među poganima, odvikao od ”abrahamskog” povjerenja u Boga i bilo ga je potrebno prinuditi na jednu vrstu odgojitelja, tj. Zakon. Krist je svojim dolaskom među nas donio Božje kraljevstvo čime je vrijeme ”odgojitelja” isteklo. Od tada sve što ne pomaže osobnom odnosu prema Bogom smatra se preprekom.

Krist je svojim dolaskom donio slobodu, slobodu od ”odgojitelja”, od toga da ovisimo od sitničavih propisa. Donio je slobodu i od grešnog poimanja sebe. Zato Pavao kaže: *Doista vi ste, braćo, na slobodu pozvani! Samo neka ta sloboda ne bude izlikom tijelu, nego – ljubavlju služite jedni drugima* (5,13). Kristova sloboda nije nikakvo slobodnjaštvo. Zato Apostol kaže: *Doista, tko sije u tijelo svoje, iz tijela će žeti raspadljivost, a tko sije u duh, iz duha će žeti život vječni!* (6,8) – već ostvarenje plodova Duha: *ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrota, vjernost* (5,22). Tko živi po Duhu čini ova djela i diže se iznad Zakona, jer ”protiv tih nema zakona”.

Sloboda koju je po učenju Apostola Pavla Krist stigao za nas, nije sloboda od nečega, nego sloboda za nešto: sloboda za dobro, za primanje Božjeg Duha Svetoga. Povjeravanje jedino Bogu znači živjeti život u slobodi na koju nas je Krist oslobodio, što nije ništa drugo nego ljubav.

Koncert subotičkih zborova

U subotičkoj katedrali bazilici Sv. Terezije Avilske, u četvrtak 28. svibnja održan je trinaesti Susret subotičkih zborova, na kojemu je nastupilo deset zborova.

Kada smo počinjali ove susrete, bilo je neko drugo, teže vrijeme, puno tjeskobe. Pokazali smo tada da možemo biti zajedno, slaviti skuća Boga – za mir koji nam je bio potreban, rekao je na početku u ime organizatora predsjedavajući Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ **mons. dr. Andrija Kopilović**. On je podsjetio da pjevati u zboru znači vidjeti i onoga drugoga pokraj sebe, paziti na njega. Poznata misao sv. Augustina „Tko pjeva dvostruko moli“ upravo ovdje pokazuje i bogoštovlje i čovjekoljublje i daje nam za pravo reći kako moramo biti ustrajni u ovom susretu i stoga ovi koncerti zborova moraju opstati radi nas samih.

Koncert je pokazao da godine nisu uvjet za pjevanje, što su najbolje potvrdili umirovljenici a onda i brojni učenici i studenti. Nakon što su svi zborovi otpjevali *Canticorum iubilo*, dr. Kopilović je voditeljima zborova uručio diplome.

Ove su godine nastupili zborovi: župe Marija Majka Crkve (dirigent **Miroslav Stantić**), Mješoviti zbor umirovljenika (dirigentica **Dijana Miškolci**), Zbor Evangeličke crkve "Luterova ruža" (dirigentica **Vesna Weiss**), Pro Musica (dirigent **Csaba Paskó**), Crkveni zbor pri hramu Vaznesenja Gospodnjeg "Slavenska" (dirigentica **Dragana Nikolić**), Collegium Musicum Catholicum (dirigent **Miroslav Stantić**), Zbor SKC "Sveti Sava" (dirigent **Veselin Jevtić**), Musica Viva (dirigentica **Eva Gubena**), Zbor Sv. Terezije (dirigent **Csaba Paskó**) i Zbor župe Sv. Roka (dirigentica s. **M. Jasna Crnković**). /K. Č./

Petnaesta obljetnica zbora "Collegium Musicum Catholicum"

Svečanim koncertom koji je u nedjelju 14. lipnja održan u subotičkoj katedrali Sv. Terezije Avilske, Komorni ansambl "Collegium Musicum Catholicum" proslavio je 15. obljetnicu svojega djelovanja.

Na koncertu je izvedena orguljska improvizacija na temu "Salve Regina", ali i skladbe Jacobusa Galusa Petelina, Ivana Marka Lukačića, Vinka Jelića, Giovannija Pierluigia da Palestrine, Antonija Lottija, Ludovica Viadana, Albe Vidakovića, D. Buxtehudea, Mauricea Duruflea, G. G. Gorczičkog te Mozartov "Te Deum". Uz zbor "Collegium Musicum Catholicum", na koncertu su nastupili **Slobodan Stefanović** i **Zoltan Kiss** na violini, **Viktor Molnár** na violončelu te **Kornelije Vizin** na orguljama, a zborom je ravnao **Miroslav Stantić**.

U ime Katoličkoga instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović" pod čijim okriljem "Collegium Musicum Catholicum" djeluje, ljubitelje crkvene glazbe na početku koncerta pozdravio predsjedavajući Instituta, **mons. dr. Andrija Kopilović**.

Zbor "Collegium Musicum Catholicum" se sastoji se iz komornoga (omladinskog) mješovitog zbora i komornoga sastava, čime se postiže svojevrsna sinteza u prezentiranju sakralne glazbene baštine kao spoja amaterizma (mješoviti zbor) i profesionalizma (instrumentalni izvođači). Na repertoaru zbora nalaze se skladbe od gregorijanske preko skladbi iz svih epoha i stilova sve do suvremenih skladatelja našega doba. Posebno treba istaknuti da zbor njeguje djela hrvatskih skladatelja s osobitim naglaskom na skladbe zavičajnog skladatelja Albe Vidakovića. Ansambl "Collegium Musicum Catholicum" kroz godine postojanja ima iznimno dobru suradnju s Muzičkom školom u Subotici, članovima Subotičke filharmonije, solistima Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada, Institutom za crkvenu glazbu "Albe Vidaković" iz Zagreba te studentima muzičkih akademija iz okolnih većih glazbenih centara kao što su: Zagreb, Osijek, Novi Sad, Beograd i Segedin, s kojima su ostvarene mnoge praiizvedbe (Britten, Mozart, Kilbertus...) i druge vrlo zapažene izvedbe. Collegium ima suradnju s drugim zborovima iz zemlje i inozemstva na izvedbama velikih djela kao što su: Mozartov "Requiem", Krunidbena misa i Orffova "Carmina Burana", čime je on glazbeni ambasador hrvatske kulture iz Vojvodine.

Za svoj ustrajni i marljivi rad zbor i ravnatelj Miroslav Stantić je 2004. godine nagrađen "Antušovom nagradom" koja se dodjeljuje za osobit doprinos na očuvanju nacionalne kulture među Hrvatima u Vojvodini. Osim nastupa u Vojvodini i Srbiji, zbor je nastupao u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Republici Mađarskoj te Italiji. /**Željka Zelić**/

Mala scena Hrvatske čitaonice u Zemunu

Predstavom "Skupština na čoši", u izvedbi glumaca Male scene Hrvatske čitaonice završen je jednodnevni posjet mladih Subotičana Zemunu, točnije članovima dviju udruga, Društvu hrvatske mladeži Zemuna i Zajednici Hrvata Zemuna, Knjižnici i čitaonici Ilija Okrugić u subotu, 23. svibnja.

Četrdesetak mladih Subotičana, članova Male scene Hrvatske čitaonice, mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i Udruge mladih CroV ovom je prigodom zahvaljujući agilnim domaćinima razgledalo Zemun, upoznalo povijesne dijelove grada i stvorilo nova prijateljstva.

U dvorištu župe Uznesenja Blažene Djevice Marije Subotičane su dočekali župnik **Jozo Duspara**, predsjednik zemunske mladeži **Miroslav Lečer** i dopredsjednik **Darko Peršić** te predsjednik Zajednice Hrvata Zemuna **Zvonimir Rajković**. Razgledanje Zemuna započelo je u crkvi Uznesenja BDM gdje je župnik Duspara izrazio radost domaćina što mogu pružiti gostoprimstvo mladima iz Subotice u teškoj katoličkoj i hrvatskoj dijaspori, u kojoj je oko 5000 katolika od 200.000 stanovnika. Mladi su potom vidjeli zemunsku kulu na brdu Gardoš koju su 1896. godine podigli Mađari u povodu tisućite obljetnice svoga postojanja u Panoniji. U šetnji kroz Zemun gosti su vidjeli kuće poznatih

Zemunaca, nekadašnju livnicu zvona, zemunski park, gimnaziju, Poljoprivredni fakultet, operu i kazalište Madlenianum, zemunski kej.

Najdirljiviji su bili susreti u mjestima katoličke prisutnosti u Zemunu, u kojima su se rijetki redovnici i redovnice potrudili svojom ljubaznošću posvjedočiti kako Zemun ima bogatu povijest u kojoj su česti akteri bili katolici, Hrvati i Slovenci i drugi. Lijepo su dojmove gosti ponijeli iz franjevačke crkve i samostana Sv. Ivana Krstitelja, sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog, kapele Sv. Roka i samostana školskih sestara. Svugdje srdačna atmosfera i dirljivi susreti pridonijeli su još ljepšem susretu na kraju dana koji je završio svetom misom u crkvi Uznesenja BDM i predstavom u prostorijama knjižnice i čitaonice *Ilija Okrugić*.

Na početku ove večeri predsjednica Hrvatske čitaonice **Katarina Čeliković** pozdravila je prisutne i predstavila program u kojem su sudjelovali glumci Male scene Hrvatske čitaonice i tamburaši HKPD "Matija Gubec" iz Tavankuta. Komediju Šime Ivića u adaptaciji i režiji **Marjana Kiša** izveli su: **Dragana Sudarević**, **Ana Ivković**, **Snežana Nović**, **Ivana Rudić**, **Slađana Gabrić**, **Vanja Petrak**, **Daria Skenderović** i **Nikola Bašić**. Brojnoj i vrlo zadovoljnoj publici pridružio se **Filip Damjanović**, ministar savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu, s obitelji.

Važnost susreta ogleda se ne samo u srdačnom cjelodnevnom susretu već napose u razgovorima koje su vodili predstavnici mladeži Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, zemunske mladeži i Udruge CroV dogovorivši buduće zajedničke susrete i programe.

Ovaj posjet Zemunu ne bi bio moguć bez potpore DSHV-a koji je omogućio autobusni prijevoz mladih. /K. Č./

Nagrađeni uspješni učenici hrvatskih odjela

Trud i rad učenika hrvatskih odjela, koji sudjelovanjem na općinskim, okružnim i republičkim natjecanjima u zemlji i Republici Hrvatskoj, pridonose promicanju hrvatskog jezika i kulture, prvi put je i javno nagrađen. Tako je 26. svibnja, u velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo", održan svečani program posvećen najuspješnijim učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Organizator svečanosti bilo je Hrvatsko nacionalno vijeće, koje je u suradnji sa Zavodom za kulturu vojvođanskih Hrvata, Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Subotici, NIU "Hrvatska riječ" i HKC "Bunjevačko kolo", ovom prigodom čestitalo djeci na izuzetnim rezultatima postignutim tijekom protekle školske godine. Učenicima su čestitali predsjednik HNV-a **Branko Horvat**, konzulica Generalnog konzulata R. Hrvatske u Subotici **Ljerka Alajbeg**, predstavnica Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba **Marija Hećimović**, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, **Tomislav Žigmanov** i članica HNV-a zadužena za obrazovanje, **Stanislava Stantić Prčić**.

Djeci su dodijeljene knjige koje je osigurala Hrvatska matica iseljenika iz Zagreba, a priređen je i kratki umjetnički program. /prema: **M. Matković**, www.suboticadanas.info/

Jubiley emisije na hrvatskom jeziku "Zvuci bačke ravnice"

Radijska emisija na hrvatskom jeziku "Zvuci bačke ravnice" na Radio Baču 28. svibnja emitirana je 200. put. U jednosatnoj emisiji pretežno se čuje tamburaška glazba, vijesti iz Općine Bač i šire okolice, zanimljivosti, te pjesme hrvatskih pjesnika. Emisija se počela emitirati 2005. godine, a emitira se svakog četvrtka od 19 do 20 sati, na frekvenciji 99,1 MHz.

Jučerašnji jubiley zasluga je svih ljudi koji su kroz nepune četiri godine zdušno radili, pripremali i vodili ovu emisiju, a trenutno to rade tri osobe, **Pavle Pejčić** – glavni i odgovorni urednik emisije, **Marija Ihas** – voditeljica i glazbena urednica, te **Željko Pakledinac** – urednik vijesti.

Ova jednosatna emisija stvara se pod pokroviteljstvom HKUPD "Dukat" iz Vajske, a financira se putem projekata i pomoći od Generalnog konzulata RH u Subotici i drugih donacija. /prema: **M. Kujundžić Kovačić**, www.suboticadanas.info/

Javni sat polaznika Radionice kreativnoga pisanja

Nakon deset susreta, polaznici Radionice kreativnog pisanja i voditeljica, profesorica hrvatskog jezika i književnosti **Đurđica Stuhreiter**, predstavili su na javnom satu 27. svibnja svoje literarne uratke u Hrvatskoj čitaonici. Uvodne riječi voditeljice prof. Stuhreiter uvele su prisutne u svijet fikcije, u svijet proze čije su temeljne značajke upoznali polaznici radionice kreativnog pisanja.

Svoje uratke pročitali su: **Dario Dujak**, **Ana Ivković**, **Vedrana Cvijin**, **Nevena Balažević**, **Donna Diana Prčić**, **Ivana Rudić**, **Slađana Gabrić**, **Vanja Petrak** i **Nikola Bašić**.

Nakon pročitanih proznih uradaka, polaznicima radionice i voditeljici čestitala je na uspješno završenom tečaju **Katarina Čeliković**, menadžerica kulturnih aktivnosti u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata koji je pokrenuo ovu radionicu. Za uspomenu na ove sate radionice svakom polazniku ravnatelj Zavoda **Tomislav Žigmanov** uručio je knjigu kratke priče, a voditeljici su darovane knjige u nakladi Hrvatske čitaonice.

Radovi polaznika radionice u vrlo skoro vrijeme će se pojaviti u listovima za mlade, kao i na web portalu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Jedna je priča i u ovom broju Zvonika, na 43. stranici. /K. Č./

**ZAVOD ZA KULTURU
VOJVOĐANSKIH HRVATA**

Subotica, Harambašićeva 14
+381(0)24/535-533.
www.zkvh.org.rs

Uspješan posjet predstavnika Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata Hrvatskoj

Tijekom posjeta Hrvatskoj, od 20. do 22. svibnja, ravnatelja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislava Žigmanova** i predsjednika Upravnog odbora ove institucije **Duje Runje**, na poziv tamošnjeg Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, predstavljen je Zavod kao institucija, razgovaralo se o tome mogu li hrvatske institucije i organizacije koje djeluju u području kulture, kulturne ili umjetničke programe ostvarivati u suradnji sa Zavodom te o mogućem dogovoru oko stalne komunikacije na institucionalnoj razini.

Ovakva komunikacija je značajna za obje strane, ističe **Tomislav Žigmanov**.

"Zainteresirani smo da se ona (komunikacija) uspostavi i s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa i s Ministarstvom kulture. Između Republike Hrvatske i Republike Srbije postoji visoko definirani sporazum o suradnji u području kulture i on se treba provoditi i uz naše sudjelovanje. Mislim da se ovaj prvi posjet općenito može ocijeniti kao veoma uspješan. Bilo je tu elemenata protokolarnosti, ali je uspostavljen i okvir za nekakvu buduću kontinuiranu suradnju s tijelima državne uprave ili kulturnim i znanstvenim ustanovama". /prema: S. Jurić, www.suboticadanas.info/

Treći Festival ogranaka Matice hrvatske održan u Subotici

Nakon Osijeka i Tuzle, Subotica je 14. i 15. svibnja bila domaćin trećeg po redu Festivala ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka, Tuzle, Pečuha i Subotice. "Uloga panorama hrvatske književnosti – u matičnoj književnosti i hrvatskom kulturnom rubu" tema je ovogodišnjeg Festivala, o kojoj su 14. svibnja, u Plavoj vijećnici Gradske kuće razgovarali predstavnici ogranaka Matice hrvatske iz sva četiri grada. Tendencija ovih susreta je, ističe predsjednik subotičkog ogranka Matice hrvatske **Stipan Stantić**, poglavito okupljanje i suradnja u kulturnom području.

Među sudionicima Festivala je i književnik **Milovan Miković**, koji je ovom prigodom predstavio "Izbor iz antologije romana u književnosti Hrvata u Vojvodini, Književna revija 3-4, 2008." On navodi da je panorama hrvatske književnosti odabrana za temu skupa, jer se pregledom starih i novih književnih tekstova upotpunjuje cjelina hrvatske književnosti.

Predstavnica ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka i predsjednica Udruge "Šokačka grana" **mr. Vera Erl**, predstavila je knjigu Helene Sablić-Tomić i Gorana Rema, *Slavonski tekst hrvatske književnosti*, objavljenu u Zagrebu 2003. Prema riječima Vere Erl, autori ove knjige na suvremen su način prikazali kulturno-književni prostor, koji se ne može zemljopisno ograničiti.

Festival je pretežito usmjeren na književna okupljanja, ali isto tako, grad domaćin nastoji gostima predstaviti i druge kul-

turne segmente, karakteristične za područje gdje se održava susret. Tako su sudionici skupa posjetili Etno salaš i Galeriju slika od slame u Đurđinu.

U HKC "Bunjevačko kolo" istoga dana je predstavljena najnovija knjiga **Nace Zelića** *Hrvatsko proljeće i bački Hrvati*. U predstavljanju će sudjelovati recenzenti književnik **Lazar Merković** i **prof. Stevan Mačković**, te književnik **Milovan Miković** i autor knjige **Naco Zelić**.

Sljedećega dana u Plavoj dvorani Gradske kuće, bilo je riječi o knjizi **Alena Matoševića** *Hrvatski govor u slivu rijeke Soline*, knjizi **Sanje Vulić** *Vitezovi hrvatskog jezika u Bačkoj*, o kojoj je govorio književnik **Milovan Miković**, a predstavljena su i djela **Williama Shakespeara** u prijevodu na hrvatski **Mate Marasa**.

U HKC "Bunjevačko kolo" na programu su bila završna predstavljanja ogranaka, te nastup pjevačke skupine "Bošnjakuše", koju čine **Ildika Bošnjak**, **Marija Bošnjak** i **Milica Klaić-Tarađija**. Ovom prigodom izvedena je i predstava "Šest pingvinčića" u kojoj su igrali studenti I. godine glume i lutkarstva Umjetničke akademije u Osijeku.

Festival ogranaka Matice hrvatske iz Osijeka, Tuzle, Pečuha i Subotice pomogli su Središnjica Matice hrvatske u Zagrebu, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Subotici, Grad Subotica, i subotička tiskara "Rotografika". /prema: www.suboticadanas/

Susret predstavnika hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini

Kroz zajednički razgovor može se promišljati perspektiva kulturnog djelovanja te zajednički djelovati na poboljšanju uvjeta rada u kulturnim udrugama i kvalitete kulturnih praksi unutar društava, rekao je ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** na prvom radnom susretu predstavnika hrvatskih kulturnih udruga u Vojvodini u organizaciji Zavoda održanom u subotu, 16. svibnja u Hrvatskoj čitaonici.

Menadžerica kulturnih aktivnosti Zavoda **Katarina Čelikić** je tom prigodom istaknula da Hrvati u javnom području ne sudjeluju dovoljno i relativno mali broj ljudi je aktivno uključen u život hrvatskih kulturnih udruga diljem Vojvodine.

Tijekom susreta predstavljen je i internetski portal Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Imamo veliku zadaću integriranja vojvođanskog hrvatstva u jednu cjelinu, rekao je na početku susreta **Tomislav Žigmanov**.

"Puno znamo o bunjevačko-šokačkoj povijesti, puno znamo o povijesti subotičkih Hrvata, dok mi iz Subotice malo znamo o povijesti srijemskih Hrvata, srijemski Hrvati najbolje poznaju vlastitu povijest. Gotovo da nitko ne zna što su, odakle su i gdje su banatski Hrvati kojih danas ima oko četiri tisuće".

Član Izvršnog odbora HNV-a zadužen za kulturu **Željko Pakledinac** je pozdravljajući skup istaknuo ulogu Zavoda za kulturu Hrvata u Vojvodini u povezivanju hrvatskih kulturnih udruga u pokrajini.

"Osnivanjem Zavoda dobili smo jedan veliki poticaj za daljnji rad jer je to upravo ona institucija koja je nedostajala u povezanosti između kulturnih udruga i Hrvatskog nacionalnog vijeća. Mislim da je i ovaj sastanak, pored već nekoliko održanih, upravo ono što nam je nedostajalo".

Pakledinac je također obećao da će se truditi doći do svake udruge i upoznati se s postojećim problemima i pokušati pronaći njihovo rješenje. Informacije o povijesti i sadašnjosti, te o djelovanju vojvođanskih Hrvata trebaju biti svima dostupne, rekla je, predstavljajući internetsku stranicu Zavoda, njezina urednica **Ljiljana Dulić**.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata nastojat će da se predstavnici hrvatskih kulturnih udruga sastaju barem dva puta godišnje i tako pridonose ozbiljnosti hrvatskih kulturnih nastojanja. /Prema: **S. Jurić**, www.suboticadanas/

In memoriam

Mons. Michal Zolarek

(1927. – 2009.)

U ponedjeljak, 18. svibnja 2009. u večernjim satima preminuo je umirovljeni župnik mons. Michal Zolarek. Misu zadušnicu u župnoj crkvi u Selenči te sprovedne obrede na mjesnome groblju u srijedu 20. svibnja predvodio je generalni vikar Subotičke biskupije mons. Slavko Večerin, u konceleciji umirovljenog zrenjaninskog biskupa mons. Lászlóa Huzsvára, te više svećenika i redovnika. Na posljednji oproštaj od pokojnika okupila se njegova rodbina i veliki broja vjernika koji su došli ispratiti svoga "starog župnika". Salezijanac Štefan Turansky, pokojnikov zemljak, prigodnom propovijedu oprostio se od mons. Zolareka, te pri tome istaknuo kako *svaki rastanak, osobito kada se rastajemo s preminulom osobom, u nama izaziva osjećaj žalosti, boli i unutarnje patnje. Istovremeno se u nama javljaju ovakva ili neka pitanja: Zašto živimo? Koji je smisao ljudskog života, ako smrću sve završava? No, na to – nastavio je – mi imamo kršćanski odgovor, koji nas nadmašuje i koji nam govori da život ne završava smrću, nego prelazi u novi onaj nadnaravni. Ovo je otajstvo, koje se može prihvatiti samo na temelju vjere, da je Isus Krist, Bog i čovjek, prošao ljudskim putem svih vremena i otvorio nam novi pogled na našu ljudsku egzistenciju.*

Nadalje, on je istaknuo samo neke od vrlina koje je pokojnik njegovao. Kao prvo, svoje svećeništvo živio je požrtvovno, u službi vjernika, predan pastoralu. U tu svrhu organizirao je i više pučkih misija, te podržavao razne inicijative i skupine u župnoj zajednici. Posebnu pažnju je posvetio duhovnim zvanjima. Oko četrdesetak dječaka je poslao u sjemeništa, a nekoliko djevojaka je otišlo u samostane. Brinuo se i za kršćansku inteligenciju, zalagao se i na kulturnom polju, te održavao kontakte s matičnom domovinom Slovačkom.

Dozvolimo mu da ode nebeskomu Ocu – rekao je propovjednik, zaključivši – jer jedini sudac je Bog, a mi vjerujemo u njegovo milosrđe, te se zato molimo za ovog dragog nam pokojnika i preporučujemo ga onomu za koga je živio.

Svoje teološke studije mons. Zolarek pohađao je u Zagrebu od 1947. do 1958., a za svećenika je zaređen na Petrovo 1957. u Subotici. Kapelansku službu vršio je u Subotici i Novom Sadu. Upravitelj je župe u Bačkom Monoštoru od 1962. do 1969., kada postaje župnikom u Selenči i tu službu vrši do 2003. godine, kada je umirovljen. U svom rodnom mjestu proveo je posljednje godine života. /**K. Ralbovsky**/

In memoriam

Teta Janja Kujundžić

(1936. – 2009.)

U subotu, 16. svibnja 2009. godine u jutarnjim satima u subotičkoj bolnici preminula je teta Janja Kujundžić, žena koja je 40 godina svoga života posvetila Crkvi, služeći joj na različite načine.

Misu zadušnicu, u nedjelju, 17. svibnja služio je za pokojnicu župnik Andrija Anišić u zajedništvu s mons. Markom Forgićem. I jednom i drugom teta Janja je bila vrsna suradnica kao sakristanka u Maloj Bosni odnosno domaćica župnog doma župe sv. Roka u Subotici.

Sprovedne obrede predvodio je u ponedjeljak, 18. svibnja, na subotičkom groblju Sv. Petra i Pavla biskup subotički mons. dr. Ivan Péntzes. On je izražavajući sućut pokojničinoj brojnoj braći i sestrama i njihovim obiteljima, zahvalio teta Janji na nesebičnom služenju Crkvi i istaknuo kako je ona primjer da svi vjernici, svaki na svoj način mogu dati doprinos životu Crkve i širenju Kraljevstva Božjega na zemlji.

U sprovednim obredima, uz teta Janjinog brata Josipa sudjelovalo još dvadesetak svećenika. Prigodnu propovijed održao je župnik Anišić, naglasivši kako je teta Janja radom i patnjom slavila Gospodina i sličila Crkvi. On je podsjetio da je ona *Kao mlada djevojka svaki dan je – i po kiši i po snijegu i po žeži – nosila mlijeko u naše sjemeništa bilo biciklom, bilo seljačkim kolima. Činila je to s ljubavlju, iako je to bilo vrlo naporno, što je često isticala. Sa svojih trideset godina napustila je obiteljski dom da bi otpočela svoje služenje Crkvi na specifičan način – znojem i žuljevima. Petnaestak godina vodila je u Maloj Bosni sjemenišnu ekonomiju i tako pomagala da naši sjemeništarci imaju što jesti. Radosno je dočekivala i posluživala sjemeništarce i poglavare kad bi dolazili ondje nešto raditi.* To je samo mali dio onoga što je kasnije pretvarala u rad za Crkvu služeći kao domaćica u župi Sv. Roka.

U pogrebnom obredu aktivno su sudjelovali teta Janjini nećaci, kao i članovi Pastoralnoga vijeća i pjevači župe sv. Roka koji su kod groba na teta Janjin lijes stavili cvijeće iz župnoga vrta, koji je ona s ljubavlju njegovala kroz deset godina.

Sveta misa na 6 tjedana za pokojnu teta Janju bit će u subotu, 27. lipnja u crkvi sv. Roka u Subotici, u 9 sati. /**A. A.**/

Recept za duhovni odmor

Mnogi svećenici su već tužni što nedjeljom u crkvi nema djece čim počne školski raspust. Stalno očima traže djecu i pitaju se – jesu li zbilja svi nekuda otišli ili se, kako mnogi kažu, odmaraju? A kako se odmaraju? Tako da ništa ne rade, voze bicikl, kupaju se u bazenima, odu kod djeda i bake? A Isus? Njega ćemo ostaviti? Koliko li je On tužan? Može li Isus bez djece? Uvijek se sjetim one slike kada Isus u krilo uzima dijete i odrasle upozorava da moraju biti kao djeca. E, a tko je onda kriv što odmor za djecu ne uključuje i duhovnu hranu? Djeca ili roditelji?

Da ne bismo dalje tražili krivca, evo svima nama recept za godišnji odmor:

Odmor preleven andeoskim šlagom

1. Svakoga dana leći na vrijeme. Uputno je prije spavanja zamoliti Boga za oprostaj i zahvaliti za sve što se zbivalo tijekom dana.

2. Svakoga jutra podići pogled u nebo i reći: Bože, kako divan dan, kako sam sretan!

3. Svakoga dana poljubiti bar jednom nekoga od bliskih u kući (mamu, tatu, brata, sestru, baku, djeda...).

4. Ne propustite osladiti se nekom dobrom knjigom ili nekom dobrom glazbom, može i preko mobilnog ako ste negdje vani, u prirodi.

5. Obvezna igra s prijateljima i razgovor uz omiljeni sladoled.

6. Posjetite svoju rodbinu. Onesite im svoj crtež ili neku sitnicu kao dar.

7. U nedjelju s osmijehom na licu, s mamom i tatom na svetu misu i poslije mise razgovor s prijateljima.

8. Poželjno je slušati roditelje i starije pa će sve biti "ukusnije".

9. Kad se sve posloži gore navedeno i dobro iskombinira, i onda malo marinira (pitajte mamu što to znači) bit će to pravi andeoski SLOŽENAC!

10. I na kraju, dodajte puno smijeha kao šlag odozgor.

Vaša Zvončica

Dojmovi s Prve sv. pričesti u Sonti

Dugo sam čekala taj dan 17. svibnja – dan kada ću primiti Isusa u svoje srce. Tog dana sunce je sijalo, ali naša mala srca sijala su puno jače od sreće, a naše bijele haljinice su oslikavale čistoću naših srdaca. Primila sam dragog Isusa u moje malo srce i ono je od tog trenutka postalo moje najveće blago.

Jovana Tančik

Moje ime je Vanesa. Jako volim ići na vjeronauk, volim ići u crkvu i sudjelovati na raznim susretima na župi. Dugo sam čekala 17. svibnja i dan kada ću primiti Isusa u svoje srce. Toga jutra sam ustala vesela i obukla svoju bijelu prvopričesničku haljinu pa smo skupa otišli u crkvu. Na župi nas je dočekala naša vjeroučiteljica Kristina koja nas je pripremala za ovaj lijep događaj. Uz zvona crkve svi smo svečano pošli prema crkvi i počela je sv. misa. Kada sam došla pred župnika Dominika Ralbovskog i primila Kristovo tijelo i krv, osjetila sam neku radost i toplinu u svome srcu. Na misi smo svi u nečemu sudjelovali. Pjevali smo pjesmice, neki su recitirali, a neki nosili darove. Na kraju smo zahvaljivali svojim roditeljima. Nakon sv. mise krenuli smo u dvoranu na čašćenje. Tako sam doživjela naj sretniji i najljepši dan u svom životu.

Vanesa Rakin

Djeca na svibanjskim pobožnostima u Sonti

Prvoga svibnja počinju svibanjske pobožnosti na koje dolaze štovatelji Blažene Djevice Marije. Iako sam u školu svaki dan išla poslijepodne, jedva sam čekala da završi nastava i da mogu otići u crkvu na pobožnost. Pjevali smo litanije i na kraju je bila molitva koju sam redovito čitala, osim nedjelje kada ju je čitao naš župnik. Djeca su dolazila sve do zadnjega dana. Budući da je u tom mjesecu kod nas u župi bilo slavlje Prve sv. pričesti, prvopričesnici su dolazili na probe koje su bile poslije svake pobožnosti. Sestra i ja obvezno smo svaki dan donosile cvijeće Gospi, kao i ostala djeca koja su bila prisutna. Svake nedjelje imamo susret u župi na koji su pozvana sva djeca. Poslije susreta, u tri sata svi smo odlazili na pobožnost. Ubrali bismo po cvijet i stavili ga u vazru kod Gospe. Divno je bilo vidjeti kako je Gospin oltar lijepo okičen. Posljednjega dana prijateljica i ja svima nazočnima dijelile smo sličice s Gospinim likom.

*Klaudija Lukić,
4 r. /Sonta/*

Učenici OŠ "Ivan Milutinović" posjetili Bunarić

U povodu dana obitelji, učenici hrvatskih odjela OŠ "Ivan Milutinović" iz Subotice i Male Bosne posjetili su 15. svibnja svetište Majke Božje na Bunariću i ondje održali nastavu u prirodi. Potaknuti zanimljivim predavanjem rektora Svetišta, dr. Andrije Kopilovića, lijepo smo se družili, igrali zanimljive igrice i izradili plakat.

Međunarodni dan obitelji proglasili su Ujedinjeni narodi 1989. godine, a u svijetu je prvi put obilježen 15. svibnja 1994. godine pod sloganom "Da obiteljski dan ne čine stvari nego srdačni odnosi roditelja i djece".

Kao i prilikom našeg posjeta svetištu na Malu Gospu, ugostio nas je rektor Svetišta dr. Andrija Kopilović i održao nam propovijed o vrijednostima zajednice u kojoj živimo, uz naglasak na važnosti obitelji. Dr. Andrija Kopilović potaknuo nas je da razmislimo koji dio tijela bismo htjeli biti nekom drugom (oko, srce, desna ruka...) i to zapišemo na papirić, što smo i učinili. Nakon toga svatko od nas je trebao izvući jedan od papirića i otkriti što mu je potrebno u životu. Ispostavilo se da su većini nas potrebne oči i srce (rezultat je bio neriješen), a zatim ruke i noge, potom vrat, glava, a našlo se tu i jedno rame, koje je također važan dio tijela. Čuli smo i interesantan podatak da čovjek ne može živjeti bez prijatelja; kada bi saznao da će zauvijek biti sam na svijetu, poludio bi za samo osam minuta. Kako bi naše zajedničko druženje ostalo zapamćeno, izradili smo plakat s porukama i oslikali ga simbolima koji nas pod-

sjećaju na obitelj. Pročitali smo i pjesmu Alekse Kokića "Vratili se lipi dani", kako bismo osjetili blizinu braće i sestara koji studiraju negdje u Hrvatskoj.

Nastavnice i učiteljice hrvatskih odjela OŠ "Ivan Milutinović" posebno zahvaljuju dr. Andriji Kopiloviću koji im je ponovno osigurao boravak na Bunariću i nadamo se da će ovi naši posjeti postati tradicija. Također zahvaljujemo roditeljima na osiguranom prijevozu naše i njihove djece. /J. P./

Misli učenika o obitelji objavit ćemo u narednim brojevima Zvonika.

Predškolci vrtića Marija Petković hodočastili u Blato

Biseru iz malog Blata, diko roda Hrvatskoga, kod Krista nas zagovaraj, Marijo od Propetoga, orilo se iz grla predškolaca vrtića Marija Petković koji su sa svojim obiteljima, odgojiteljicama i vjeroučiteljicom s. Jasnom Crnković, njih 65-ero, od 1. do 7. lipnja hodočastili u Blato, rodno mjesto naše Blaženice.

Kao i prethodnih pet godina, hodočasnici su bili smješteni na Prižbi, u samostanu sestara Kćeri Milosrđa gdje se ove godine punih šest dana odvijala duhovna obnova cijele skupine. Djeca i odrasli radili su u skupinama da bi se koncem dana okupili skupa oko stola Gospodnjeg na misnom slavlju koje je svaku večer predvodio vlč. František Gašparovski.

Na dan kada je Sveti Otac Papa proglasio Mariju Petković blaženom, hodočasnici iz Subotice su posjetili i Svetište bl. Marije Petković u Blatu gdje su slavili svetu misu s hodo-

časnicima iz Dubrovnika. Svi skupa, djeca, roditelji i odgojitelji uputili su svoje zahvale za proteklu školsku (vrtićku) godinu i molili za uspješan polazak u školu ali i za svoje osobne potrebe. Mnogi su na grobu Blaženice ostavili slike svojih obitelji ili dragih osoba za koje su molili. Također su posjetili kuću u kojoj je rođena, obišli različita mjesta na kojima je ona djelovala i tako još više upoznali život i osobu blažene Marije Petković.

I pored bogatog programa bilo je dovoljno vremena za kupanje, tako da su mnogi predškolci naučili i plivati a neki čak i roniti.

Ovo hodočašće, koje svake godine organiziraju sestre

Kćeri Milosrđa iz Subotice u suradnji s osobljem vrtića Marija Petković, ima višestruki značaj. Pored osobnog rasta u vjeri, zahvale djece, roditelja i odgojiteljica za proteklu godinu i blagoslova za uspješan polazak u školu, djeca razvijaju svijest pripadnosti hrvatskoj zajednici, njeguju hrvatski jezik kojim su se služili u vrtiću a koji će im biti glavni predmet u školi.

Stoga velika HVALA svima uz čiju potporu je, bilo financijske ili neke druge vrste, realizirano ovo hodočašće.

Bernardica Ivanković

Uredila: *Nevena Mlinko*

Mladi

Dragi mladi i drugi naši krizmanici!

Iznimno velik i značajan događaj je obilježilo razdoblje od izlaska prošloga broja *Zvonika* do novoga. Riječ je o blagdanu Duhova. Mladi, osobito vi koji ste ove godine pristupili sakramentu Sv. potvrde, koji ste postali punoljetni članovi Crkve, srdačno vas pozdravljamo! Zasjali ste na oltarima naših crkava, oživjeli ste naša ne toliko daleka, a uvjereni sam i ona osijedjela sjećanja kada smo i svi mi bili opečaćeni, punopravno prihvaćeni u zajednici, darovani. Hvala vam za to!

Što nakon Duhova? Ovo pitanje se ne postavlja samo krizmanicima, nego i svima nama koji smo prije dvije, pet ili deset godina primili darove Duha Svetoga. Da bismo znali u kojem pravcu poći, moramo prvo posvijestiti sebi što imamo, što nam se to dogodilo. Krizmanje – velika ceremonija i darovi, fotografije i sjećanja, ili ipak nešto više od toga? Dragi mladi, izjev Duha Svetoga nije jednokratni čin s dužim-kraćim, većim-manjim posljedicama, nije parada na koju se dolazi u skupom odijelu i lijepom frizuruom. Možda zvuči grubo, ali najčešće nam se takva predstava ureže u sjećanja. Krizma-

nje je puno više od toga ili bi barem trebalo biti. Što ti je značila tvoja krizma i što ti danas znači? Na krizmi te je Bog darovao. I to nimalo naivno i beznačajno. Dobio si SVE što ti Bog može darovati, puninu Njegove ljubavi i milosti kroz darove. Vjeruješ li u to? Darovavši ti sve u punini, Bog te je kao dostojnog, dovoljno zrelog i neizmerno voljenog, učinio svojim ravnopravnim suradnikom. Kolikog li povjerenja i kakve li odgovornosti! Darovavši ti Svoga Duha, treću Božansku osobu, osposobio te za ogromna djela ljubavi, za rast i usavršavanje, za konačnu pobjedu. Kompletno si naoružan za širenje Njegova Kraljevstva i Ljubavi na zemlji među ljudima. Ponašao li se u skladu s tim? Najtužniji su prizori zaboravljenih, prašnjavih darova koji ničemu ne služe, a tako su dragocjeni.

Duhovi ne padaju samo na šestu nedjelju poslije Uskrsa. Duhovi se događaju i danas, i sutra i svaki dan; svaki put kada zamoliš i upotrijebiš neki od darova Svetoga Duha. Bog računa na tebe, mladi čovječe! Čovjek od tebe te treba. Zaviri u svoju nutrinu u kojoj prebiva Duh Sveti. Tek nakon čina krizmanja slijedi pravi posao, prvenstveno posao na sebi: otkriti, proučiti, osjetiti, koristiti, njegovati i razvijati primljene darove. Red je na tebe da uzmeš krpu u ruke i izglancaš svoju osobnost, da zablista što jače iz tebe sjaj Duha Svetoga.

Nevena Mlinko

Obavijesti:

- **Emisija za mlade na Radio Mariji: nedjeljom u 14,45 sati. Nazovi i uključi se!**

Nedjeljom u 19 sati molitva mladih u crkvi Sv. Roka, nakon čega slijedi druženje i sport. Dođi, trebamo te!

- **Tribina mladih: u Katoličkom krugu 21. 06. u 20 sati.**

Predavač:

vlč. Ivica Damjanović

Tema: Pavao kao stablo zasađeno pokraj voda tekućica.

- **U subotu, 27. 06.,** u poslijepodnevnom satima, susret mladih s **kardinalom Theodorem McCarricom** u prostorijama novoizgrađene Bogoslovije **"Augustinianum"** (pored Paulinuma). Raspitaj se i dođi da se upoznamo!

Svaki tvoj prijedlog, dvojba, želja i pitanje mogu naći mjesto i odgovor na stranicama mladih u *Zvoniku*. Oslobođi se i pitaj!
E-mail: mladi@zvonik.rs

Vjeronauk za mlade u Novom Sadu

Poslije razdoblja oskudice, u sadržaju za njihovu dob, mladi u Novom Sadu ponovno imaju svoj vjeronauk. On okuplja mlade grada Novog Sada s Petrovaradinom i okolnim mjestima, te tamošnje studente iz raznih krajeva Bačke i Srijema. Sa susretima se započelo krajem ožujka, a održavaju se u prostorijama župe Sv. Jurja u Petrovaradinu. Na njima se broj prisutnih učvrstio na 15 do 20, no, uspio je dosegnuti znamenku od 40-ero mladih. Najvažnije je, ipak, da su sami mladi bili su inicijatori vjeronauka.

Znatni je broj mladih katolika koji studira u Novom Sadu, a Subotičani ovdje čine malu koloniju. Ova je skupina studenata upravo bila najzaslužnija za oživljavanje vjeronauka. No, ime **Petra Gakovića** tu svakako ne smije ostati nespomenuto, jer se tada još sasvim malena skupina počela okupljati baš u njegovu stanu, i njemu je, kao višegodišnjem tamošnjem studentu, susret bio velika želja. Kako su se studenti počeli susretati i upoznavati među sobom, te s mladima

iz novosadskih župa na sv. misi, javila se zajednička želja za češćim druženjem. Tako je vjeronauk i započeo, uz uporne zdušne molitve. Vjeronauk, dakle, od početka nema samo svrhu educiranja mladih u katoličkim istinama i nazoru, već on zbilja predstavlja jednu duhovnu okripu. Broj mladih na ovim susretima počeo je rasti, te je Bog u isto vrijeme providio **vlč. Ivicu Damjanovića**, župnika u Golubincima, koji preuzima ulogu duhovnika i voditelja vjeronauka. Bez potpore svećenika vjeronauk se ne bi mogao održavati, te su svi mladi zahvalni velečasnom kojemu nije teško svake srijede sjesti u auto i doći u Petrovaradin. Vlč. Damjanović ušao je u rad s mladima i sam mladenački vedro, s mladenačkim temama, na opću radost svih sudionika. Teme su se najviše ticale mladoga čovjeka i njegove uloge u širem društvu.

Do sada je održano oko 10 susreta. Za ovu je godinu vjeronauk završen, i to prekrasnim slavljem uz palačinke i ples, no, u listopadu započinju redoviti susreti. Uz Božji blagoslov i vodstvo Duha Svetoga, nadamo se još radosnijem druženju i još uspješnijem radu.

Goran Gregorić

Zajedništvo u tom istom Duhu

Čovjek je stvoren na sliku Boga. Ova rečenica nam je poznata još od prvih dana vjeronauka, kao i od prvih strana Biblije. Međutim, taj Bog nije sam, on je Trojedin tj. on predstavlja tri osobe u jednoj. Stoga vidimo da je u samom Stvoritelju dobro poznato i prisutno ZAJEDNIŠTVO! Cijela je Biblija prožeta zajedništvom. Počevši od zajedništva čovjeka i Boga, pa preko zajedništva Adama i Eve. Potom idemo kroz čitav izraelski narod, da bi na kraju došli do samog Isusa. Naime, Bogo-čovjek pokazuje da mu je stalo do čovjeka i do obnove zajedništva s njime. On okuplja oko sebe uži krug – dvanaesticu, pa zatim ima učenike i jednostavno vodi tu zajednicu, da bi na kraju poslao Duha Svetoga koji je i danas glavni vođa! Vidite, dragi čitatelji, kako Gospodin nikad ne ostavlja čovjeka samoga. Tako ni mladi katolici u Subotici nikad ne moraju biti sami! Znete i sami kako je divno kad imate s nekim popričati o nekoj temi koja vas muči, kad imate nekoga tko će vas "cicati" pred spavanje, pokazati vam tu divnu gestu da misli ili pak moli za vas. Kako je samo snažno iskustvo kad imate neki kontrolni, ispit, il ipak neki problem, pa samo javite nekom da moli za vas i znate da iza vas stoje prijatelji čije vas molitve drže na nogama kad vam koljena klecaju. A u to divno iskus-

tvo mladi ulaze primanjem sakramenta krizme. Tako je i Zajednica mladih u župi Sv. Roka i ove godine ugostila i primila mlade krizmanike, da i oni budu dio svega gore navedenog. Dragi mladi: svi ste pozvani na ovo zajedništvo! Samo je potrebno načiniti korak i uključiti se u zajednicu. A evo i za kraj nekoliko riječi sv. Pavla, koji je predivno i iskreno opisao kako bismo trebali živjeti u zajednici:

Srdačno se ljubite pravim bratoljubljem! Pretječite jedni druge poštovanjem! U revnosti budite hitri, u duhu gorljivi, Gospodinu služite! U nadi budite radosni, u nevolji strpljivi, u molitvi postojani! Pritječite u pomoć svetima u nuždi, gajite gostoljubivost! Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjite! Radujte se s radosnima, plačite sa zaplakanima! Budite istomišljenici među sobom! Neka vas ne zanosi što je visoko, nego privlači što je ponizno. Ne umišljajte si da ste mudri! Nikome zlo za zlo ne vraćajte; zauzimajte se za dobro pred svim ljudima! Ako je moguće, koliko je do vas, u miru budite sa svim ljudima! Ne osvećujte se, ljubljeni, nego dajte mjesta Božjem gnjevu. (Rim 12,10-19)

Petar Gaković

Zanos i(li) tradicija

Ako je netko nekad bio na nekom karizmatičkom susretu ili u karizmatičkoj zajednici, ili ako je ikad vidio televizijski prijenos nekog susreta katoličke mladeži ili katolika općenito, ili čak ako je bio prisutan, mogao je vidjeti ljude u zanosu, kako se smiju i raduju i onda se dobiva jedna slika Katoličke Crkve. A opet, kad odemo na nedjeljnu misu, često možemo vidjeti sumorna lica, dosadu i nervozu u ljudima. Zašto tolika kontradikcija? Zar to nije ista crkva?

Razmotrimo najprije što su karizmatičke zajednice. To su zajednice ljudi u kojima vjernici na svojim susretima otkrivaju svoje karizme i slave Boga kroz razne karizme koje su im dane. A što su karizme? Karizme su tzv. "izvanredni" darovi Duha Svetoga i svatko prima makar jednu karizmu, pored sedam darova Duha Svetoga pri krizmanju. Samo je pitanje jesmo li otkrili koju i kakvu karizmu imamo. Stvar je u tomu da su karizme tako mnogobrojne i različite da ni mi sami ne možemo znati koje sve postoje, ali evo nekih koje je sv. Pavao nabrojao: "Doista, jednomu se po Duhu daje riječ mudrosti, drugomu riječ spoznanja po tom istom Duhu; drugomu vjera u tom istom Duhu, drugomu dari liječenja u tom jednom Duhu; drugomu čudotvorstva, drugomu prorokovanje, drugomu razlučivanje duhova, drugomu različiti jezici, drugomu tumačenje jezika. A sve to djeluje jedan te isti Duh dijeleći svakomu napose kako hoće" (usp. 1 Kor 12,8-11).

Zvuče pomalo nevjerovatno, zar ne? Ali kroz živote svetaca možemo vidjeti na djelu sve te karizme, što znači da to svakako nisu prazne riječi. Sad nam se nameće pitanje, a koju mi karizmu imamo? Zašto ju nismo otkrili? Ili ako jesmo, kako je koristimo?

Karizme, kao izvanredni darovi Duha, služe kako za osobnu izgradnju, tako i za izgradnju zajednice, te učvršćivanje i rast u vjeri. No, moramo paziti na nekoliko stvari. Ukoliko smo doživjeli to izvanredno djelovanje Duha Svetoga, moramo paziti da ne zastranimo i da nas ne ponesu previše emocije, jer taj zanos ne može trajati vječno i tako intenzivno, te se može dogoditi da nakon zanosa uslijedi razočaranje zbog nedostatka istoga. Ne smijemo težiti za stalnim emotivnim doživljajem duhovnosti, jer to nam može biti poticaj za daljnji hod na putu svetosti, ali nikako temelj. S druge strane, postoji i opasnost da potpuno zanemarimo poticaje Duha Svetoga, jer onda postajemo tradicionalisti koji u crkvu idu zato što je takav red, a ne zbog istinske vjere koja je dar Duha Svetoga.

Stoga, budimo umjereni, čuvajmo se previše emocija i previše tradicije, budimo otvoreni poticajima Duha Svetoga, služimo se dobivenim darovima na korist ljudima i slavu Božju i ostanimo snažni u vjeri i kada naiđu kušnje i nevolje, "da prokušanoš vaše vjere – dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša – stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista" (1 Pt 1,7).

Vladimir Lišić

Darovi Duha Svetoga i osobna izgradnja

Još jedan blagdan Duhova je iza nas. Aleluja! To znači da smo bogatiji za još mnogo novih krizmanika, od kojih je svaki primio 7 darova Duha Svetoga. To su darovi koji nam olakšavaju ovozemaljski put i koje je potrebno koristiti i razvijati. Kako ih razvijati? Darovi se najbolje razvijaju koristeći, odnosno kada se primjenjuju u svakodnevnom životu. Važno je napomenuti da kako služe za osobnu izgradnju, ovi darovi služe i za izgradnju zajednice. No, da bismo mogli uspješno doprinositi zajednici, potrebno je najprije izgraditi sebe u Duhu Svetomu. Često se kaže da nam je darovavši ove darove, Bog dao sve. Osim što je za nas platio cijenu otkupljenja, On nam je podario i darove Duha Svetoga da nam pomažu u ovozemaljskom životu.

Dar **mudrosti** nam služi kako bismo mogli razlikovati dobro od zla, korisno od nekorisna. Dar mudrosti nam pomaže kod donošenja dobrih odluka važnih uz život, stoga, kada smo na raskrižju života zazovimo Duha Svetoga da nam podari mudrost kako bismo mogli odabrati pravi put. Dar **razuma** nam pomaže razumjeti na pravi način riječi koje nam je Isus uputio. Također nam pomaže razumjeti druge, njihove probleme, patnje i radosti, te se s njima radovati i dijeliti patnju. Često ne razumijemo što nam Isus poručuje, što drugi žele od nas, zašto ne misle kao ja, zašto se tako ponašaju? Jasno da svojim ograničenim umom ne možemo spoznati sve što ne razumijemo, stoga zazovimo Duha Svetoga: *Dođi Duše Sveti, razbistri i prosvijetli naš razum kako bismo po tvom daru razuma pobijedili našu nerazumnost.* Dar **savjeta** nam je iznimno koristan kako bismo mogli pomagati drugima. Naši bližnji su često, kao i mi sami, u dvojbi, nevolji, zabrinuti i željni "prave riječi u pravom trenutku". Upravo dar savjeta nam pomaže pružiti

bližnjima potporu i dobar savjet. Stoga u tim situacijama zazovimo Duha Svetoga: *Molim te, Duše Sveti, daj mi dar savjeta i prave riječi kako bih doista po-*

pronalaska posla, razočaranje u ljubavi, bolesti, patnje, činjenice su koje nas dovede do ruba provalije – čini se da ne možemo dalje. U tim trenucima zazo-

vimo Duha Svetoga riječima: *Duše Sveti, siđi na nas i slabosti naše ojačaj, jakost nam podari i ojačaj našu volju.* Dar **znanja** nam pomaže stjecati znanje i pravilno ga i pravodobno koristiti. Čovjek se uči dok je živ, ali znanje je naročito potrebno nama mladima, jer se sada pripremamo za životne izazove. Svi učenici i studenti moraju posjedovati određeno znanje kako bi položili kontrolni ili ispit. To nije uvijek lako, zato nam Duh Sveti daje snagu naučiti i ono za što smo mislili da nikada nećemo uspjeti. Kada nam je teško učiti, zazovimo Duha Svetoga: *Dođi, Duše Sveti, i daruj nam snage i volje naučiti dano gradivo.* Dar **pobožnosti** nam pomaže uspostaviti blizak odnos s Gospodinom. Razgovor s Bogom i pobožna molitva su plod dara pobožnosti. Svatko od nas ima potrebu obratiti se Svevišnjem molitvom zahvale, prošnje ili pokajanja. Razvijanje dara pobožnosti se postiže svakodnevnim razgovorom s Bogom. Zato, *dođi Duše Sveti i daruj nam dar bez kojega ne možemo dotaknuti tvoju blizinu kojom si nam tako blizak, daruj nam dar pobožna i jednostavna srca da te uvijek s poniznim pouzdanjem molimo.* Dar **straha Božjeg** nam ulijeva u srca poštovanje prema Stvoritelju cijeloga svijeta, ali ne zbog straha od kazne Božje, nego iz ljubavi da ne povrijedimo onoga koji

nas je stvorio i sve nam podario. Stoga iskreno zazovimo Duha Svetoga: *Siđi na nas i daj da se ne bojimo Gospodina, nego da budemo svjesni ljubavi kojom nas On ljubi i da budemo srca ponizna i zahvalna.*

Koristimo dobivene darove kako bismo olakšali i uljepšali ovozemaljski život i nama i drugima. Dođi Duše Presveti!

David Anišić

Duh Sveti – novi Dar u mom životu

Došao je i taj dugo očekivani dan u mom životu – moje krizmanje. Dugo sam iščekivala sakrament krizme. Čula sam kako će na taj dan Duh Sveti sići na mene i obdariti me sa sedam darova, a to su: mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji.

To jutro sam se osjećala veoma uzbuđeno mada su se u meni preplitala i druga osjećanja. Iako sam se dugo pripremala za taj dan, pred sam ulazak u crkvu, obuzeo me je strah. Plašila sam se da ću kada stanem pred biskupa reći nešto pogrešno.

Dugo sam se u sebi molila dragom Bogu da bude uz mene u tim trenucima i da budem dostojna. Dragi Bog je uslišao moju molbu i nisam ništa pogrešno rekla. Uz mene je bila moja kuma Jasna koja mi je bila podrška kada sam prilazila gospodinu biskupu. A znala sam da su u crkvi i moji roditelji i rodbina koji se sigurno mole za mene. Nakon primanja ovog sakramenta, osjećala sam se smirenijom i ispunjenijom.

Sada se s mojim roditeljima molim da primljene darove Duha Svetoga pravilno i uspješno koristim. Poručila bih budućim krizmanicima da se ne plaše jer je dragi Bog uvijek uz onoga tko se moli i tko traži Njegovu pomoć.

Melita Bašić

PLOD DONOSITE

mogao ovomu mom bratu, tako da bude tebi na slavu, a nama na spas. Koliko nam samo često treba dar **jakosti**. Svakim danom osjećamo kako je slaba naša ljudska snaga i da su prepreke koje stoje pred nama preteške za nas. Upravo zato nas Duh Sveti daruje darom jakosti, kako bi nas osnažio i bio oslonac kada padamo zbog preteških prepreka. Teški ispiti, nemogućnost

Odlazak djeda

Pružio mi je ruku. Bila je krhka. Svaka vena na njoj se vidjela. U trenutku sam pomislila da će mu vene raskinuti tanku, naboranu, blijedu, dlakavu kožu. Njihova hladnoća utjerala mi je jezu u kosti, imala sam osjećaj da se rukujem s mrtvacom.

Podigla sam prvi zid, jer ovo nije čovjek kojeg ja poznajem. Nježno sam primila tu napaćenu ruku u strahu da joj ne naudim. Pogledao me je svojim vječito veselim očima koje su sada bile pune suza. Njihova plava boja kao da je izbledjela i ovako pomiješana sa suzama sasvim se pomiješala s bjelinom. Njegove

mi oči prvi put nisu govorile ništa. To me je plašilo. Prvi put je staza do njegove duše za mene bila zatvorena. Jedva sam čekala da progovori, njegov glas mi je uvijek godio, ali sada, kada nije postojalo ništa drugo što bi me spojilo s njim, čekala sam taj glas kao smrt. Željela sam doznati kakav je, ali sam ga se i plašila. Plašila sam se da više nije onaj isti.

Tanke usne, ispucale od ustajalog zraka u sobi, polako su se otvarale i iziđao je onaj isti glas – kao i uvijek veseo, pomalo promuknut, ali izrazito nježan i vickast. To je srušilo sve zidove koje sam sagradila u posljednjih par minuta.

Napokon sam mogla vidjeti onog dječaka u tijelu oronulog starca. Pričao mi je o svemu, a ja sam se smijala kao dijete jer sam se osjećala toliko sretnom da sam se plašila da mi srce ne iskoči. Smijala sam se kao nikada u životu. Bila sam sretna što je onaj stari. Njegov osmijeh mi je liječio dušu, sav strah od njegova gubitka je nestao. Osjetila sam mir. Napokon.

Sjela sam na onaj metalni, izgredeni, bolnički krevet. Primila sam njegovu krhku ruku, pogledala sam ga u napaćene oči, nasmijala sam se i otpočela još jedan šašavi razgovor. Naši glasovi su odjekivali po bijeloj i sumornoj sobi takvom jačinom da se soba pretvorila u mali zemaljski raj. Oboje smo uživali. Trudili smo se da ni jedan trenutak ne prođe u šutnji. Ali kada je krenulo ka tome, Djed bi me zapitao :

– Znaš li da postoje kože koje padaju u nesvijest?

Oboje bismo prasnuli u smijeh. To me je pitao već tisuću puta, ali nekako nam je to uvijek bilo smiješno, to nas je uvijek vadilo iz dugih neugodnih šutnji. Pričao mi je o sebi. Većinu toga nikada do sada mi nije rekao. Pričao je o neuspjelim pokušajima da šarmira baku, o njihovoj ljubavi. Plakali smo skupa za njom. Pričao mi je o meni kada sam bila mala. Pričao je čak i neke bajke kojih se sjećam, ali kao iz magle. Bio je to susret koji nikada neću zaboraviti. Na kraju me je poljubio u čelo, pomilovao onom suhom rukom po kosi i oprostili smo se. Zaustavila sam se kod vrata i viknula sa smijehom :

– Čekaj me sutra u isto vrijeme, na istom mjestu!

Ništa nije odgovorio, samo se nasmiјаo. Tada sam ga posljednji put vidjela živa. Da sam to znala, tada nikada ne bih napustila tu sobu. Nisam ga smjela ostaviti samog. Zar je on zaslužio napustiti ovaj svijet bez ikoga uz sebe? Možda mu je trebalo nešto, a ja nisam bila tamo da mu to dam. Možda me je dozivao, a ja se nisam odazvala... Ovakva pitanja mučila su me danima. Nisam mogla zaspati. Mislila sam samo o njegovom odlasku.

Na pogreb nisam otišla. Bilo bi mi strašno otići i vidjeti sve te ljude koji plaču za velikim čovjekom. Otišla sam sutradan na njegov grob, plakala sam satima, nisam htjela otići, kao da sam vjerovala da će on doći i sjesti kraj mene i da će sve biti po starome.

Ivana Rudić

(Rad napisan u Radionici kreativnog pisanja)

Utjeha

Zaboravio sam mu ime. Bio je popularan pjevač osamdesetih godina prošlog stoljeća. Mislim da mu je nadimak bio **Kvaka**. Sjećam se da je u jednoj pjesmi vapio: *Utjehu, utjehu, dajte mi utjehu ...* Razlog njegova traženja pomoći je bila neuzvrćena, promašena ljubav.

Čovjek traži često utjehu, pomoć. Činimo to kada se nađemo izigrani, prezreni, bolesni, nemoćni ili odbačeni. Velika je sreća ako naš vapaj za pomoć netko čuje, a još veća ako nam doista pomogne.

Sjećam je se kao ozbiljne, otmjene žene, iskreno pobožne. Redovito je dolazila na nedjeljne mise. Za župne radne akcije, proštenja – uvijek je dala svoj doprinos. Život joj nije bio lak. Muž ju je ostavio u zrelih godinama, otišao mlađoj. Nije učinila slično, nije pogazila zavjet. Kada je obolio, nije više bio zanimljiv mlađoj. Ljubav, ako je i bilo, rastopila se kao mjehur od sapunice. Primila ga je natrag, dodvorila i sahranila. Ona mu je doista pružila utjehu i dostojanstvo u zadnjim danima.

Dragi pjesnik Cesarić pjevao je život. Boljela ga je nepravda, nerazumijevanje. Zapažao je one rubne, tužne, iskreno ugrožene. Ostavio im je spomenik u svojim pjesmama. U jednoj kaže i ove stihove:

*Alkohol ubija ... znamo, o znamo,
Znamo da alkohol škodi,
No rakije, rakije, rakije amo,
Jer utjehe nema u vodi.*

Različiti su putovi do utjehe. Ona nekad bude kratkotrajna a nekad promijeni čovjekov život.

Biblijski vjernik osjeća Jahvinu prisutnost. On ga krijepi, dariva vodu, prostire trpezu. Utjeha vjerniku su Jahvin štap i palica (usp. Ps 23)

Gospodin Isus je razumio i osjećao čovjeka. Nastojao je ljudima olakšati terete, pomoći, donijeti utjehu. Činio je to tako što im je opraštao grijeh, liječio bolesti, hranio ih, vraćao nadu... Na putu prema Kalvariji tješi jeruzalemske žene (usp. Mt 23.28). Isus i sam prima utjehu, pomoć. Vjerujem da je ona bila izražena u Šimunovu nošenju križa, Veronikinom rupcu, prisutnošću majke, žena i ljubljenog učenika u zadnjim trenucima zemnog života.

Sa križa Isus dariva svoju majku Mariju ljubljenom učeniku i svima nama koji ćemo nasljeđovati njegov Put (usp. Iv 19.26). Kršćanin je ponosan što ima Mariju za majku. S majkom nikad nismo sami. Religiozni genij je na razne načine izricao ljubav, zahvalnost Mariji. Jedan od načina su i litanije lauretanske. I doista, Marija je: Zdravlje bolesnih, Utočište grešnika, Utjeha žalosnih...

Častimo Mariju u mjesecu svibnju i nasljedujmo je! Neka i naša molitva, prisutnost, lijepa riječ, ispružena ruka – bude nekom utjeha...

Lazar Novaković

Kršćanska uvjerenost

Dragi čitatelji! Opet su našom ulicom prošetale dvije gospođe s Biblijom u rukama, koje žele "razgovarati o Bogu" i opet su našu kuću zaobišle. Prvi puta kada su bile, rekla sam im da sam "zadrta" katolkinja, teolog – kateheta, majka petero djece i da se uzdam svim srcem u Božje milosrđe da ćemo se svi mi, skupa s njima dvjema, spasiti, te nikako ne bih htjela gubiti vrijeme slušajući ih kako me pokušavaju "obratiti". Rekla sam im to s osmijehom i ljubavlju, sasvim iskreno. Ne znam što je iz mog govora "presudilo", ali one nam više ne zvone na vrata. Lijepo im se javim kad ih vidim, ali nas više ne posjećuju. To me je podsjetilo na dvije stvari: naše riječi uvijek imaju odjeka, govorimo li iz uvjerenja. Takav jedan "govor iz srca" darujemo Vam na ovoj stranici ☺. Druga stvar koja me je potresla su te dvije gospođe, koje danas, na Duhove, rođendan naše Crkve, idu propovijedati, a ja? Jesmo li ikada bar poželjeli ići po svijetu naviještati ljudima Evanđelje? Svjedočimo li oduševljeno i razglašavamo li veličanstvena djela Božja (kao u Dj 2,11b) svugdje gdje jesmo, svaki na svom jeziku? **Ivh** ☺

riječ roditelja

Zahvala vrtiću i odgajateljima

Hvaljen Isus i Marija!

Vrlo je teško u par riječi reći hvala za sve što su naša djeca dobila dolaskom u ovaj vrtić ("Marija Petković" u Subotici, op. ur.), te nema darova koji bismo mogli prikazati koliko smo vam zahvalni!

Ono što je naša kći ovdje primila, a tako i sva djeca njene generacije, ostavilo je neizbrisiv trag u njihovim životima. Na intelektualnoj, moralnoj, vjerskoj i nacionalnoj razini, dobili su čvrst temelj, na koji treba dalje graditi, jer ono što smo mi roditelji započeli ugrađivati im kod kuće, odgajateljice su nastavile. Sad će se to nastaviti dalje u hrvatskim odjelima u školi, te će skupa sa svojim "društvom" rasti i napredovati u životu.

Ne znam kojim redom početi sa zahvalama. (...) Teti Rozi, koja ih je uvijek učila reda, teti Kati... Eh, dok nam je teta Kata kuhala, dica su naučila kad se što "ide" – i kako se časti na "debo četvrtak" i što se "ide" na Čistu sridu! Morala sam naučiti praviti sitne male "gomboce" baš kao teta Kata. Hvala Vam! Hvala Mirjani, koja će mi uvijek ostati u sjećanju kako blagim glasom pozdravlja "Hvaljen Isus i Marija!" Mirjana, nastavi to uvijek činiti. Mora se znati: ovaj vrtić je pri samostanu, te mu priliči ovakav pozdrav. Hvala ti za sve! A na kraju, odgajateljicama koje su od samog početka bile uz ovu generaciju djece. Hvala Emini, koja je, između ostalog, kao laik vjeroučitelj približavala Isusa djeci. Što reći Dajani i Marini? Velika Vam hvala za svu ljubav i pažnju koju ste utkale u našu djecu. Znamo da ste ih učile i radile s njima ne samo "po Montessori programu", nego kao da su to vaša rođena djeca!

Neka vam svima Bog plati svaki trud, svaku muku, a plaća je i onda kad vidite na djeci kako su sretna i kako lijepo

napreduju u životu, znajući da ste i vi tu doprinjeli. Oni sad odlaze dalje, čekaju ih učiteljice, a vama, drage odgajateljice, želim nešto poručiti:

Ovaj vrtić je jedini dječji vrtić u gradu na hrvatskom jeziku i jedini vrtić koji ima vjerski odgoj. Raditi u ovom vrtiću nije nimalo lako, ali je veliki izazov i čast – to treba biti motiv rada svim odgajateljicama. Ovaj vrtić je dar s neba našoj malobrojnoj hrvatskoj zajednici i zato, drage odgajateljice, molim vas, pogotovo one koje trebaju usavršiti materinji nam hrvatski jezik, potrudite se naučiti ga ispravno, koristite ga neprestano, njegujte kod djece lipu nam ikavicu, naše običaje, svetkovine... Jer, čineći to, odgajate cijele generacije budućih svjesnih mladih ljudi koji će svjedočiti o vama, odgajateljima, kao onima koji su ih nakon roditelja prihvatili i usmjerili na pravi put. Nagrade, za tako velika djela, sigurno neće izostati... Živjeli!

Nevena Tumbas, roditelj

jedna slika – jedna priča

Jednom su se djed i baka posvađali. Baka se toliko naljutila da nije htjela razgovarati sa svojim mužem. Sutradan je djed zaboravio na svađu. Ali baka se uopće nije obazirala na njega i nije htjela govoriti. Što god bi djed učinio kako bi ona progovorila, bilo je BEZUSPJEŠNO. Djed se napokon dosjetio pa je počeo prevrtati po policama i ladicama.

Nakon nekoliko minuta baka se više nije mogla suzdržati pa je uzviknula: "DOBRO ŠTO TRAŽIŠ?!"

"Evo, našao sam, hvala Bogu!" – odgovori djed s nestašnim smješkicom. "Tražio sam tvoj glas!" (**A. de Mello**)

"Budite lukavi kao zmije a bezazleni kao golubovi!"

MALE MUDROSTI

Zašto si ti uopće s njima?

Sjedim na ljetnoj terasi slastičarnice u prometnoj ulici u središtu grada. Za stolom na drugom kraju terase sjedi dvoje djece i s velikim zadovoljstvom u velikim zalogajima grabi sladoled iz svojih vrhom napunjenih čaša. Uz njih sjedi ozbiljan muškarac, vjerojatno njihov otac.

Pred sobom drži širom rastvorene novine i s naglašenom pažnjom čita nešto, barem za njega, osobito važno. Uto pločnikom uz terasu nailazi neki čovjek i, bez prethodnog upozorenja, naglim pokretom istragne muškarcu novine iz ruku. Muškarac se na čas silno zapanji, ali već sljedećeg trenutka obojica prasnu u smijeh te se srdačno pozdraviše.

– Otkuda ti ovdje? – upita čovjek muškarca koji je čitao novine.

– Evo – reče on. – izveo sam djecu na sladoled. A ja malo čitam novine.

Čovjek ga je nekoliko trenutaka promatrao. I, dok je polagano slagao novine i odlagao ih na stol, upita:

– A zašto si ti, onda, uopće s njima?

Muškarac za stolom se s nelagodom osmjehne. Htjede nešto odgovoriti, ali ga, prije nego je našao pravu riječ, čovjek koji je bio naišao pozdravi i ode. Muškarac je neko vrijeme zbunjeno sjedio i promatrao djecu koja su još uvijek bila zaposlena oko sladoleda. Potom pruži ruku prema novinama, ali, prije nego što ih je dohvatio, povuče ruku k sebi, gotovo kao da se opekao. Osmjehne se te počne nešto govoriti djeci. Djeca sa zanimanjem podigoše pogled sa sladoleda i među njima poteče živ razgovor. Dok sam ih promatrao, pitao sam se kako se ja odnosim prema vremenu koje provodim sa svojim. Pitao sam se što sam sve spremnu utrpati u isti trenutak, kako ništa ne bih propustio. I što sve pobrkam u nastojanju da uštedim vrijeme. Koliko vremena proigram, štedeći ga.

Jer bit će da je u čaši dječjeg sladoleda sadržano mnogo više istine nego i u najdebljim i najozbiljnim novinama. I da čovjek životu i svijetu može mnogo više dodati svojim odnosom prema dječjem sladoledu nego prema novinama. Ono najvažnije uvijek se događa u prostoru između očiju čiji su se pogledi susreli. I zbog toga nije dobro gledati mimo očiju onih s kojima čovjek živi, s kojima se susreće. Nije dobro propuštati neponovljive trenutke.

Istina, može se zbog toga dogoditi da čovjek nema uvida u sve što se u svijetu zbiva. Ali to je posve zanemarivo ako čovjek ima uvida u dušu onih koje voli. Ako može doticati sreću u njima. Biti s njima ista sreća.

Kada se muškarac spremao da zajedno s djecom pođe, osvrne se s nelagodom oko sebe da provjeri je li tko uočio što se zbilo.

Njegov pogled padne i na mene, ali ja sam se pričinjavao kao da ništa ne primjećujem. Poželio sam mu reći da se sve to nije zbivalo samo njemu, ali nisam znao kako bih to učinio. Jer upravo je bio završio jedan važan sat životne škole, i svatko tko je bio spreman razumjeti što se dogodilo, mogao je biti na dobitku.

Stjepan Lice

za život:

Međunarodni dan obitelji prvi put u Srbiji

”Festival obitelji” je središnji dio projekta ”Osnažimo obitelj”, čiji je glavni cilj afirmacija obitelji i obiteljskih vrijednosti. Ministar rada i socijalne politike u Vladi Republike Srbije Rasim Ljajić i pomoćnik gradonačelnika Beograda Radmila Hrustanović otvorili su 16. svibnja 2009. dvo-dnevni ”Festival obitelji” na Kalemegdanu, koji se ove godine prvi put zvanično održava u Srbiji u povodu 15. svibnja, Međunarodnog dana obitelji.

Ljajić je, ističući humanitarni karakter manifestacije, izrazio očekivanje da će kroz različite humanitarne akcije biti prikupljena pomoć za ugrožene obitelji kojih u Srbiji ima približno 255.000. On je ponovio da se obitelj u Srbiji već dva desetljeća nalazi u krizi zbog siromaštva i nedostatka sustava vrijednosti, te dodao da je rezultat toga to što je danas svaki peti brak rastavljen (u 2008. u Srbiji je 21% brakova rastavljeno).

”Suočavamo se i s posljedicama nasilja u obitelji i sve su to problemi na koje želimo ukazati na ovaj dan”, naveo je Ljajić, istaknuvši da je neophodno ”vratiti se pravi obiteljskim vrijednostima.” Prema njegovim riječima, u Srbiji se približno 4.000 djece nalazi u 3500 hraniteljskih obitelji, a još skoro 700 djece u domovima za nezbrinutu djecu. Zato Ministarstvo planira paketom mjera pomoći najugroženijim obiteljima, reformirati centre za socijalni rad, donijeti novi zakon o socijalnoj zaštiti i izmijeniti postojeći Zakon o financijskoj potpori obitelji s djecom.

Hrustanović je ukazala na to da je obitelj neprolazna kategorija i da ”Festival obitelji” predstavlja odu obitelji i ljubavi.

U okviru Festivala je održan bogat cjelodnevni glazbeno-zabavni program i više akcija za prikupljanje pomoći ugroženim obiteljima. Pokrovitelji su bili Ministarstvo rada i socijalne politike i Narodna kancelarija predsjednika Republike, a podržale su ga: Bambi, Telekom, Dunav osiguranje i dr. kompanije. ”Metalac” iz G. Milanovca je dao crvene, plave i bijele narukvice koje su prodavane po cijeni od 100 dinara, a Ministarstvo će prosljediti prikupljeni novac najugroženijima. Na ”Plazma” štandu roditelji su mogli presvući i nahraniti mališane, a za dojlje je bio osiguran poseban prostor.

protiv života:

Srbija među prvima u Europi po broju abortusa

Srbija je s oko 150.000 izvršenih abortusa godišnje među prvima u Europi, a oko 90 % žena koje se odluče za prekid trudnoće je u braku, izjavio je dr. Dejan Stojanović.

Dr. Stojanović je upozorio da oko 6.000 abortusa godišnje u Srbiji izvrše djevojke između 16 i 19 godina, te da namjeran prekid trudnoće izvršen u tom dobu nosi veliki rizik za reproduktivno zdravlje i napomenuo da abortus nosi veliki rizik od infekcija, krvarenja i mehaničkih povreda, koji mogu biti uzrok kasnijeg steriliteta. (Izvor: Blic)

Velika pohvala franjevacca

Piše: *Stjepan Beretić*

Koliko su somborski vjernici držali do franjevacca, vidi se i po darežljivosti prema franjevcima. Uostalom, sve do polovice 18. stoljeća, franjevci se pastoralno ne brinu o Somboru, nego podmiruju dušobrižničke potrebe cijele zapadne i srednje Bačke. Južno od Sombora je prva franjevačka župa bila Bač, sjeverno Baja, a sjeveroistočno pak Subotica. Somborski su franjevci sačuvali tradiciju da su u Sombor došli iz olovskog samostana. Svojim su radom somborski franjevci, kao i inače franjevci pod Turcima, zavrjedili najljepše pohvale. Pisac povijesti grada Sombora, **János Muhi** naziva somborske franjevce "tvrdom kulom Rimske crkve u Bačkoj" (Muhi János, *Zombor Története*, Sombor, 1944., str. 78.). Slično su i subotički vjernici bili privrženi franjevcima. Tijekom i krajem 18. stoljeća, kao i na početku 19. stoljeća, subotički vjernici su se isticali posebnom ljubavlju prema franjevcima. Ono što su franjevci mađarske provincije Svetog Otkupitelja bili za vjernike subotičkog i segedinskog kraja, bili su franjevci Bosne Srebrene za preostali dio Bačke, pa tako i za Sombor. Župni vikar današnje župe stolne bazilike svete Terezije u Subotici, **Gábor Tormásy** je 1883. godine napisao povijest glavne subotičke župe pod naslovom *A Szabadkai Főplébánia Története*.

Franjevac kao otac

Na osnovu onoga što je pročitao u ljetopisu subotičkog franjevačkog samostana, župni vikar Tormásy u svojoj knjizi spominje oca **Šandora** koji je zacijelo bio na službi u Segedin odbjeglih Subotičanima. Rad oca Šandora nije bio usamljen niti među mađarskim niti među hrvatskim franjevcima. Jedna se skupina subotičkih izbjeglica skrasila u segedinskom franjevačkom samostanu sve dok se grad nije oslobodio od Turaka. U Segedinu su se Subotičani nastanili u gradskoj četvrti Palanka. Na 17. stranici Tormásyjeve knjige čitamo: "Bavili su se zanatima i nadnicom. Sami su sebe izdržavali. Njihov zaštitnik je bio otac Šandor. On se starao oko toga da narod nađe posla i da si stekne sve što mu je potrebno.

On se primio i duhovne skrbi za puk. Zato se nije ni čuditi što ga je puk štovao kao oca. To je poštovanje prema ocu Šandoru puk prenio i na sve ostale franjevce." Takvu su zahvalnost i štovanje iskazivali i Somborci prema svojim franjevcima.

Franjevci čuvari vjere

Franjevci "su tješili zdvojne, savjetovali neodlučne, poticali su patnike koji su stenjali pod strašnim teretom barbarskoga jarma, da ne gube nade. Poticali su puk na pouzdanje u Božju providnost. Samo se franjevačkom utjecaju i samoprijegoru može pripisati što je narod ustrajno ostao privržen vjeri svojih predaka i onda kad su Turci otpadnicima od kršćanstva nudili najveće povlastice. Nema ni traga da bi tko od kršćana ostavio svoju vjeru, da bi prešao na islam. Uostalom, kad bi se to uopće i dogodilo, ostalo bi upamćeno bar u predaji". Franjevački ljetopis spominje ustrajnost kršćana u vjeri. Hvali subotičke kršćane što se nisu odricali vjere. Toga su duha bili i somborski katolici, ali i pravoslavni kršćani. Tako piše kapelan Tormásy, hvali vjernost kako katolika, tako i pravoslavnih stanovnika Subotice na 22. stranici svoje knjige.

Imali su franjevci dobre vjernike

Svoje vjernike subotički franjevci nazivaju Dalmatincima, a njihov jezik dalmatinskim. O subotičkim katolicima iz tog vremena piše Tormásy na 12. stranici svoje knjige: "U to su vrijeme Dalmatinci živjeli po svojoj vjeri upravo kao prvi kršćani. Kad bi ih pohodio koji redovnik u njihovoj sredini, onda su noću, u, pod zemljom iskopanim kapelama, slavili sveta otajstva svoje vjere."

Ljubav prema franjevcima

Na 24. stranici svoga djela Tormásy piše: "Redovnici su bili od veli-

kog utjecaja na čudoredno usavršavanje naroda i na taj način što su stalno bili s ljudima. Nije čudo što su ljudi u franjevcu gledali ne samo poglavara već i pravoga duhovnog oca. Franjevci su poučavali ljude u korisnim zanimanjima, pa su postajali majstori. Tako su ljudi stalno tražili i nalazili posla, da se ne bi predali lijenosti. Narod se nikada nije osjećao zanemarenim". Na 25. stranici Tormásy nastavlja: "Kad je 1709. godine udarila kuga, pa su mnogi Subotičani nastradali, redovnici nisu bili samo tješitelji, niti samo djelatnici svetih otajstava, već su oni i liječili narod. Bolesnike su posjećivali i više puta na dan, a njihove ukućane su s ljubavlju upućivali kako da postupaju sa svojim bolesnicima, te da im ublaže boli u njihovim mukama. Nerijetko su franjevci sami njegovali bolesnike. Jedan je od njih pao kao žrtva zaraze. Oni su bili sve i sva narodu, a narod im nije bio nezahvalan.

Odanost građana

Somborci su kao i Subotičani franjevcima iskazivali zahvalnost koliko god su im to okolnosti dopuštale. Fratrima nisu donosili dragocjene darove, jer im to nije dopuštalo njihovo siromaštvo. Znakovi zahvalnosti prema fratrima izvirali su iz njihova nepokvarena srca. Nigdje se franjevac nije mogao pojaviti, a da mu vjernici nisu pristupali s najvećim poštovanjem. Kao što dobra djeca hrle u susret ocu kad se vraća kući, tako se ovdje radovao svatko tko je prvi redovniku mogao dotaknuti ruku i zamoliti ga za blagoslov. Krajnjom se nepristojnošću smatralo kad netko na ulici ne bi propustio franjevca. Prolaznici su znali sačekati franjevca da on prvi prođe ulicom, a onda bi oni za njim nastavili put. Čak su i ljudi iz gradskog poglavarstva, kojima franjevci nisu dopuštali rukoljub, u znak poštovanja umjesto ruku – ljubili redovničko odijelo. Premda se narod u to vrijeme borio s bijedom, sve su činili da prehrane svoje ukućane, a hranio je i svoje duhovnike."

Prisilno na vjeronauk?

Odgovara: dr. Andrija Kopilović

Dijete mi pohađa šesti razred osnovne škole i počinje odbijati ići na vjeronauk jer mu prijatelji iz razreda ne idu. Čak je rekao da će ići kao odrastao jer kraće traje. Kao majka sam žalosna i ne znam što učiniti da ne izgubi društvo a također mi je stalo i do vjerskog odgoja.

N. I., Subotica

Rado odgovaram na ovo vaše tjeskobno pitanje. Ponajprije zato što to nije pitanje samo vaše nego mnogih roditelja. S druge strane, to je temeljni problem pastoralna s kojim se susreće suvremena Crkva. Podsjetimo se naravnoga reda kojim bi trebao ići vjerski odgoj. Na prvom mjestu nalaze se roditelji – obitelj. Obitelj je naravna zajednica u kojoj se događa rađanje i odgoj djece. Obitelj je zajedništvo osoba utemeljeno na sakramentalnosti braka u kojoj je na poseban način prisutan Bog kao u prvoj i temeljnoj crkvenoj zajednici. Dakle, obitelj nije samo mjesto ili kuća nego je ponajprije zajednica u kojoj se događa Crkva. Svjesni smo da obitelj danas tu svoju temeljnu odrednicu polako gubi. Sociološki razlozi, a i mnoge druge okolnosti, nepovoljni su za naravni život obitelji. Radi toga se obitelj naglo smanjuje, a odnos unutar obitelji više nije "pogodno mjesto" za bilo kakav odgoj, a kamoli za vjerski odgoj. Mnoge društvene institucije pokušavaju zamijeniti ulogu roditelja u odgoju, pa onda i vjerskom odgoju djece. Najnovija istraživanja pokazuju da ipak ni jedan model društvenoga angažmana na području "zamjene roditelja" nema željeni uspjeh. Tako se suvremena obitelj našla na raskršnici. Kako dalje? Da li sačuvati temeljne vrednote, a ovdje spada i odgoj u vjeri, ili se prepustiti stihiji vremena i polako pokazati svoju nemoć u tom pitanju. Ovaj odgovor nikako ne želi optuživati, samo želi istaknuti da se vjerski odgoj događa u zajednici gdje su božanske vrednote na prvom mjestu, gdje je zajedništvo osoba vrhovna kategorija. Dakle, treba početi od obitelji.

Drugi čimbenik u odgoju je okruženje u kome dijete raste. To su škola, društvo i Crkva. Svatko od ovih čimbenika ima svoju ulogu u odgoju. Nakon

što smo uočili probleme obitelji i da je obitelj skoro nemoćna pred zadatkom vjerskog odgoja, Crkva je već prije nekoliko stoljeća na sebe preuzela tu ulogu. Nekoliko stoljeća to je išlo dobro. Djeca su kroz Crkvu i crkvene škole stekli "kakav takav" vjerski odgoj. Podsjetimo da su ipak i ta djeca dolazila iz kršćanskih obitelji. Kako je vjerski odgoj tijekom vremena i u crkvenim prostorima postao sve sličniji školskom, on je bivao sve slabiji. Postao je pouka o vjeri i polako prestao biti odgoj u vjeri. Tako se i Crkva kao zajednica našla pred problemom kako spojiti temeljno poslanje odgoja u vjeri s poukom o vjeri. Za što se opredijeliti? Konačno, škola kao mjesto obvezatnoga stjecanja znanja i formacije ima svoju ulogu. Kako smo naslijedili pedeset godina idejno određene školske prakse ateizma, suvremena škola se našla pred problemom kako dalje? Demokratske promjene donijele su samo deklarativne stavove ali nisu još izmijenile mentalitet. Škole u našem društvu još vjersku nastavu drže kao strano tijelo. Na margini, a neki čak i kao nepotrebno. Ovih dana je upravo javna diskusija o krovnom Zakonu našega školstva i točno se osjeća želja za marginalizacijom prisut-

Što se tiče roditelja, crkveni zakon je posve jasan da roditelji koji ne čine napor odgoja – griješe. Roditelji koji svoje dijete ne upisuju na vjersku nastavu, čak teško griješe. Takvo opredjeljenje blisko je odreknuću od vjere jer upis u školu je javni čin s jasnom posljedicom: da ili ne.

nosti vjerske nastave u školi. To se događa i na europskim prostorima. Proces globalizacije još više otežava jer želi sve "objediniti". Treba međutim jasno reći da je vjerskoj nastavi zakonito mjesto u školi. Tamo gdje se stiče informacija pa i formacija, dužnost je roditelja i crkvene zajednice smjestiti vjersku nastavu, ali prvotno kao formaciju a onda kao informaciju u vjeri. Time biva jasno da je vjerski odgoj dijelom u školi a sakramentalni vjerski odgoj u crkvenoj zajednici. To još uvijek ne znači da su roditelji ili bilo tko drugi "izmješteni" iz obveze odgoja u vjeri. Konačno, društvo kao najjači čimbenik koji čini i stvara mentalitet i ljestvicu vrednota, biva i najodgovornije, to su državne in-

stitucije i društvo u cjelini. U post-komunističkom društvu mi smo ušli i u jedan post-koncilski proces preispitivanja i naše vjerničke prakse odgoja. Vrijeme koje se označava kao hedonističko, konzumističko i agnostičko, nimalo ne odgovara stvaranju istinskih vrednota, a još manje pogoduje pravom vjerskom odgoju. Vjera se našla ne samo kao strogo "privatna stvar" nego postmoderna u duhovnom životu želi i Crkvu kao instituciju i njenu ulogu marginalizirati. Tako smo dobili sliku u kojoj se treba snaći dijete, pa i mladi čovjek. Ako od kuće nije ponio čvrste temelje, ulazi u školski proces koji nije dosta jasan i u široki društveni koji je posve nejasan. S druge strane, principi i zakoni su jasni. Što se tiče roditelja, crkveni zakon je posve jasan da roditelji koji ne čine napor odgoja – griješe. Roditelji koji svoje dijete ne upisuju na vjersku nastavu, čak teško griješe. Takvo opredjeljenje blisko je odreknuću od vjere jer upis u školu je javni čin s jasnom posljedicom: da ili ne. S druge strane, školski zakoni su isto jasni ali se osjeća tendencija da se ipak više forsira alternativni predmet nego vjerska nastava. Najveća pogreška u tom času je kada se prepušta djetetu da

ono odlučuje. Za odlučivanje još nije zrelo, ali za zavođenje jest. To je tragičan trenutak vašega pitanja. Samo ustrajni i svjesni roditelji i crkvena zajednica s jasnim principima može stati uz bok suvremenim izazovima. Društvo – ako želi "ozdravljenje kičme" – morat će zauzeti jasnije stavove o ulozi duhovnoga i vjerskoga života svakog čovjeka. Što se pak tiče kratkoće odgoja u vjeri u kasnijoj dobi, samo je obična „floskula“. U odrasloj dobi postoji proces obraćenja koji je ponajprije milost i „ne traje kratko“. Ako obraćenja i milosti nema, onda je pak puka ceremonija koja nikako ne odgaja u vjeri niti uvodi u vjeru. Previše je krštenih nekršćana. Stoga ovo biva i pitanje i poruka.

U susret događanjima

Dan SB oca Gerarda Tome Stantića
sveta misa u karmelskoj crkvi u Somboru
24. 06. u 18,30 sati

Blagoslov Bogoslovije i Pastoralnog centra "Augustinianum"
● Svečana akademija **26. 06. u 18 sati** u Velikoj vijećnici Gradske kuće
● Svečanu misu **27. 06. u 17 sati** u katedrali predvodi kard. Theodore McCarrick
● Blagoslov Bogoslovije i Pastoralnog centra **27. 06. u 19 sati**

Svećenička ređenja
● 28. 06. u 16 sati u katedrali na mađarskom jeziku
● 29. 06. u 19 sati u katedrali na hrvatskom jeziku

IV. festival marijanskog pučkog pjevanja u Bačkom Monoštoru
4. 07. u 18 sati u crkvi Sv. Petra i Pavla

Iz programa Dužijance 2009.

● Koncert dječjih folklornih skupina
10. 07. na Trgu slobode u Subotici u 19 sati
● Otvorenje XXIV. saziva "Prve kolonije naive u tehnici slame"
10. 07. u Domu kulture u Tavankutu u 20 sati

Dječja dužijanca – Svečana sveta misa
12. 07. u katedrali u 10 sati, a poslije mise svečana povorka

Dužijance
● Stari Žednik, 12. 07. u 10 sati
● Bajmok, 12. 07. u 10 sati
● Donji Tavankut, 19. 07. u 10,30 sati
● Mala Bosna, 26. 07. u 10 sati
● Đurđin, 2. 08. u 10 sati
● Ljutovo, 2. 08. u Domu kulture u 18 sati

Etno izložba "S Božjom pomoći"
4. 08. u Modernoj galeriji *Likovni susret* u Subotici u 19 sati

Književna večer u organizaciji Katoličkog instituta "Ivan Antunović"
5. 08. u HKC "Bunjevačko kolo" u 19 sati

Tamburaška večer

6. 08. na Trgu slobode u Subotici u 20 sati
Smotra orkestrara
7. 08. na Trgu slobode u Subotici u 10 sati
Izložba starih obrta i alata
7. 08. na Trgu Republike u Subotici u 10 sati

Izložba radova s kolonije slamarki
7. 08. u Predvorju Gradske kuće u Subotici u 19 sati

Smotra folklornih skupina
8. 08. na Trgu slobode u Subotici u 10 sati
Svečana Večernja

8. 08. u katedrali u 18 sati
Skupština risara i gala koncert
8. 08. na Trgu slobode u Subotici u 20 sati
Centralna proslava 9. 08.

● Svečana sveta misa zahvalnica – katedrala – u 10 sati

● Bandašicino kolo – Trg slobode – u 19 sati
Likovna kolonija Bunarić

12. 08. na salašu Paje Đuraševića kraj Subotice u 18 sati
Zatvaranje kolonije 15. 08. u 18 sati

Bunarić

● 4. 07. sv. misa u 9 sati
● 13. 07. Majka Božja Bistrička, sv. misa u 16 sati
● 1. 08. sv. misa u 9 sati
● 5. 08. Snježna Gospa, sv. misa u 16 sati
● 15. 08. Velika Gospa, sv. misa u 16 sati

Hodočašće u Svetu Zemlju

Beogradska nadbiskupija organizira hodočašće u Svetu zemlju od 20. do 27. rujna 2009. godine. Prilika je to da na samom mjestu gdje se stvaralo Sveto pismo još dublje shvatimo njegovu poruku! Hodočašće vodi mr. vlč. Aleksandar Ninković, kojemu se zainteresirani mogu obratiti za sve informacije u svezi hodočašća na telefon 064/61 74 259.

Sljedeći broj Zvonika izlazi u kolovozu

ZVONIK

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

mr. Mirko Štefković, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
Vedran Jegić, fotograf

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković, dr. Andrija Kopilović, mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, s. Blaženka Rudić, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

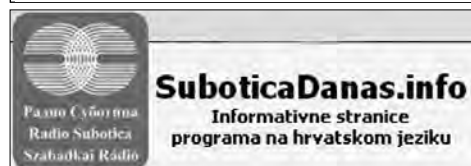
RADIO MARIJA
Tel: 021 4790-529; Email: rama@eunet.yu
90,7 MhZ FM - SUBOTICA
102,9 MhZ FM - NOVI SAD

Hirvivo
Kafolikus hetilap
1. évf. 1. szám 2002. 05. 19.
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

CSALÁDI MAGAZIN
Hitélet
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice programa na hrvatskom jeziku

Slušajte Radio Suboticu
program na hrvatskom jeziku svaku večer od 18-21 sat na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

www.suboticka-biskupija.info

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Subotica.info,
Silvester Bašić

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- direktnom dostavom na župe: **1450 din**

- poštom:

1700 din: tuzemstvo (za više primjeraka slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Mirko Štefković, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom Za Zvonik i to preko posredničke banke: za uplate u eurima: LHB Internationale Handelsbank AG., Frankfurt/Main, Germany, SWIFT: LHBIDEFF; za uplate u američkim dolarima: American Express Bank, LTD., New York, USA, SWIFT: AEIBUS33; za uplate u kanadskim dolarima: Bank Of Montreal, Montreal, Canada, SWIFT: BOFMCAM2; u našu banku: NLB Banka A.D. Beograd, SWIFT: CONARS22, na račun: IBAN: RS35310007080200263537, Rimokatolička vjerska zajednica - Biskupski ordinarijat, Trg žrtava fašizma 19, 24000 Subotica, Serbia.

OČNA KUĆA

SZEMÉSZETI SZALON

551-045

A FŐPOSTÁNÁL

KOD GLAVNE POŠTE

POLIKLINIKA

SENTE

24000 Subotica, Jo Lajoša 4a
tel: 024 / 520-698

Radno vrijeme
radnim danom: od 9 do 19 sati
subotom: od 9 do 12 sati

HiZ
"HIDROIZOLACIJA"
ŽIVANOVIĆ

IZOLUJEMO VLAŽNE KUĆE CRKVE DVORCE
I DRUGE KAPITALNE OBJEKTE
DEBLJINE ZIDOVA DO 10m

www.hiz.rs

27 GODINA ISKUSTVA
40 IZOLOVANIH CRKVI
- BOLJE SUŠITI NEGO RUŠITI -

025/440-470 25000 Sombor,
063/440-470 Šeste Licke 25

MONOLIT GRADNJA
DOO ZA GRADEVINARSTVO I GRADEVINSKO-ZANATSKE RADOVE
- JEDNOČLANO DRUŠTVO - BD. 181752/2006

24000 SUBOTICA, Franje Kuhača 10, Tel.: 024/551-685, 553-111
E-mail: monolit@tippnet.co.yu

PIB 100837422, TIK, RAČ: BANKA 170-7844-53, AGROBANKA 245-0263402101453-37

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige i porazgovarajte s prijateljima u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 - 14 sati
utorak, četvrtak 16 - 19 sati

POSTOJE LJUDI KOJI VOZE RENAULT.
I LJUDI KOJI ĆE GA TEK VOZITI.

www.renault.rs

NOVI RENAULT MEGANE - VEĆ OD 13990 EUR
SUBOTICA: AC VIDAKOVIĆ, tel. 024/553-567

NAMA JE DOVOLJNO
DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

● Karadorđev put 2, SUBOTICA
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33

**RASPORED SAHRANA
NA INTERNETU**
www.funero.co.rs
E-mail: funero@funero.co.rs

nova akcija

TippNet
www.tippnet.rs

sakupi bodove,
ubodi poklone

SVAKOM KUPOVINOM U TIPPNET-U STIČETE BODOVE.
ZA BODOVE DOBIJATE POKLONE ILI POPUSTE! ČEKAMO VAS!

24000 Subotica, Karadorđev put 2 024/555-765

Zahvaljujemo našim darovateljima

kupatila
kolpa-san[®]
by kolpa

*Opustite se i uživajte
u savršenstvu!*

Saloni kupatila KolpaSan:

Beograd, Bulevar Kralja Alexandra 402, **Tel: 011/ 240 73 71**

Novi Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel: 011/ 260 99 20**

Novi Sad, Rumenački put 11, **Tel: 021/ 518 091**

Subotica, Banijska 2, **Tel: 024/ 547 886**

Srce kuće Vaše kuhinje su naše!

Saloni kuhinja:

Beograd, Tošin bunar 224/a, **Tel.: 011/ 2609 920**

Novi Sad, Marka Miljanova 20, **Tel.: 021/ 661 9005**

Subotica, Batinska 34, **Tel.: 024/ 561 187, 561 186**

Zlatna harfa 2009.

Zahvalnica za kraj školske godine u katedrali

Jubilarni koncert zbora
Collegium Musicum Catholicum

Susret zborova

Umjetnost življenja slična je umijeću bojenja!

ZRG

ZAVRŠNI RADOVI GRADEVINE

24000 Subotica, Imotska 31, tel/fax: 024/562-712, mob: 064/240-43-95
e-mail: zrg.sasa@yahoo.com, www.poslovnabaza.com/zrg

Molitva na putu

Bože,
koji si me do ovog časa doveo nevidljiv,
vodi me i dalje koncu mojih želja.

Ne ostavi me
umorna i sama nasred puta.

Obrazi su moji blijedi
i moje misli nemoćno ko moje ruke vise.

Bože,
daj da novo plavo jutro
iz umora dignu moje misli,
da kroz blijede ruke
prođe mlaz crvene svježe krvi.

Budi
nad mojom glavom moja pratilica zvijezda.

Antun Branko Šimić